

המכתה

לְסֵפֶר הַקְּדוֹשׁ

לְקוּטֵי מוֹהַר"ן

עַל הַתּוֹרָה וּמוֹעֲדֵי הַשָּׁנָה

עִם לְקוּטֵי הַתּוֹפְלוֹת

ג' ליון 169

פְּרָשַׁת קַרְחַת שֵׁשׁ"ב

עֲנִינֵי הַדָּשׁ תְּמוּזָה

לזכר עולם יהיה צדיק

לע"נ הרה"צ חו"פ
רבי אשר יעקב
בהגה"ק רבי רפאל זצוק"ל
נלב"ע כ"ד תמוז תשמ"ט
תנצב"ה

לע"נ הרה"ג איש צדיק תמים
רבי אהרן גרשון מנחם
ב"ר אפרים שמואל זצ"ל
נלב"ע ח' אלול תשע"ח
תנצב"ה

לרפואת
מלכה בת ברכה אסתר
לרפואה שלימה בקרוב

האור האודות

רבינו נחמן מברסלב
זיע"א

לחיזת באור הפְּרָשָׁה

עם תורה
דעתיקא סתימא

דעתידא
לאתנגליא
לעתיד-לבא

יו"ל בעז"ה ע"י
מכון אור האורות
רבינו נחמן מברסלב זיע"א
052.763.1800
B48148@gmail.com

פְּרַשַׁת קִרְחַ

”וַיִּקַּח קִרְחַ בֶּן יִצְחָר בֶּן קַהָת בֶּן לֵוִי” (במדבר טז, א)

א.

(לקוטי־הלכות, נטילת־ידיים לסעודה, סה־סו־סז־סח־סט - על־פי לקוטי־מוהר”ן ח”ב ז, ‘פי מרחמם ינהגם’)

”וַיִּקַּח קִרְחַ” (במדבר טז, א), **”וְאֵת־פְּלֹג קִרְחַ”** (תרגום אוונקלוס) - שחלק בין בחינת: **”אֵיִה מְקוֹם כְּבוֹדוֹ”** (קדשת מוסף שבת; תקוני־זהר), **לְבַחֲיֵנֶת: ”מְלֵא כָּל הָאָרֶץ כְּבוֹדוֹ”** (ישעיה ו, ג).

כִּי עָקַר תִּקְוֹן כָּל הַמְּצוּזוֹת וְעִבּוּדֵי יִשְׂרָאֵל - הוּא לְכֻלָּל וְלִקְשֵׁר הָעוֹלָמוֹת יַחַד.

[עליון בתחתון, ותחתון בעליון - שיהיה ה'בן' כלול מבחינת 'תלמיד', וכן ה'תלמיד' יהיה כלול מבחינת 'בן' - כדי שיהיה להם 'יראה'.

כִּי ה'בן, שהשגתו בחינת "מה", "מה חמית" וכו', אם־כן לא יהיה לו 'יראה' כלל, מאחר שאינו רואה כלל כבודו יתברך, על־כן צריך להראותו קצת מההשגה של בחינת ה'תלמיד, בחינת "מלא כל הארץ כבודו" - כדי שיהיה לו 'יראה'.

וכן ה'תלמיד' שהשגתו בחינת: "מלא כל הארץ כבודו", צריך להראות לו קצת מההשגה של בחינת ה'בן, דהינו: בחינת "מה" - כדי שלא יתבטל במציאות, ויהיה לו 'יראה'.

אָבֵל אָסוּר לְכַנֵּס בְּזָה הַדַּעַת בְּקִשְׁיוֹת וְתַרוּצִים שֶׁהֵם לְמַעַלָּה מְשַׁכְּלוֹ, רַק לְבַטֵּל דַּעַתוֹ נֶגֶד אָבוֹתֵינוּ, וְנֶגֶד הַצַּדִּיקֵי־אֵמֶת הַמְּשִׁיבִין זֶה הַדַּעַת בְּכָל דוֹר וְדוֹר, לְהוֹדִיעַ לְבְנֵי־הָאָדָם כִּי **”מְלֵא כָּל הָאָרֶץ כְּבוֹדוֹ”**, וְלְכַלְּלוֹ בְּבַחֲיֵנֶת **”מַה”**.

וְקִרְחַ מִחֲמַת גְּסוּתוֹ, פָּגַם בְּזָה מְאֹד, וְנִכְנַס בְּקִשְׁיוֹת שֶׁהֵם לְמַעַלָּה מְשַׁכְּלוֹ, עַד שֶׁכָּפַר בְּעֵקֶר, עַל־יְדֵי שַׁעֲשֻׁה פְּרוּד בֵּין בַּחֲיֵנֶת מ”ה לְבַחֲיֵנֶת מְלֵא.

וְכַל־זֶה הָיָה מִחֲמַת גְּסוּתוֹ, **”שֶׁקָּנָא עֲצָמוֹ בְּנִשְׂיָאוֹת אֱלִיצָפֹן”** (במדבר־רבה יח, ב), וְרִדְף אֶת הַכְּבוֹד. וּבְזָה פָּגַם בְּכְבוֹד הַשֵּׁם־יִתְבָּרַךְ אֲשֶׁר כָּל הָאָרֶץ מְלֵא כְּבוֹדוֹ.

וְצָרִיךְ כָּל אָדָם: לְבַטֵּל כְּבוֹדוֹ כְּנֶגֶד כְּבוֹד הַמְּקוֹם, וְלַמַּעַט בְּכְבוֹד עֲצָמוֹ וְלְהַרְבוֹת בְּכְבוֹד הַמְּקוֹם וְכו' (לקוטי־מוהר”ן ח”א ו).

וְקִרְחַ פָּגַם בְּזָה מְאֹד, עַד שֶׁכָּפַר בְּעֵקֶר. וְעַל־כֵּן אָמַר אִזּו מְשֻׁה וְאֶהְרֵן (במדבר טז, יא): **”מַה הוּא”** - מ”ה דִּיקָא.

וְעַל־כֵּן חֵלֵק עַל צִיצִית, וְעָקַר עַל תְּכֵלֶת שְׂבִצִיצִית (במדבר־רבה יח, ג) - כִּי **”תְּכֵלֶת, הוּא חֲבוּר שָׁחַר וְלָבָן”** (זהר בראשית נא: לקוטי־מוהר”ן ח”א יח, ז), בַּחֲיֵנֶת **’כָּל־לִיּוֹת הֵנִי ל’**.

’שָׁחַר’ - בַּחֲיֵנֶת **’הַשֶּׁף’**, בַּחֲיֵנֶת **’עֵמֶק הַמְּשָׁג’**, בַּחֲיֵנֶת **’אִי”ה’**, בַּחֲיֵנֶת (הקדמת־זהר א:): **”מַה חֲמִית”** וְכו'.

’לָבָן’ - בַּחֲיֵנֶת **’הַתְּגַלּוֹת’**, בַּחֲיֵנֶת: **”מְלֵא כָּל הָאָרֶץ כְּבוֹדוֹ”** - שְׁצָרִיכִין לְכַלְּלֵם יַחַד - וְקִרְחַ פָּגַם בְּזָה כַּנִּל.

וְעַל־כֵּן מָסַר לוֹ עֲבוּדֵי הַקְּטָרֶת, וְאָמַר לוֹ: **”שְׁפִסְפִּימוֹת נָתוּן בְּתוֹכֹ שְׁבוּ נִשְׂרְפוּ נָדָב וְאֵבִיהוּא”** (במדבר־רבה יח, ח) - כִּי כָּל הַקְּרִבָּנוֹת, הֵם בַּחֲיֵנֶת **’כָּל־לִיּוֹת הֵנִי ל’**.

אבל "אין לך הביב מן הקטרת" (שם), שעקר ההתקשרות על-ידו. ועל-כך נקרא 'קטרת' לשון 'קשר', כי 'קטרת' יורד למטה למטה מאד, להעלות מעמקי עמקי הקלפות וכו'.

וזוה בחינת מה שאמרו רז"ל (במדבר-רבה יח, ח): "שקרה עינו הטעתו, ראה שלשלת גדולה יוצאה ממנו, שמואל ובניו, וכ"ד משמרות" וכו'.

הינו: פי על-ידי-זוה טעה והתלבש היצור-הרע אצלו במצוות כדרכו (כמו שמבאר בלקוטי-מוהר"ן ח"א סימן א). פי סבר: שקבוד השם-יתברך לגלות "פי מלא כל הארץ כבודו", ראוי להיות על-ידו, מאחר שזה הכבוד צריכין לגלות מדור לדור (כמבאר שם בהתורה). שבשבי-לזוה צריכין להשאיר 'בנים ותלמידים' שהם ה'חליפות' וכו' כנ"ל.

על-כך סבר, מאחר שהוא רואה שממנו יצאו דורות קדושים של צדיקים כאלו שיגלו כבודו יתברך, שהם שמואל וכו' - שבודאי מגיע לו כל הגדלה והכבוד של הנשיאות.

כי באמת: זה הצדיק שצריך להאיר הדעת הקדוש בעולם, בודאי ראוי שיהיה לו כל הכבוד שיבואו כל ישראל אליו לכבודו, כדי שיוכלו לקבל ממנו תורה ודעת על-ידי-זה. 'פי שרש-התורה' הוא 'כבוד-דקדשה' וכו'.

אבל זה הצדיק שמקבל הכבוד, צריך שיהיה 'ענו גדול' בתכלית, בבחינת 'משה', ויהיה בורח מן הכבוד באמת-לאמתו, ולא יקבל הכבוד לעצמו, רק למען כבוד השם-יתברך, כדי שיוכל על-ידי-זוה להאיר הדעת בעולם מדור לדור.

וקרח טעה בזה - שראה: שיצאו ממנו דורות צדיקים שיתגלה כבודו יתברך על-ידם. וסבר: שהדעת-הקדוש שלקחם לגלות כבודו יתברך, יהיה נמשך על-ידו.

ועל-כך אמר: "שראוי לו כל הכבוד" - כדי שיוכל להמשיך הדעת מדור לדור כנ"ל. אבל פונתו - לא היתה לשמים, כי-אם בשביל כבוד עצמו.

אבל הוא היה חזק בדעתו ונכנס לאותו חזקה שהוא ימלט, מאחר שראה שלשלת כזאת שיצאו ממנו, שישתלשל ממנו דורות קדושים שימשיכו דעת כזה בעולם.

ועל-ידי-זוה נתעה כל-כך - עד שמרד ב'משה-רבנו' שממנו כל המשכת הדעת הקדוש הזה, וחלק עליו, ואמר (במדבר-רבה יח, ו): "כלם שמעו מסיני אנכי" וכו' - כאלו 'קבלת-התורה' שהוא עקר 'המשכת הדעת', ירשו כלם מאבותיהם מעצמם, שלא על-ידי פחו של 'משה-רבנו'.

ובזה טועים הרבה גם בדורות האלו, כאלו התורה הולכת בירשה וכו' וכו'.

ואפלו עתה בדורות שאחר 'מתן-תורה' - אי-אפשר להמשיך הדעת-הקדוש, כי-אם על-ידי גדולי מבחרי הצדיקים שהשם-יתברך שולח בכל דור ודור, וכמוכן למשכיל מכל המעשיות שעברו בישראל בכל דור ודור עד היום הזה.

וקרח פגם בזה מאד מאד, מחמת שצפה שדורות קדושים יצאו ממנו וכנ"ל - על-כך סבר שהוא השיג הדעת, ורצה להבין הכל, ונכנס בקשיות שהם 'למעלה-

מהזמן, עד שכפר במשה ובתורתו, עד שכפר בעקר.

וזה שאמרו רז"ל (סנהדרין קטז - על במדבר טז, א): "ויקה קרח", "שעשה קרחה בישראל". ודרשו שם כל שמות אבותיו הקדושים על קרח לגנאי. וכמו שכתוב שם: "בן יצהר", "שהרתיח כל העולם בצהריו". וכן "בן קהת" וכו'. והקשה: "לכתב בן יעקב שעקב" [עצמו לגיהנם]!?

והוא פלא: למה לכתב שם הקדוש של יעקב גם כן להפכו לגנאי לו?! אך 'קרח' במחלקתו גרם: שלא די שהדעת של בניו לא יהיה נמשך לבניו על-ידו, בייאם על-ידי משה ותלמידיו יהושע והזקנים וכו'.

אף גם פגם וקרת ועקר עצמו מהדעת הקדוש של אבותיו הקדושים, שכל הדעת שלהם נהפך אצלו לרעה, בחינת (תענית ז): "לא זכה נעשית לו סם המות".

עד שכל שמותיהם הקדושים, שהוא הדעת שכלול בהשם שלהם, הפך הכל על-עצמו לרעה.

ועל-כן הקשה: "ולכתב גם בן יעקב, ויהיה נדרש עליו גם כן לגנאי"? - כי בודאי פגם גם בשרש הדעת של יעקב, שממנו התחלת יחוס ישראל, שנקראים כלם "בני-ישראל".

והשיב: "יעקב בקש על הדבר (בראשית מט, ו): 'בקהלם אל תחד כבדי'".

הינו: שזה היה נפלאות הכח של יעקב-אבינו, שהמשיך בזרעו קדשת הדעת הזו, בקדשה חזקה כזאת - שאפלו אם יהיה איזה מזרעו פוגם בדעתו מאד, אף-

על-פיי-כן לא יהיה נפסק חסו-שלום הדעת מזרעו, כי בכל דור ודור יקומו צדיקים שיאירו דעתו בעולם.

ועל-כן בקש מהשם-יתברך, ופעל: שאפלו כשקרח ירצה לעקר את הכל חסו-שלום, לבטל הדעת הקדוש הזו חסו-שלום - אף-על-פיי-כן לא יוכל לפגם ב'שרש-הדעת' שלו, שהוא 'כבוד השם-יתברך', בחינת (בראשית מט, ו): "בקהלם אל תחד כבדי".

"כבדי" דיקא - כי כל 'שרשי הנפשות' הם 'כבוד השם-יתברך', כי "הכל נברא לכבודו", ו'יעקב' כלול מכל ה'כבוד' שהוא 'שרש כל הנפשות בני-ישראל' שיצאו ממנו וכו'.

ובעצם כחו פעל כל-כף: שקדשת זרעו לא יפסק לעולם, שכל זרעו עד הסוף, בלם יפירו וידעו את השם-יתברך, וימשיכו הדעת-הקדוש מדור לדור לעולם.

עד שאפלו אם אחר כמה דורות יהיה נמצא איזה רשע מזרעו שירצה להכרית עצמו משרש הדעת-הקדוש הזה, כמו 'קרח' - אף-על-פיי-כן לא יוכל לעקר בייאם את-עצמו.

אבל דורותיו שיצאו ממנו, יהיה נשאר בהם נקדת קדשותו, קדשת הדעת הנ"ל, שהוא 'כבוד השם-יתברך', עד שסוף כל סוף יתגלה גם-כן על-ידי זרעו של זה הרשע והפופר - קדשת כבודו יתברך וכו'.

וזה היה כל ענין קרח: שעל-ידי תאות כבוד עצמו, הטא מאד ומרד כנגד משה רבנו, שממנו כל המשכת הדעת הקדוש בעולם, לגלות כי "מלא כל הארץ כבודו" - עד שכפר בעקר.

וְכָל חֲזָקַת טְעוֹתָיו, הִיָּתָה עַל-יְדֵי בְנָיו,
”שָׂרָאָה שֶׁלְשַׁלְת גְּדוּלָה יוֹצֵאת
מִמֶּנּוּ” כַּנִּל.

וְעַל-יְדֵי-זֶה נִתְעָה מִסְבָּרָא לְסְבָרָא שֶׁל
שְׂקָרִים וְטְעוֹתִים, עַד שֶׁכָּפַר
בְּכָל תּוֹרַת מֹשֶׁה, וּבִקְשׁ לְעַקֵּר אֶת הַכֹּל.

עַד שֶׁגָּרַם שֶׁעָקַר אֶת-עֲצָמוֹ מִכָּל קִדְשֵׁי
אָבוֹתָיו הַקְּדוּשִׁים וְכוּ'. וְעַל-כֵּן נִדְרָשׁוּ
עָלָיו כָּל שְׁמוֹתֵם לְגַנְאֵי וְכַנִּי, כִּי אֶצְלוּ
נִהְפָּךְ הַכֹּל לְגַנְאֵי וְכַנִּי ל.

אָבֵל כִּפִּי עֲצָם פָּגְמוּ הִיָּה רְאוּי: שִׁיְהִיָּה
נִכְתָּב גַּם ”בְּן-יַעֲקֹב”, וְלִדְרָשׁוֹ לְגַנְאֵי
עָלָיו, כִּמּוֹ שֶׁאִמְרוּ רַז”ל בְּגִמְרָא הַנִּל, כִּי הוּא
רָצָה לְעַקֵּר עֲצָמוֹ מִתְּחִלָּת שֶׁרַשׁ קִדְשֵׁי
יִשְׂרָאֵל שֶׁהוּא יַעֲקֹב-אֲבִינוּ'.

אֲךָ יַעֲקֹב בִּקְשׁ עַל הַדְּבָר: ”בְּקִהְלָם אֵל
תַּחַד כְּבֹדֵי” כַּנִּל - הִינּוּ: שֶׁעֲצָם
קִדְשֵׁי נִקְדָּתוֹ שֶׁל יַעֲקֹב, תִּהְיֶה מְסֻתָּתָת
וּמִתְעַלְמָת אַז, וְלֹא יוּכַל לְהִגִּיעַ פָּגְמוֹ לְשָׁם,
כִּדֵּי שֶׁתּוּכַל הַנִּקְדָּה הַקְּדוּשָׁה הַזֹּאת
לְהִתְלַבֵּשׁ בְּבָנָיו לְעוֹרְרֵם בְּתִשׁוּבָה, בְּתוֹךְ
עֲצָם הַמְּחַלְקֵת הַגְּדוּלָה הַזֹּאת.

וְכֵן הִיָּה: שֶׁבְּתוֹךְ הַרְעַשׁ הַגְּדוּל שֶׁל
הַבְּלִיעָה, שָׁבוּ בְּתִשׁוּבָה בְּכַחוֹ הַזֶּה,
”וַיִּנְתַּבְּצֵר לָהֶם מְקוֹם בְּגִיָּהֵם” (בַּמִּדְבָּר-רַבָּה ית,
(כ).

עַד שֶׁמָּהֶם יֹצְאוּ: כָּל הַשְּׁלֻשָׁת הַגְּדוּלָה
שָׂרָאָה קִרְחָה, שֶׁהֵם הַדּוֹרוֹת הַקְּדוּשִׁים,
שְׁמוּאֵל וְכוּ', שֶׁגָּלוּ אֶלְקוּתוֹ בְּעוֹלָם.

אָבֵל לֹא בָּכַחוּ שֶׁל קִרְחָה - כִּי הוּא ”נִיָּאָבֵד
מִתּוֹךְ הַקֵּהל” (בַּמִּדְבָּר טז, לג), כִּי
”נִשְׂאָר 'קִרְחָה' מִכָּאן וּמִכָּאן” (בְּבֵא-קָמָא ס:), כִּי
עָקַר עֲצָמוֹ מֵאָבוֹתָיו, וְכָל שְׁמוֹתֵם הַקְּדוּשִׁים

נִדְרָשׁוּ עָלָיו לְגַנְאֵי כַּנִּי, וְגַם בְּנָיו וְדוֹרוֹתָיו
לֹא קִבְּלוּ הַדְּעַת-הַקְּדוּשׁ מִמֶּנּוּ - כִּי אֲדַרְבָּא,
הוּא הִסִּית גַּם אוֹתָם, עַד שֶׁגַּם הֵם הָיוּ בְּתוֹךְ
הַמְּחַלְקֵת בְּתַחֲלָה.

רַק שֶׁבִּכְחַת תְּפִלָּתוֹ שֶׁל יַעֲקֹב, סָבַב הַשֵּׁם-
יִתְבָּרַךְ שֶׁנִּתְעוֹרְרוּ בְּתִשׁוּבָה, וְלֹא מִתּוֹ
עַד שֶׁיֹּצְאוּ מֵהֶם כָּל הַדּוֹרוֹת הַקְּדוּשִׁים
שֶׁהִלְכוּ בְּדֶרֶךְ שֶׁל 'מֹשֶׁה-רַבֵּנוּ', וְהִמְשִׁיכוּ
הַדְּעַת הַקְּדוּשׁ שֶׁל מֹשֶׁה רַבֵּנוּ בְּעוֹלָם, לִידַע
וְלְהֶאֱמִין בְּהַשֵּׁם כִּי ”מִלֵּא כָּל הָאָרֶץ כְּבוֹדוֹ”.

וְזֶה שֶׁדְּרָשׁוּ רַז”ל שֵׁם (סַנְהֶדְרִין קט:): ”וַיִּקַּח
קִרְחָה”, ”שֶׁעָשָׂה קִרְחָה בְּיִשְׂרָאֵל” -
'קִרְחָה' וְדָאֵי, כִּמּוֹ שֶׁדָּה שֵׁישׁ בּו 'קִרְחָת',
שֵׁישׁ תְּבוּאָה וּפְרוֹת נִפְלְאִים מִכָּאן וּמִכָּאן,
וּבְאִמְצַע יֵשׁ 'קִרְחָה' בְּלֹא תְבוּאָה וּפְרוֹת, כִּמּוֹ
מִדְּבַר שָׁמַיִם.

וְזֶהוּ בְּחִינַת 'קִרְחָה' - שֶׁאָבוֹתָיו הָיוּ כְּלָם
קְדוּשִׁים, וּבְנָיו וְדוֹרוֹתָיו גַּם-כֵּן
צְדִיקִים קְדוּשִׁים, וְהוּא נִשְׂאָר בְּאִמְצַע כִּמּוֹ
'קִרְחָה', וְעַל-כֵּן נִקְרָא 'קִרְחָה' וְכַנִּי. (עֵינֵי-שָׁם
עוֹד בְּעֵינָיו: ”וַאֲיִמְתִּי יִזְכַּר שְׁמוֹ פֶּשְׁהָן מִתִּיחִסִּין וְעוֹמְדִים
עַל הַדּוֹכָךְ”).

אֲךָ אַחַר כָּל אֵלֶּה צָרִיךְ כָּל אֶחָד לְדַעַת:
”שֶׁהַבְּחִירָה הַפְּשִׁיית תְּמִיד!” - וְאִפְלוּ
אִם יִהְיֶה לוֹ אָבוֹת צְדִיקִים קְדוּשִׁים וְנוֹרָאִים,
וְאִפְלוּ אִם עֲתִידִים לְיֵצֵאת מִמֶּנּוּ צְדִיקִים,
אֲדַע-עַל-פִּי-כֵן הוּא יֵשׁ לוֹ בְּחִירָה. וְאִם יִיטִיב
מִעֲשָׂיו, אֲשֶׁרֵי לוֹ. וְאִם לֹא, אוֹי לוֹ.

מִכָּל-שֶׁכֵּן כְּשֶׁסוּמָךְ עֲלִיהֶם לְחַלֵּק עַל
הַצְּדִיקֵי-הָאֱמֵת - אוֹי לוֹ אוֹי
לְנַפְשׁוֹ, כִּי ”הַנֶּפֶשׁ הַחַוְטָאית הִיא תְּמוּת, וְאִב
לֹא יֵשׂא בְּעוֹן הַבּוֹ, וַיִּבֶן לֹא יֵשׂא” וְכוּ' (יִחְזַקְאֵל
ית, כ). וְכַל-זֶה מוֹבֵן מִ'מְחַלְקֵת קִרְחָה'.

ב.

(לקוטי-הלכות, גבית-חוב מהלקוחות ואפותיקי' ה, מא-מג - על-פי לקוטי-מוהר"ן ח"ב א, 'תקעו ממשלה')

'קרח' פגם על-ידי תאות ההתנשאות והראשות, שזוהו בחינת 'מנהיגות של שקר', 'שהתאזה לנשיאות אליצפן' (במדבר-רבה יח, ב), מה שלא היה ראוי לזה.

ועל-ידי-זה חלק על משה רבו, שכל תקונו וחיותו וקיומו על-ידו. ועל-כן היה ענשו מדה במדה, שנבלע בתוך הארץ בחייו, 'וירד חיים שאולה' (במדבר טז, לג) **למדרגה התחתונה של 'שואל'.**

כי 'קרח היה מנושאי הארון' (במדבר-רבה יח, ג), ובכחו של משה רבנו היה זוכה להתאחז בכסא-הכבוד, ולעלות על ידי זה מ'המקום' לבחינת 'למעלה-מהמקום', אף-על-פי שמצד מעשיו לא היה ראוי לזה.

אבל גדל כחו של משה היה עצום מאד, עד שהיה יכל לזפות את כל ישראל לזה, וגם קרח היה זוכה לזה.

בפרט שהיה מנושאי הארון-העדות, שעל-ידו דיקא עולים למעלה-מהמקום, כי 'מקום הארון אינו מן המדה' (יומא כא. מגלה י: בבא-בתרא צט.), כי הוא 'למעלה-מהמקום, ועל-כן עמד הארון בבית-המקדש על האבן-שתיה, שהוא נקדת העולם, שדרך שם עולה המקום, למעלה-מהמקום.

אבל כליזה היה זוכה קרח, אם היה מפיר את מקומו איך אינו ראוי לזה מצד מעשיו, רק בכחו של משה רבו.

והיה צריך לקשר עצמו עם כל ישראל באהבה ושלוש גדול, עד שיחזקו זה

את זה, שיוכלו להכלל ב'משה רבנו, ובתוך ככלל נשמות ישראל'.

והיה זוכה בכחו של משה, לכלל בבחינת 'למעלה-מהמקום', עד שהיה זוכה: שהיה 'משה רבנו' מעלה על-ידו הרבה נפשות, מאחר שזכה אותו להיות מנושאי הארון, שעל-ידי-זה מעלין למעלה-מהמקום'.

אבל 'קרח', מחמת גאותו ותאות המנהיגות והנשיאות, "לא הפץ בברכה ותרחק ממנו" (תהלים קט, יז) - כי התקנא במשה ואהרן, ואמר: "שהוא בעצמו יכול לזפות לכל המעלות!"

עד שהסית והדיח פמה ראשי בני-ישראל 'נשיאי עדה' (במדבר טז, ב), שיחלקו על משה - כי רצה להתאחז עמהם שהם ראשי-הדור לחלק על משה, מחמת שידע שכח משה בעצמו, על-ידי שמקשר עצמו עם ראשי-הדור וכו'.

ועל-כן רצה 'קרח' לחלק ראשי-הדור מ'משה, ולחלק עליו. ובאמת היתה עת צרה גדולה.

וזוהו (במדבר טז, א): 'ויקח קרח', 'ואתפלג קרח' (תרגום אונקלוס). "שלקח עצמו לצד אחד, להיות נחלק מתוך העדה" (רש"י) - שעל-ידי-זה החליק והפריד בין 'המקום', ובין 'למעלה-מהמקום'.

כי רק 'משה' יכול בכחו לקשר עצמו עם 'שרשי נשמות-ישראל', על-ידי ראשי-הדור האמתיים' הכלולים בו וכו'.

אבל 'קרח ועדתו', שהם בחינת החולקים והמתנגדים על האמת שבכל דור, הם ההפך מכל זה וכו', כי "פגמו בברית", כמו

שָׁאֲמָרוּ חֲזוֹ"ל (במדבר-רבה יח, ח): "הם הטאו על נפשותם", ובפרט קרח "שאשתו הטעתו" (שם יח, ד).

ולא די להם בזה - אף גם התגאו הרבה נגד משה, ואמרו (במדבר טז, ג): "כי כל העדה פלם קדשים ובתוכם ה' ומדוע תתנשאו" וכו' - כאלו משה ואהרן הפצים חסיושלום בכבוד והתנשאות, לתאונתם חלילה - פי הם מהפכים מהפך אל הפוך. ועל-כן היה מפקלתם על-ידי 'קטרת' וכו' וכו'.

ועתה בוא וראה והבין: מה שאבד והפסיד 'קרח ועדתו' על-ידי 'גאותו', ועל-ידי נסיון של המנהיגות והנשיאות - פי הוא טעה, "מחמת שראה ש'שמואל-הנביא' וכל ה'כ"ד משמרות לזיה' יצאו מפנו" (במדבר-רבה יח, ח), על-כן התגאה בטעותו ושטותו לחלק על משה.

אבל "עיניו הטעתו" (שם) - פי-אם לא היה חולק על 'משה', היה זוכה לזה מיד ב'יתר שאת ו'יתר עז, אלפי אלפים ורבי רבבות פעמים, ולא היה צריך לסבל צער קשה ומר של גיהנם כל-כך ימים ושנים הרבה.

ועתה סבל מה שסבל אלפים שנה - וסוף כל סוף יהיה עליתו ותקונו על-ידי משה - פי כל התקון של הלויים בשיר על דוכן על-ידי הנסכים וכו', הפל בכחו של 'משה', שהוא תקן לנו הכל.

וסוף כל סוף אחר כל המרירות דמרירות שסבל, וחרפות ובושות בלי שעור, יצטרך להתביש הרבה לפני 'משה' לקבל התקון על-ידו.

[נ"ב: וכמו בספורי-מעשיות, מעשה ט מחכם ותם: שהחכם הכופר שזלזל ולגלג כל-כך על התם הקדוש, סוף סוף הצרף לקבל תקונו, על-ידו דיקא, ועל-ידי הצדיק הבעל-שם, והצרף להודות על הכל וכו'].

"קראי מועד אנשי שם" (במדבר טז, ב)

"קראי מועד" - שהיו יודעים לעבר שנים ולקבע קדשים. "אנשי שם" - שהיה להם שם בכל העולם. (סנהדרין קי. במדבר-רבה יח, כ; תנחומא קרח י) רבי שמעון אמר: "קראי מועד" - 'קראי' בתיב, חסר יו"ד. אמאי 'קראי'? - אלא הכי הוא: מלכותא דארעא, בעין מלכותא דרקיעא. ורזא דא: כל אינון בתרין עלאין דשמא קדישא, אתאחיד בהו, בלהו זמינין מאתר דאקרי 'קדש', הךא הוא דכתיב (ויקרא כג): "מקראי קדש". ואימתי? - בשעתא ד'מועד' זמין בעלמא וכו', בזמנא ד'מועד' שרביא בעלמא.

ובגוונא דחילקה קיימין לעילא, הכי נמי קיימי מקנן דעמא, בדוגמא דילה לתתא, ועל דא אקרון: "קראי מועד". ובגין דאנון לתתא, "קראי מועד" חסר, אבל בשלימו יתיר אינון. (זהר קרח קעו:)

"קראי מועד" - שהיו קוראים בכל מועד, הלכות פסח בפסח, הלכות עצרת בעצרת. "אנשי שם" - שהיו בקיאים בשם המפרש.

"קראי מועד" - שהיו בקיאים בתקופות ומולדות (סנהדרין קי. במדבר-רבה יח, כ; תנחומא קרח י). על-דרך (דברי-הימים יב, לג): "ומבני יששכר יודעי בינה לעתים".

והיו יודעים ימי המועדות אימתי, ובאיזה יום יהיו קוראים ומכריזים בישראל 'ימי המועד'. וזהו: "קראי מועד".

(מגלה-צפונות, פרשת קרח - לבעל 'שבט-מוסר')

ג.

(ח"א קפא)

בשמתקשרים בקשר איזה אנשים על איש אחד, אפלו הוא חשוב יותר מהם, יכולים להפילו. ועקר הנפלה: שנופל ל'תאות-נאוף', השם יצילנו.

כי נתקבצים חלקי הכבוד שיש לכל אחד מהם, ועל ידי זה נתבטל חלק כבוד ש'לו ונופל על ידם.

אם לא שזה האיש שחולקין עליו הוא גדול במעלה מאד, עד שחלק כבוד ש'לו גדול יותר מפל חלקי כבוד שלהם ביחד - אזי אדרבא נתבטלים הם לפניו.

אבל אם אין גדול כל כך - יכולים להפילו על ידי הקשר, אפלו אם כל אחד מהם נמוך ממנו. רק שלא יהיו רשעים, כי "קשר רשעים אינו מן המנין" (סנהדרין כו.), כי אין להם חלק בכבוד.

אבל אם אינו רשע ויש לו חיות מהנפש, יש לו חלק בכבוד, ויוכלו להפיל מי שחולקים עליו על ידי הקשר בנ"ל.

ועל זה התפלל יעקב, שלא יזיק מחלקת קרח למשה רבנו - "בקהלם אל תחד כבדי" - שלא יתיחד ויתקשר חלקי הכבוד של כל אחד מהם.

כי הם היו "קרואי מועד אנשי שם" חשובים (במדבר טז, ב.) וכשלא יתיחד ויתקשר חלקי הכבוד שלהם, בודאי יוכל משה לעמד נגדם להפילם.

ומה שאמר: "כבדי" - כי יעקב הוא בחינת ה'כבוד', כי הוא בחינות ה'נפש', כמו שכתוב (בראשית מו, כז): "כל הנפש הבאה לבית יעקב".

ד.

(ח"ב א, ד"ה)

יש 'ש'לש מדות' שמפסידין ה'יראה' התלויה ב'לב'. א) תאות ממון. ב) תאות אכילה. ג) ותאות משגל.

ולתקן 'ש'לש מדות' אלו - הוא על ידי ה'דעת', להמשיך ה'דעת' אל ה'לב', בבחינת (דברים ד, לט): "וידעת היום והשבת אל לבבך".

כי ה'דעת' הוא בחינת "תלת מחין" (זהר נשא קלו.), והם בחינת 'ש'לש רגלים' וכו', שבכל רגל מ'ש'לש רגלים', נתתקן מדה אחת מ'ש'לש מדות' הנ"ל.

על כן צריכין לזהר מאד בכבוד יום טוב, ולקבל ה'ש'לש רגלים' פראוי - כי על ידי 'מצוות הש'לש רגלים', זוכין לתקן ה'ש'לש מדות' הנ"ל, וכו'.

וזהו בחינת (במדבר טז, ב): "קרואי מועד אנשי שם". "אנשי שם" - זה בחינת 'ש'לש מדות' הנ"ל, שכל אחד ואחד נקרא בחינת 'שם'.

'ממון' - כמו שכתוב (שמות כ, כ): "בכל מקום אשר אזכיר את שמי אבוא אליך וברכתיך", בחינת (משלי י, כב): "ברכת ה' היא תעשיר" וכו' בנ"ל.

'אכילה' - כמו שכתוב (רות ד, יא): "וקרא שם בבית לחם".

'משגל' - בחינת (אסתר ב, יד): "כי אם הפץ בה המלך ונקראה בשם".

וגם ה'יראה שב'לב' - היא גם כן בחינת 'שם', בבחינת (דברים כח, נח): "ליראה את השם הנכבד".

וזהו בחינת: "קרואי מועד אנשי שם" - שצריכין לקרות את ה'מועדות', ה'ש'לש רגלים', לתקן ה'ש'לש מדות' הנ"ל, בחינת "אנשי שם".

[נ"ב: ענין שם עוד בפנים באות גדייג: ענין ה'מפרסמים של שקר. ובאות ז: הענין שצריך לזהר ולשמר עצמו

מאד מ'התמנות' - ששייכים לפסוק "אנשי שם" המבאר כאן].

"ויקהלו על משה ועל אהרן, ויאמרו אלהם רב לכם" (במדבר טז, ג)
- 'מחלקת קרח ועדתו' -
ועניני 'מחלקת על צדיקים'

ה.

(ח"א ה, ד; לקוטי-עצות,

מחלקת-ומריבה א; צדיק ח)

צריך לזהר מאד: שלא יבלבל אותו המחלקת שבין הצדיקים, רק יאמין בכלם.

כי כל הבלבולים שבאים בדעתו על הצדיקים מחמת המחלקת שביניהם, ושאר קשיות שקשה לו עליהם - הכל בא עליו מחמת שפגם בטפי מחו, שמחמת זה רוצים לגרשו מן החיים האמתיים והנצחיים, שהם הצדיקי-אמת והנלוים אליהם.

וצריך לחוס על-עצמו, ולקח לעצמו תוכחה ומוסר, מזה בעצמו שנופלים בלבם קשיות על צדיקי-אמת, ועל-ידי-זה דיקא ישוב אל האמת.

ואדרבא, על-ידי-זה דיקא נתעורר ומזכיר את-עצמו: "היכן הוא בעולם!" - ומבין: שזהו הנסיון שלו!

וצריך לעמד בזה הנסיון: שלא ישמע ולא יסתכל על המריבה הזאת! - ונתקרב דיקא על-ידי-זה לצדיקים-אמתיים!

[העצות-המבארות, מחלקת-ומריבה א: צריך לזהר מאד: לא להתבלבל נכח המחלקת בין צדיקים-אמתיים. רק צריך להאמין בכל הצדיקי-אמת שאפשר להתקרב עלידם להשם-יתברך, והם נוהגים בכל הענינים על-פי התורה והאמת.

כי כל הבלבולים והקושיות המתעוררים במח האדם על צדיקים-אמתיים, מחמת המחלקת שביניהם - נובעים מחמת שהמח מקלקל מאד מתאוות ומדודות-רעות, ובפרט על-ידי קלקול פגם-הבירית, הינו הרהורים רעים מן התאוה-הכללית. ומחמת קלקול מחו, הפצות ועותיו הרעות, להרחיקו ולדחותו מצדיקים-אמתיים ומאנשי-אמת המקרבים אליהם.

וכל אדם צריך לדעת: כי את התקון למדותיו ומעשיו - יכול הוא להשיג רק על-ידי התקרבות אמתית לצדיקי-אמת ולתלמידיהם האמתיים. ומחמת זאת מתגבר היצר הרע מאד על כל אדם, בכל מיני תחבולות - שלא לתת לו להתקרב לצדיקי-אמת ולאנשיהם.

על-כן צריך האדם לחוס ולרחם על-עצמו, ולהתבונן היטב. ודוקא על-ידי הבלבולים והקושיות החודרים למחו על צדיקי-אמת ואנשיהם, צריך להתעורר ולקחת לעצמו תוכחה ומוסר לשוב אל השם-יתברך.

כי צריך להתבונן היטב: שהבלבולים והקושיות רוצים להרחיקו מצדיקים-אמתיים ואנשיהם. ועל-ידי התרחקות זו, יכול להשאיר חליה מקלקל במוחו, במדותיו ובמעשיו לנצח. - אבל על-ידי קרוב לצדיקים-אמתיים, וקיום עצותיהם - בודאי יתקן - הן במח, הן במדות, הן במעשים].

ו.

(ח"א ח, ח; לקוטי-עצות, מחלקת-ומריבה ו)

הרשעים והחולקים על הצדיקים, הם "בחייהם קרויים מתים" (ברכות יח:), כי אין להם רוח-חיים דקדשה, שנמשך רק על-ידי צדיקי-אמת.

ז.

(ח"א יב, א; לקוטי-עצות, מחלקת-ומריבה ז - על-פי 'העצות-המבארות', מחלקת-ומריבה ז)

מה שעל-פירב הלומדים [הינו האנשים המכנים כך בשל ידיעתם הרבה בלמוד-התורה] - חולקים על הצדיקים - זהו מחמת שלומדים תורה שבעל-פה, דהינו: גמרא ופוסקים' וכו', בגאות גדול.

ואזי נעשה להם מ'תורה שבעל-פה' - פה לדבר על הצדיקים "עתק בגאווה ובוז" (תהלים לא, יט) [דבורים רעים ובזויים].

על-כן בְּשֵׁישׁ עָלְיוֹ מַחְלֶקֶת, שְׁחוֹלְקִין ומקשיין ושואלין עליו קשיות - צריך לשום אל לבו, להתבונן בה'מחלקת': כִּמָּה הוא צריך לשוב על פגם אמונת-חכמים, שמשם בא המחלקת!

ועל-ידי-יזה ישוב בתשובה, ויתקן פגם אמונת-חכמים, ויחזרו כל הספרים הקדושים ויהיו נחשבים בעיניו, וידע ויאמין: כי כלם צריכין להעולם.

כי יש כמה ספרים עכשוו, וגם עתידין עוד להיות ספרים, וכלם צריכים להעולם, ואסור לחלק ולהלעיג על שום ספר שהולך על-פי תורתנו הקדושה. וכל מי שמלעיג עליהם, נדון בצואה רותחת.

יש צדיקי-אמת שאמונתם שלמה בודאי, ואף-על-פי-כן יש עליהם מחלוקות. הוא בבחינת "והוא חטא רבים נשא", שסובל צער המחלקת בשביל פגם אמונת חכמים של העולם, ועל-ידי המחלקת שיש עליו, הוא מתקן פגם אמונת חכמים אצל המון-עם.

י.
(ח"ב עה)

צריכין לבקש מאד מהשם-יתברך:
"לזכות להתקרב להצדיק-האמת!" - כי אשרי למי שזוכה להתקרב בעודו בחיים חיותו לצדיק-האמת, אשרי לו, אשרי חלקו.

כי הבעל-דבר שם לבו על-יזה מאד עכשו: "לבלבל את העולם!" - כי ישראל הם עכשו קרובים אל הקץ מאד, ויש עכשו לישראל צעצועים גדולים ו'כסופין גדולים' להשם-יתברך, אשר לא היתה כזאת בימי-קדם, וכל אחד נכסף מאד להשם-יתברך.

אבל ה'צדיקי-אמת' - מעלין ומתקנים כל דבוריהם הרעים, וחוזרים ועושים מהם 'הלכות' [הינו למודי-אמת] - ומעלין [הצדיקים] שעשועים גדולים להשם-יתברך על-ידי-יזה דיקא [על-ידי דבוריהם הרעים והבזיונות שמבזים את הצדיקי-אמת].

ת.

(ח"א כג, ג; לקוטי-עצות, מחלקת-ומריבה י - על-פי 'העצות-המבארות', מחלקת-ומריבה י)

כשחולקים על-אמת ואנשיהם, והקדוש-ברוך-הוא רוצה לגרש אויביהם מפניהם [כשהשם-יתברך רוצה לזכות את המתנגדים והחולקים על צדיקי-האמת ומקרביהם].

[אזי] הוא מפיל את אויביהם ל'תאות-מזון' [ומעורר בהם רצון ותשוקה שירדפו תמיד אחר מזון, הרחבה, ותענוגי עולם-הזה] - שהוא 'שמד', 'עבודה-זרה', 'אנפין-חשובין', 'עצבות ומרה-שחרה', 'מיתה'.

כי אין נפילה גדולה מזו, כי תאות-המזון ממרת ימי חייהם ומכלה אותם [כדי שיהיו טרודים תמיד בתאוותיהם, עד שישכחו מצדיקי-האמת ומקרביהם].

ט.

(ח"א סא, ה; לקוטי-עצות, מחלקת-ומריבה יח"ט-כ; צדיק נה)

עקר המחלקת שבא על האדם: הוא מחמת פגם אמונת-חכמים, על שלא האמין בצדיקים שהם החכמים, ודבריהם וספריהם-הקדושים לא היו חשובים בעיניו כלום, והיו בעיניו אך למותר. מפל-שכן וכל-שכן אם חסו-שלום היתה מלעיג עליהם.

על־פּן הערים תבעל־דבר, והכנים
 מחלקת בין הצדיקים, והקים
 בעולם 'מפרסמים הרבה של שקר'. וגם בין
 ה'צדיקים' האמתיים' הכנים 'מחלקת גדול',
 עד שאין אחד יודע "היכן האמת!"

על־פּן צריבין לבקש מאד מהשם־
 יתברך: לזכות להתקרב
 להצדיק־האמת!

יא

(שיחות־הר"ן קפב)

פעם־אחת ענה ואמר: "עלי אין חולקים
 כלל, רק הם חולקים על מי
 שעשה כך, כמו שבזים החולקים עליו,
 ועל איש כזה בודאי ראוי לחלק!"

בלומר: כי החולקים בזים עליו כזבים
 ושקרים אשר לא עלו על לבו
 שעשה כך וכך מה שהכל שקר וכזב, ועל
 איש כזה שעשה כך כמו שאומרים הם,
 בודאי ראוי לחלק.

נמצא: שעליו אינם חולקים כלל! - כי אם
 היו יודעין גדל צדקתו וקדשותו
 ומעלתו וכו', בודאי לא היו חולקים עליו -
 רק אדרבא: היו רצים אחריו בהתלהבות
 נפלא כראוי. רק הם חולקים על מי שעשה
 מעשים כאלה כמו שהם אומרים, על איש
 כזה בודאי ראוי לחלק.

ואמר: "שהם התכו וצירו לעצמם אדם
 וחולקים עליו - זיי האבין זיך
 אויסגעשניצט א מענטש, און קרייגן אויף
 אים!" (הינו כנ"ל: שאינם חולקים עליו, רק על זה
 האיש שצירו לעצמן בשקר שעשה כך וכו' וכנ"ל).

יב

(חיי־מוהר"ן קטו)

כל מה שקרב (רבנו ז"ל) יותר אנשים
 להשם־יתברך, התגבר המחלקת יותר.
 אבל הוא עשה את שלו, ועלה בכל יום ובכל
 שעה ובכל רגע למעלות גבוהות ורמות אשר
 אין לשער כלל.

ולוא שהתגבר הקטרוג על העולם, עד
 שלא היה העולם כדאי לינק מאור
 כזה, ועמד וגנזו - היה נתגלה גדלתו בעולם,
 והיה מחזיר כל העולם אליו יתברך, כי זה
 היה כל מגמתו תמיד כל ימי חייו, ובזה עסק
 תמיד לזכות הרבים, ולהוציאם מחשך לאור,
 מאפלה לאור גדול.

יג

(חיי־מוהר"ן רמט)

אמר רבנו ז"ל: "שפשיחלוקו על אחד,
 יאמרו: 'הלא גם עליו היו חולקים'!"
 - בלומר: על־פּן אין ראיה מן מחלקת.

יד

(חיי־מוהר"ן שצו)

באומין דבר: מענין המחלקת שעליו,
 שדוברין עליו כזבים.

ענה ואמר בדרך קובלנא: "ואנכי אפדם"
 - הינו הפסוק הנאמר בהושע ז',
 שקובל הנביא על ישראל: "שרוצה לעשות
 להם טובות, והם דוברים עליו כזבים", כמו
 שנאמר (הושע ז, יג): "ואנכי אפדם, והמה
 דברו עלי כזבים".

טו

(חיי־מוהר"ן שצו)

פעם־אחת ספר: מענין אמתת מעלתו
 המפלגת הנוראה מאד, בתוך

דבריו ענה ואמר: "אחרי הדברים והאמת האלה בא סנחריב" (דברי הימים ב לב, א) - פסוק הוא בדברי הימים, שמספר שם מעצם צדקת יחזקיהו המלך, ואחר כך מתחיל המקרא: "אחרי הדברים והאמת האלה בא סנחריב".

והבן הדברים: איך מבאר היטב בזה הפסוק: שדיקא אחר גדל אמתת צדקתו של יחזקיהו המלך, בא עליו סנחריב, והיה לו צער גדול ממנו. ומעתה אין לתמה, על גדל המחלקת שיש על צדיקים אמתיים.

טז.

(חיי מוהר"ן תב)

פעם אחת היו אנשי שלומנו קובלים לפניו: "שקשה להם לסבל ענין המחלקת והרדיפות" וכו'!

ענה ואמר להם: "תאמינו לי, שיש בידי פח לעשות שלום עם כל העולם, שלא יהיה שום חולק עלי! - אבל מה אעשה, שיש מדרגות והיכלות פאלו, שאי אפשר לבא אליהם רק על ידי מחלקת!"

והראיה: פי משה רבנו עליו השלום, בודאי היה לו בחהמושוך להמשיך את כל ישראל אליו, כדכתיב (שמות לה, א): "ויקהל משה את כל עדת בני ישראל" - פי הוא היה הידעת של כלל ישראל, והיה בכחו להקהיל ולהמשיך כלם אליו.

ואף על פי כן מה כתיב (שם לג, ח): "והביטו אחרי משה", ודרשו רז"ל מה שדרשו וכו' (קדושין לג, תנחומא תשא כז), וכיוצא בזה עוד.

וכל זה: פי יש דברים פאלו, שאי אפשר לבוא אליהם, רק על ידי מחלקת שחולקין עליו וכו'.

יז.

(לקוטי הלכות, רבית כנג - על פי לקוטי מוהר"ן ח"א נא, אומר רבי עקיבא)

עקר הרחוק של כל אחד מעצם האמת לאמתו, הוא על ידי האמת בעצמו.

כאשר רואין בחוש: שכל המחלקת, הוא על ידי האמת. שהמתנגדים אומרים: "שאצלם האמת!"

וכן הוא בכל דור, ובפרט בדורות הסמוכים לפנינו, שהיה המחלקת של הלומדים על החסידים, והמחלקת היה עצום מאד, ונגע עד הנפש, וכמה וכמה נפשות שקעו על ידי זה, וכמה פרישות נעשו בין איש ואשתו על ידי זה, וכמה נאבדו משני עולמות על ידי זה, במפרסם למי שבקי בהמעשיות שארעו בדורות הסמוכים לפנינו, אשר אבותינו ורבותינו ספרו לנו.

ועקר כל המחלקת, היה על ידי האמת בעצמו - פי עתה אנו יודעים: שגדולי הלומדים שחלקו על גדולי החסידים, גם כן היו רבם צדיקים גדולים אמתיים. וכל מחלקתם על גדולי החסידים שהיו צדיקים קדושים ונוראים מאד - היה רק מחמת האמת.

שגדולי הלומדים אמרו: שהאמת אתם, ושגדולי החסידים רחוקים מהאמת, פי עוברים על תורת אמת! - כאשר גם אנכי שמעתי

בְּעֲצָמֵי בְּאֲזְנֵי הַרְבֵּה מְאֹד מֵהִטְעָנוֹת שְׁלָחֶם.
וּכְמוֹ-כֵן הוּא בְּכָל דּוֹר וְדוֹר.

וְכַל־זֶה צָרִיךְ כָּל אָדָם לִידַע, וְעַל־יְדֵי־זֶה יִהְיֶה נֹצֵל מִכַּשְׁוֹלוֹת הַבָּאִין עַל־יְדֵי הָאֲמֶת דִּיקָא שְׂאִינוּ מְבָרַר בְּרֵאוּי.

לֹא־מִבְּעֵיָא שְׁתַּצִּילְהוּ מֵאֵשׁ הַמַּחֲלֶקֶת וְהַהֲתַנַּגְדוֹת שְׁעוֹקֶרֶת אֶת הַחוֹלְקִים מִשְׁנֵי עוֹלָמוֹת בְּחֻמֵּם - שְׁמִדָּה זֹאת גְּרוּעַ מִכָּל הַמִּדּוֹת רְעוֹת שְׁבַע־עוֹלָם.

כִּי שְׂאֵרֵי הַמִּדּוֹת וְהַתְּאֻזוֹת יֵשׁ בָּהֶם אִיזָה הַכֶּרְחִיוֹת, רַק שְׂצָרִיכִין לְהַתְּנַהֵג בָּהֶם עַל־פִּי הַתּוֹרָה־הַקְּדוּשָׁה, וְאִפְלוּ בְּהֵתֵר, שְׁלֹא לְהִרְבוֹת בָּהֶם, אָבֵל עַל־כָּל־פְּנִיִם יֵשׁ בָּהֶם הַכֶּרְח לְקִיּוּם הָאָדָם, כַּגּוֹן אֲכִילָה וְשִׁתְיָה וְכוּצָא.

אָבֵל 'עֲנִין הַמַּחֲלֶקֶת' - זֶה אֵין צָרִיךְ הָאָדָם כָּלֵל, וְהוּא מְכַלָּה וְעוֹקֶרֶת אוֹתוֹ מִשְׁנֵי עוֹלָמוֹת, יוֹתֵר מִכָּל הַתְּאֻזוֹת, כַּאֲשֶׁר כָּבֵר נִטְרָדוּ עַל־יְדֵי־זֶה מִשְׁנֵי עוֹלָמוֹת.

וְאִפְלוּ מִ'מַּחֲלֶקֶת בְּשִׁבִיל פְּרִנְסָה', צָרִיכִין לְהַתְּרַחֵק מְאֹד - כִּי אֵין פּוֹעֵלִין עַל־יְדֵי הַמַּחֲלֶקֶת כָּלֵל, אֲדַרְבָּא: "מַחֲלֶקֶת אַחַת דְּיוֹחָה מֵאַה פְּרִנְסוֹת" (שְׁל"ה־הַקְּדוּשׁ מִסַּכַּת יוֹמָא; מוּבָא בְּלִקוּטֵי־מוֹהַר"ן ח"א רעז). וְצָרִיכִין לְהֶאֱמִין: "כִּי אֵין אָדָם נוֹגַע בְּמָה שְׁמוּכָן לְחִבְרוֹ, וּבְשִׁמּוֹ יִקְרָאוּ וּמִשְׁלָךְ יִתְּנוּ לָךְ וְכוּ'" (יוֹמָא ל.ח.).

מִכָּל־שִׁבּוֹן וְכַל־שִׁבּוֹן 'מַחֲלֶקֶת בְּעֵינִין עֲבוֹדַת־הַשֵּׁם' - שֶׁהוּא הַמַּחֲלֶקֶת שְׁבִין הַחֲסִידִים וְהַלּוֹמְדִים, אוֹ שְׁבִין הַחֲסִידִים, אוֹ בֵין הַלּוֹמְדִים בְּעֲצָמָם - שְׂזִיָּה הַמַּחֲלֶקֶת גְּרוּעַ מֵהַכָּל, וּמִקְלָקֵל הַרְבֵּה, וּמַעֲכָב אֶת הַנְּאֻלָּה יוֹתֵר מִכָּל הָעִבְרוֹת

שְׁבַתּוּרָה. וְכָל הַמַּחֲלֶקֶת הַזֹּאת, הִיא רַק 'שְׁנֵאת־חֻמֵּם', וְהַכָּל מִחֻמַּת הָאֲמֶת, שְׁכָל אֶחָד נִדְמָה לוֹ שְׂאֲצִלוּ הָאֲמֶת.

אָבֵל בְּאֲמֶת: אִם יִסְתַּכֵּל עַל הָאֲמֶת־לְאֲמֶתוֹ, וְלֹא יִטְעֶה אֶת־עֲצָמוֹ - בּוֹדָאֵי לֹא יִחְזִיק בְּמַחֲלֶקֶת עַל־כָּל־פְּנִיִם.

כִּי יִסְתַּכֵּל עַל־עֲצָמוֹ: אוֹלֵי הוּא טוֹעֶה עֲצָמוֹ! - וְאִפְלוּ אִם אֵינוֹ טוֹעֶה, יָבִין: שְׁלֹא יִתְקַן עַל־יְדֵי הַמַּחֲלֶקֶת כָּלֵל, אֲדַרְבָּא יִקְלָקֵל הַרְבֵּה יוֹתֵר מִמָּה שְׂיִתְקַן לְפִי דַעְתּוֹ הַנְּבוּכָה, כִּי עַל־יְדֵי הַמַּחֲלֶקֶת אֵי אֲפָשֵׁר לְתַקַּן בְּשׁוּם אַפֵּן, כִּי שְׂנֵאוּי הַמַּחֲלֶקֶת מְאֹד.

וְאִי־אֲפָשֵׁר לְבָאֵר כָּל־זֶה בְּכַתָּב - אָבֵל הַחֲפִץ בְּאֲמֶת־לְאֲמֶתוֹ, בּוֹדָאֵי לֹא יִטְעֶה עַל־יְדֵי הָאֲמֶת שְׁלוֹ שְׂאִינוֹ מְבָרַר, לְהַחֲזִיק בְּמַחֲלֶקֶת חֲסִיּוֹשְׁלוֹם.

בַּפְּרָט בְּדוֹרוֹת הַכְּלוּ שִׁישְׂרָאֵל בְּשַׁפְלוֹת גְּדוֹל, וְאֵין לָנוּ שׁוּם מְמִשְׁלָה, אִיךְ אֲפָשֵׁר לְתַקַּן מַה שְׂצָרִיכִין לְתַקַּן, בַּפְּרָט עַל־יְדֵי הַמַּחֲלֶקֶת.

כִּי לְתַקַּן אֶת הָעוֹלָם וְלְהַמְשִׁיךְ כָּל הָעוֹלָם לְעִבּוּדָתוֹ יִתְבָּרַךְ - אִי־אֲפָשֵׁר כִּי־אִם עַל־יְדֵי הַשְּׁלוֹם, כַּמוֹ שְׁמִבְּאֵר בְּהַתּוֹרָה "רְצִיצָא" (ח"א כז).

וְעַל־כֵּן 'אֲלִיָּהוּ וּמִשִּׁיחַ' שְׁעָקֵר תַּקּוּן־הָעוֹלָם יִהְיֶה עַל־יְדֵם - יַעֲסִקוּ רַק לְעִשׂוֹת שְׁלוֹם בְּעוֹלָם וְכוּ'.

וְעַל־כֵּן אִם הָאֲמֶת מִסִּיתוֹ: "לְהַחֲזִיק בְּמַחֲלֶקֶת חֲסִיּוֹשְׁלוֹם!" - צָרִיךְ לְהַשְׁלִיךְ מֵאֲתוֹ אֲמֶת כְּזֶה לְאָרֶץ, וְלְהַרְחִיקוֹ מֵעַל פְּנֵיו, כִּי הַשֵּׁם־יִתְבָּרַךְ אֵינוֹ חֲפִץ בְּאֲמֶת כְּזֶה. (עֵינ־שֵׁם בְּפְנִיִם בְּאַרְיִכוֹת).

יח.

(ימי-מוהרנ"ת ח"א פו)

בימי תיזו-הקדושים (של רבנו ז"ל), היו כמה חולקים עליו. וזה מחמת שהתגרה הפמ"ד-מ"ם וחילותיו, מחמת שראו שרוצה להחזיר כל העולם למוטב, על-פן חרק שניו עליו, והתלבש עצמו באיזה גדולים, והכנים בלבם שיחלקו עליו.

ומהם, נסתעפו כמה וכמה אנשים מגשמים בתאוות, וכמה וכמה בעלי-עברות שנתנו להם מקום לטעות, אשר יצא עתק מפיהם ויחפאו עליו דברים אשר לא כן" (על-פי מלכים-ב יז, ט), ועל-ידי-זה מנעו רבים מחיים-אמתיים, ולא זכו להנות מאורו הגדול והקדוש.

וכל מה שעבר בזה, אי-אפשר לספר. אך אחרי הסתלקותו, בתחלה נדמה פאלו נשקט המחלוקת קצת, וזה היה כלי-זמן שלא נתעורר אש הקדוש שלו, אך תכף שהתחיל מחדש רשפי אש הקדושים שלו להבעיר באיזה אנשים, תכף לעמת זה חזר ונתעורר המחלוקת והקטגוריא שלהם.

ואף-על-פי שרבים לא היה להם פתחון-פה לדבר סרה עליו בעצמו, כי הכל ראו: "כי אחרית לאיש שלום" (תהלים לז, לז), שנסתלק בשלום, והאיר פני תבל בספריו הקדושים, והשאיר תלמידים הגונים כשרים באמת.

עם-כל-זה: התחזקו לחלק עלינו, ועלי ביותר, על שאני עוסק בעסק זה, להכנים תורתו הקדושה בעולם, ולקרוב נפשות לדרךיו הקדושים האמתיים, עד שנמצאו גם פה כמה אנשים שהתחילו לחלק וכו'.

על-פן היתה טובה גדולה מאת השם, לעסק הקדוש הזה, מה שנבנה הבית-המדרש החדש שלנו, שנבנה על מקום דירתו הקדושה.

יט.

(שיח-שרפי-קדש ח"ב קצא)

בעת המחלוקת שהתעוררה על רבנו, שאל אחד מהגדולים: "ומה אומר רבנו על טענות המתנגדים עליו?" - אמרו לו: "הוא שותק ולא עונה בלום!"

נענה ואמר: בעת מתורץ לי הנאמר באבות (פ"ה מ"ז): "איזהו מחלוקת שלא לשם-שמים, מחלוקת קרח ועדתו", ולכאורה היה צריך לכתב: "מחלוקת קרח ומשה"!

אולם מכאן ראיה: שמשנה עצמו שתק, ולא הגיב למחלוקותם של קרח ועדתו, וכל המחלוקת נקרא רק על שמו, שרק הם מלבים ומעוררים את המחלוקת.

כ.

(שיח-שרפי-קדש הקדש ח"ב תיג)

בעת המחלוקת הגדולה, נענה פעם מוהרנ"ת ז"ל לאנשי-שלומו: "מה יש לנו לפחד מן המתנגדים, פאן יושב אחד עמנו, ששומע את הכרוז (שיוצא בכל מוצאי-שבת-קדש. זחר ויחי רלז): 'ישונו רשעים לשאלוה'!" (תהלים ט, יח) - וכונתו היתה: על רבי יודל תלמיד רבנו, שישב אז ביניהם.

כא.

(ספר-המדות, עניני 'מחלוקת על הצדיקים')

[א] מי שעושה מריבה עם הצדיקים, בידוע שמהשבותיו רעים (מריבה טו).

[ב] הנואפים, לרב הם בעלי מריבה לצדיקים (מריבה כ).

[ג] לפעמים, הקדוש-ברוך-הוא מחזק לב הרשעים כנגד הצדיקים במריבה, כדי שיהיה להם מפלה (מריבה כד).

[ד] בשמתנגדים חולקים על חסידים, ורוצים לבטל אותם ממלאכת-שמים - על-ידיזה נוכלים ונבזים בעיני עצמן (מריבה לו).

[ה] על-ידי מחלוקת שחולקין על הצדיק, נתעוררים מלחמות (מריבה עג).

[ו] יש מפרסמים, שעקר הפרסום שלהם נעשה על-ידי המחלוקת (מריבה ח"ב ב).

[ז] אין לה צדיק, שאין עליו מחלוקת ומחקרים (צדיק קלו).

[ח] על-ידי מחלוקת על הצדיק, שוכחין את התורה (צדיק קמו).

[ט] לפעמים המחלוקת על הצדיק, הוא הזכחה גדולה שהוא צדיק (צדיק רא).

"כי כל העדה בלם קדשים ובתוכם ה', ומדיוע תתנשא על קהל ה'" (במדבר טז, ג)

כב.

(לקוטי-הלכות, אמנין ד, לה - על-פי לקוטי-מוהר"ן ח"א לא, 'אית לן בירא בדברא')

על-פי התורה "אית לן בירא", יתבאר ענין קרח!

כי מבאר שם: שצריכין לעבודת-הבורא יתברך, להיות 'צדיק' ו'למדן', כי "לא עם הארץ חסיד" וכו' (אבות פ"ב מ"ה). ולקחףד 'למדן' בלא 'חסיד וצדיק', בודאי אינו כלום

- כי "לא זכה נעשית לו סם-מות" (יומא עב:), כי מציר אותיות התורה להפך וכו'.

וזהו בחינת "ארבעה שנכנסו לפרדס" וכו' (תגינה יד:). שמי שהוא רק 'למדן' לבד, ואינו 'חסיד וצדיק' כלל - הוא בחינת (שם): "אחר שקצץ בנטיעות". עין-שם.

וזהו בחינת 'פגם קרח' - שהוא בחינת המחלוקת של ה'מתנגדים' על הצדיקים והחסידים האמתיים - שכל פחם מחמת הלמוד שלהם שלמדו תורה.

קצתם לומדים בגמרא-פרוש-תוספות, ויש שלומדים גם 'קבלה וכתבים' - אבל מעשיהם אינם כהגון. ויש מהם מקלקלים לגמרי רחמנא-לצלן.

ויש שאין יודעים מקלקולם כל-כף - אבל על-כל-פנים הם מתרשלים בעבודת-השם, ואין מתפללים בכונה וביגיעות, ורודפים אחר ההבל של ממון וכבוד והתנשאות וכיוצא, והם מתגרים בהפשרים ויראים תמימי-הדרך החולכים בתורת-השם באמת, העוסקים בתפלה ומעשים-טובים בכח ובכוננת-הלב לשמים, והם עומדים בכל-פעם וחולקים עליהם בכמה מיני רדיפות וליצנות בלי שעור.

וזה בחינת 'עדת קרח' - כי 'קרח' היא 'חכם' ו'למדן גדול', ועקר הפגם שלו: שרצה להפריד בין 'למדן' ו'צדיק' - כאלו עקר המעלה הוא בחינת 'למדן' לבד.

וזהו שאמרו (במדבר טז, ג): "כי כל העדה בלם קדשים" וכו'. ודרשו רז"ל (במדבר-רבה יח, ו): "בלם שמעו בסיני אנכי ה' אלקיך" וכו'.

הינו שאמרו: מאחר שבלם שמעו "אנכי", וכל 'עשרת-הדברות' שהם 'כלל-

התורה' - אם בן אין למשה ואהרן שום מעלה והתנשאות, כמו שכתוב שם (שם): "ומדוע תתנשאו על קהל ה'".

וזה בחינת פגם הנ"ל - שפמכו על הלמוד לבד, וכפרו בעקר האמת.

כי עקר המעלה וההתנשאות אמת של כל אחד מישראל על חברו, הוא רק על-ידי מעשים טובים, כי "לא המדרש הוא העקר אלא המעשה" (אבות פ"א מ"ז), וכמו שאמרו רז"ל (ברכות יז): "שלא יהא אדם קורא ושונה, ובוטט ברבו ובאביו ובמי שגדול ממנו" וכו'.

כי אם היו מאמינים בהאמת: שהעקר הוא 'קיום התורה' - לא היו אומרים: "ומדוע תתנשאו" וכו'.

כי היה ראוי להם להבין האמת: ש'משה' ואהרן' קדשתם גבה מאד מאד - והם משקעים עדין בתאוות עולם הזה, כמו שאמרו רז"ל (במדבר רבה יח, ח) על פסוק (במדבר יז, א): "את מחתות החטאים" וכו' - "הם חטאו על נפשותם" וכו'.

אבל הם רצו להפריד בחינת 'למדן' מ'צדיק' - באלו העקר הוא 'למדן' וכו'. וזהו (שם טז, א): "ויקח קרח", ותרגם אונקלוס: "ואתפליג קרח" - שחלק 'למדן' מ'צדיק' וכו'.

ועל-כן אמר לו 'משה' (שם טז, ו): "קחו לכם מחתות" וכו', "שיקריבו קטרת", וכמו שפרש רש"י: "היא לכם קטרת החביב מן הכל" וכו'. הינו: שאמר להם: "הריני מראה לכם מי חביב לפני השם-יתברך!"

כי לפי דעת 'קרח', העקר הוא הלמוד והחכמה של התורה, אף-על-פי שאינו

מקימה כלל. ולא עוד, אלא שחולק על הצדיק-האמת שהוא 'משה', שנתן התורה ומקים את התורה בקדשה נפלאה.

על-כן אמר לו: "הרי לך קטרת שחביב מן הכל, ותפנסו בלכם להקטיר, ונראה דבר מי יקום".

כי 'קרח' היה 'למדן' ו'חכם גדול' גם בחכמות-הקבלה, וידע בודאי הסוד והכונה של 'קטרת', ועל-כן סמך על רב חכמתו, לחלק על 'משה' ואהרן, ולבקש 'כהנהגדולה' - מאחר שגם הוא יודע פונת הקרבנות והקטרת.

על-כן אמר לו משה: "עתה נראה האמת - קחו לכם מחתות וכו', ואתה ואהרן איש מחתתו וכו' ותנו בהן אש ושימו עליהן קטרת וכו' והיה האיש אשר יבחר ה' הוא הקדוש".

וקרח סמך על חכמתו, ונתרצה לזה - כי סבר: שקטרת שלו יתקבל, מאחר שהוא 'חכם' ו'למדן' כל-כך, ויודע דין ובונות הקטרת כל-כך.

אבל 'משה' התרה בהם, ואמר להם (במדבר יב, ט): "שפס הפות נתון בתוכו, שבו נשרפו נדב ואביהוא!" - לומר: שראוי להם ללמד קל-וחמר מ'נדב' ו'אביהוא', שהיו צדיקים גדולים מאד, אף-על-פי-כן מאחר שהקטירו קטרת שלא בזמנו, נשרפו.

כי 'נדב' ו'אביהוא', הם בחינת 'בן-עזאי' ו'בן-זומא' - "שזה הציץ ונפגע, וזה הציץ ומת" (תגינה יד).

שאף-על-פי שהיו צדיקים גדולים - אבל שגו קצת כשנכנסו לפרדס, והציצו יותר מדאי, ונענשו, שזהו

בְּחִינַת 'פָּגַם נְדָבִיּוֹאֲבִיהוּא' - כִּי הֵם בְּחִינָה אַחַת, כַּמּוּבָא.

וְעַל־כֵּן רָמַז לָהֶם 'מִשָּׁה': שִׁזְזָהּוּ שְׁלֹא יִתְעַנְשׂוּ עַל־יְדֵי ה'קְטָרֶת' דִּיקָא - כִּי גַם 'נְדָבִיּוֹאֲבִיהוּא' שִׁהִיו צְדִיקִים גְּדוֹלִים, לֹא יֵצְאוּ בְּשָׁלוֹם, עַל־יְדֵי שִׁפְגָמוֹ בְּבְחִינַת "אַרְבָּעָה שָׁנִכְנְסוּ לַפְּרִדִּים" הַנ"ל - מִכָּל־שִׁכּוֹן וְכָל־שִׁכּוֹן אִתָּם.

וְהֵם לֹא שָׁמְעוּ, וְסָמְכוּ עַל חֲכָמָתָם, וּפְגָמוּ הַפָּגַם שֶׁל 'אַחֲרִי', "שִׁקְלָקֵל לְגַמְרֵי וְקִצְצֵי בְּנִטְיֵעוֹת" (חֲגִיגָה שָׁם).

כִּי זָהוּ בְּחִינַת הַפָּגַם שֶׁל 'קֶרַח וְעֵדְתוֹ', שֶׁהִפְרִידוּ בְּחִינַת 'לְמַדָּן' מ'צְדִיק', וְסָמְכוּ עַל חֲכָמַת לַמּוֹדֵם, שִׁזְזָהוּ בְּחִינַת "מְקַצֵּץ בְּנִטְיֵעוֹת", בְּחִינַת "וְאַתְּפָלִיג קֶרַח", כַּנ"ל.

וְעַל־כֵּן הָיָה עָנְשָׁם: שֶׁנִּשְׂרְפוּ עַל־יְדֵי 'אִשׁ הַקְטָרֶת' בְּעֵצְמוֹ - שִׁזְזָהוּ בְּחִינַת (יוֹמָא עב): "לֹא זָכָה נַעֲשִׂית לֹו הַתּוֹרָה סַם־מָוֶת" - עַל־יְדֵי שִׁמְצִיר אוֹתִיּוֹת הַתּוֹרָה לְהַפְּדָה.

כִּי ה'תּוֹרָה' בְּחִינַת 'אִשׁ', כַּמּוֹ שֶׁפְּתוּב (יְרֵמְיָהוּ כג, כט): "הֲלוֹא כֹה דְבַרִי כְּאִשׁ" - וְכַשְׁפוּגְמִין בָּהּ וּמְצִירִין הָאוֹתִיּוֹת לְהַפְּדָה - מִתַּגְּבַר 'תְּבַעֲרַת אִשׁ' מִמֶּשׁ רַחֲמָנָא־לְצַלּוֹ, כִּי "מִהָאִשׁ יֵצְאוּ וְהָאִשׁ תֹּאכְלֵם" (יְחִזְקֵאל טו, ז).

כִּי 'קְטָרֶת' גְּבַהּ מְאֹד מְאֹד, וְכַמּוּבָא בְּזִהְרֵי הַקְדוּשׁ וּבְדַבְרֵי רַבּוֹתֵינוּ ז"ל הַרְבֵּה, כִּי "לִית קַרְבָּנָא חֲבִיבָא קַמִּיהָ קַדְשָׁא־בְרִידָה" הוּא כַּמּוֹ קְטָרֶת" [אִין קַרְבָּן שֶׁחֲבִיב לְפָנֵי הַקְדוּשָׁה - בְּרוּךְ־הוּא כַּמּוֹ הַקְטָרֶת] (זֵהר וַיְקַהֵל רִיחִ):

אַבְל עַקֵּר תִּקּוּן הַקְטָרֶת הוּא: כְּשִׁמְקַרְיָבִין אוֹתוֹ כְּרַאוּי כְּדִינוּ עַל־יְדֵי הַפְּהֶן, וְאִז "הַקְטָרֶת מְכַפֵּר" (יוֹמָא מַד. זְבַחִים פַּח: עֲרִכִין טז.) -

כִּי מַעֲלָה כָּל הַנִּיצוּצוֹת הַקְדוּשִׁים שֶׁבְּעַמְקֵי הַקְּלָפוֹת, כִּידוּעַ.

וְעַל־יְדֵי־זֶה עַקֵּר תִּקּוּן הַתְּפִלָּה - שִׁיכּוֹלִין לְצַרְפָּה וּלְהַרִים כָּל הַפּוֹשְׁעִי־יִשְׂרָאֵל, וּלְהַחְזִירָם בְּתִשׁוּבָה, וְשִׁיכּוֹלֵל תְּפִלָּתָם וְתַעֲלָה בְּתוֹךְ תְּפִלַּת יִשְׂרָאֵל לְרָצוֹן לְמַעַלָּה לְמַעַלָּה.

כַּמּוֹ שֶׁאָמְרוּ רַז"ל (פְּרִיטוֹת ו:): "כָּל תְּפִלָּה שֶׁאִין בָּהּ מִתְּפִלַּת פּוֹשְׁעֵי יִשְׂרָאֵל" וְכוּ'. וְרַאֲיָה מ'קְטָרֶת' שֶׁהָיָה בָּהֶם 'חֲלֻבָּנָה' וְכוּ'.

כִּי "ה'תְּפִלָּה' בְּחִינַת 'רִיח'" (לְקוּטִי־מוֹהַר"ן ח"א ב; ט; ל), וְהִיא עוֹלָה לְמַעַלָּה עַל־יְדֵי 'רִיחַ הַקְטָרֶת'. וְזֶה בְּחִינַת (תְּהִלִּים קמא, ב): "תִּבּוֹן תְּפִלָּתִי קְטָרֶת לְפָנֶיךָ".

אַבְל זֶה שֶׁפּוֹגַם בְּקְטָרֶת, כִּי הוּא זָר', וְרוֹצֵה לְהַקְטִיר קְטָרֶת - זֶה בְּחִינַת (ישַׁעְיָה א, יג) "קְטָרֶת תּוֹעֵבָה הִיא לִי". וְעַל־כֵּן 'אִשׁ הַתּוֹרָה' בְּעֵצְמָהּ הַמְּלַבֵּשׁ בְּקְטָרֶת, שָׂרַף אוֹתָם וְנָקַם בָּהֶם, כִּי "לֹא זָכוּ, נַעֲשִׂית לָהֶם סַם־מָוֶת" וְכַנ"ל.

וְעַיִן הַיֵּטֵב בְּהַתּוֹרָה הַנ"ל - מוֹבֵן שָׁם: שֶׁתִּקּוּן ה'לְמַדָּן' שְׁלוֹמֵד תּוֹרָה הוּא, עַל־יְדֵי 'תְּפִלָּה', עַל־יְדֵי שִׁמְשִׁתְּדֵל שִׁיְהִיָּה לֹו 'כְּסוּפִין טוֹבִים' וְכוּ', וּמוֹצִיא אוֹתָם בְּפִיו בְּתְּפִלָּה וּתְּחִנָּה וְכוּ', שֶׁעַל־יְדֵי־זֶה מְצִיר אוֹתִיּוֹת הַתּוֹרָה שְׁלוֹמֵד לְטוֹב וְכוּ', ו'תְּפִלָּה' הִיא בְּחִינַת 'קְטָרֶת' כַּנ"ל.

וְהֵם רָצוּ לְהַקְטִיר קְטָרֶת עַל־יְדֵי בְּחִינַת 'לְמַדָּן' לְבַד כַּנ"ל, עַל־כֵּן נִשְׂרְפוּ עַל־יְדֵי הַקְטָרֶת וְכַנ"ל.

וְזֶה בְּחִינַת 'בְּלִיעַת קֶרַח בְּתוֹךְ הָאָרֶץ' - כִּי מְבַאֵר שָׁם בְּהַתּוֹרָה: שֶׁה'אוֹתִיּוֹת' הֵם

בְּחִינַת 'גּוֹף', וְהַנְקֻדוֹת' הֵם בְּחִינַת 'נֶפֶשׁ'.
וְהַנְקֻדוֹת' נַעֲשִׂים עַל-יְדֵי 'פְּסוּפִים-טוֹבִים'
וְכוּ', שְׁעַל-יְדֵי-זֶה מְצִירִים הָאוֹתִיּוֹת' לְטוֹב.

וְקִרְחָ' פָּגַם בָּזֶה כַּנֶּ"ל - וְעַל-כֵּן נִבְלַע
בְּתוֹךְ הָאָרֶץ בְּחֵיּוֹ - כִּי 'אָרֶץ'
וְשָׁמַיִם', הֵם בְּחִינַת 'גּוֹף' וְנֶפֶשׁ' וְכוּ', בְּחִינַת
'אוֹתִיּוֹת' וְנְקֻדוֹת' - שְׁזָהוּ בְּחִינַת 'לְמִדָּן'
וְחִסְדֵי-אֱמֶת'.

וְכָל עֲבוֹדַת הָאָדָם בְּזֶה הָעוֹלָם: לְבַטֵּל
הַגּוֹף' לְגַבֵּי הַנֶּפֶשׁ, שֶׁהַגּוֹף' יַעֲשֶׂה
רְצוֹן הַנֶּפֶשׁ' הַקְּדוּשָׁה, כִּי כָּל חַיּוֹתוֹ רַק
מִהַנֶּפֶשׁ' הַקְּדוּשָׁה. וְכֵן נִכְלָלִים הָאוֹתִיּוֹת'
בְּהַנְקֻדוֹת' וְכוּ'.

וְכֵן צָרִיךְ שְׂתִבְטַל הַלְמִדָּן, נֶגֶד הַחִסְדֵי'
שֶׁהוּא הַצְּדִיק־הָאֱמֶת, וְאִזִּי נִכְלָל
'אָרֶץ' בְּשָׁמַיִם', שֶׁהֵם בְּחִינַת 'גּוֹף' וְנֶפֶשׁ'.

אָבֵל 'קִרְחָ' שָׂרְצָה לְהַגְבִּיר הַסִּיּוֹשְׁלוֹם,
בְּחִינַת הַלְמִדָּן' עַל הַצְּדִיק' - עַל-כֵּן
הָיָה עֲנָשׁוֹ מְדָה בְּמִדָּה: שֶׁהַתַּגְּבִּירָה עָלָיו
הָאָרֶץ, וּפְתַחָה פִּיהָ, וּבִלְעָה אוֹתוֹ בְּחֵיּוֹ.

לְהוֹרוֹת: כִּי פָּגַם בָּזֶה, כִּי נָתַן פֶּחַ בְּ'אָרֶץ'
שֶׁהוּא בְּחִינַת 'גּוֹף', שֶׁהַתַּגְּבִּיר
עָלָיו וְתִבְלַע אוֹתוֹ בְּחֵיּוֹ, עַל-יְדֵי שְׂצִיר
אוֹתִיּוֹת הַתּוֹרָה לְרַע - עַל שְׂאֵמֶר: שֶׁעָקַר הוּא
הַלְמִיּוֹד', בְּלִי 'צְדָקוֹת וְחִסְדוֹת' וְכַנֶּ"ל.

וְזָהוּ (בַּמִּדְבָּר טז, לב): "וּתְפַתַּח הָאָרֶץ אֶת פִּיהָ
וּתִבְלַע" וְכוּ' - כִּי נָתַן פֶּה לְהָאָרֶץ
לְרַעְתּוֹ, לְבַלַּע אוֹתוֹ - עַל-יְדֵי שְׂצִיר אוֹתִיּוֹת
דְּבַר-יְהוָה לְרַעָה, כִּפִּי תֵאֵוֹת גּוֹפוֹ.

שְׁעַל-יְדֵי-זֶה נִמְשְׁכוּ צְרוּפֵי-הָאוֹתִיּוֹת
לְרַעָה, וְהַגְּבִירוֹ בְּחִינַת 'גּוֹף'
שֶׁהוּא בְּחִינַת 'אָרֶץ', עַד שֶׁהָיָה 'פֶּה' מִמֶּשׁ
לְהָאָרֶץ, לְבַלַּע אוֹתוֹ - כִּי מֵהֶפֶה יוֹצְאִים

הַדְּבוּרִים, וְהוּא הַמְּשִׁיךְ 'דְּבוּרֵי-הַתּוֹרָה',
לְבְּחִינַת 'גּוֹף', בְּחִינַת 'אָרֶץ' - עַל-כֵּן נַעֲנֵשׁ
בְּמַה שְּׂפָגַם.

וְזֶה שְׂכָתוֹב בְּמִדְרַש-רַבָּה פְּרַשְׁת קִרְחָ (יח,
(ג): "רַבִּי יְהוּדָה בֶּן בְּבַא אוֹמֵר: עֲדַת
קִרְחָ עֲתִידָה לְעֲלוֹת, כְּתִיב (בַּמִּדְבָּר טז, לג):
'וַיֹּאבְדוּ מִתּוֹךְ הַקְּהָל'. בְּדוֹד הוּא אוֹמֵר
(תְּהִלִּים קיט, עו): "תְּעִיתִי כְּשֶׁה אָבֵד בְּקֶשׁ
עֲבָדָךְ" וְכוּ'. מָה אָבֵדָה שֶׁנֶּאֱמַר בְּדוֹד עֲתִידָה
לְהִתְבַּקֵּשׁ, אֵף כָּאֵן אָבֵדָה הָעֲתִידָה
לְהִתְבַּקֵּשׁ" וְכוּ'.

הַיְנוּ: שֶׁעָקַר 'תְּקוּן קִרְחָ וְעֲדַתוֹ' - הוּא
עַל-יְדֵי-זֶה בְּעֲצָמוֹ, עַל-יְדֵי בְּחִינַת
'דוֹד-הַמֶּלֶךְ' שִׁיֶּסֶד 'סֵפֶר תְּהִלִּים', וְעַל-יְדֵי
כָּל הַנְּלוּיִם אֵלָיו, וְהוֹלְכִים בְּדַרְכָּיו,
וְעוֹסְקִים בְּסֵפֶר תְּהִלִּים, וּבִתְחִנּוֹת וּבִקְשׁוֹת
הַרְבֵּה, וּבְשִׁיחוֹת וְהַתְּבוּדוֹת הַרְבֵּה בֵּינָם
לְבֵין קוֹנָם, וְצוּעְקִים בְּכָל-פֶּעַם "תְּעִיתִי
כְּשֶׁה אָבֵד" וְכוּ' (תְּהִלִּים קיט, קעו).

כִּי כָּל מִי שֶׁחָס עַל נַפְשׁוֹ - יִבִּין בְּעֲצָמוֹ
כְּמָה צָרִיךְ לְצַעֵק: "תְּעִיתִי כְּשֶׁה
אָבֵד".

אִם 'דוֹד-הַמֶּלֶךְ' שֶׁהָיָה צְדִיק כְּזֶה, צַעֵק:
"תְּעִיתִי כְּשֶׁה אָבֵד" - מְכַל-שֵׁכֵן וְכַל-
שֵׁכֵן אֵלָף אֵלָפֵי וְרַבֵּי רַבּוֹת קַל-וַחֲמֹר, כְּמָה
וְכְמָה אָנוּ צְרִיכִין לְצַעֵק צַעֲקוֹת כְּאֵלֶּה
וְכְאֵלֶּה, אוֹלֵי אוֹלֵי נוֹכַל לְמַצֵּא עֲצָמָנוּ וְכוּ'.

וּמִי שֶׁהוֹלֵךְ בְּדַרְכָּהּ זֶה, הוּא מִתְקַן 'פָּגַם
קִרְחָ' שֶׁפָּגַמוּ בָּזֶה - כִּי הֵם חָלְקוּ עַל
'פְּסוּפֵי-טוֹבִים' הַנֶּ"ל, שֶׁהוּא בְּחִינַת הַדְּרָךְ
שֶׁל 'תְּפִלָּה וְהַתְּבוּדוֹת' - שְׁזָהוּ עָקַר
שְׁלֵמוֹת הַצְּדִיק־הָאֱמֶת.

עַל-כֵּן עַל-יְדֵי בְּחִינַת: "תְּעִיתִי כְּשֶׁה
אָבֵד", הַיְנוּ: עַל-יְדֵי בְּחִינַת 'דוֹד'

והנלוים אליו, העוסקים בזה לבקש מהשם-
 יתברך, שיבקש אותם וישיב אבדתם וכו',
 שהם זוכים בודאי להתבקש, כמו שאמרו
 במדרש (שם): "שאבדה הנאמר ב'דוד' -
 עתידה להתבקש על-ידי-זה גם בחינת
 'עדת קרח' שנאמר עליהם: "ויאבדו מתוך
 הקהל!"

כי הרבה הרבה אנשים, נאבדים משני
 עולמות - על-ידי שאוהזים במחלקת
 על הכשרים הנ"ל. כי "בכל מקום שיש
 מחלקת, יש שם ניצוצי קרח דתן
 ואבירם", כמובא (ספר-המדות, מריבה פד).

אבל אף-על-פי-כן: סוף כל סוף הם
 עתידים להתבקש, על-ידי עבודתם
 של אלו הכשרים דיקא, העוסקים בתהלים
 והתבודדות וכו', וצועקים בכל-פעם:
 "תעיתי כשה אבד" וכו' - שעל-ידי-זה הם
 בודאי עתידים להתבקש, וגם יעלו כל
 החולקים והרחוקים, כי "ישונו המה אלינו,
 ואנחנו לא נשוב אליהם" (על-פי ירמיה טו, יט),
 כי "אמת ה' לעולם" (תהלים קיז, ב).

"והיה האיש אשר יבחר ה' הוא הקדוש"
 (במדבר טז, ז)

"ויבדל אהרן להקדישו קדש קדשים" (דברי-
 הימים א, כג, יג) - כשם שהבדלתי בין אור לחשך,
 כן הבדלתי אהרן להקדישו בקדש הקדשים.
 (במדבר-יב, יח, ד)

כג.

(ח"א מד)

על-ידי 'מחאת-כפים' בתפלה - נתבטל
 'הרג' ו'אבדון' מעולם.

כי ה'ידיים' - הם בחינות (בראשית א, ג): 'יהי
 אור ויהי אור', 'ימינא ושמאלא'

(זהר בראשית טז: תקוני-זהר עד.). וכתוב (שם שם, ד):
 "'וירא אלקים את האור וכו', ויבדל בין
 האור' - דא אהרן. 'ובין החשך' - דא
 קרח" (תקוני-זהר שם).

וזה בחינות (ויקרא כו, ז): "ונתתי שלום
 בארץ, וחרב לא תעבר בארצכם".

[הפסוק הזה קשור לענין ארץ-ישראל המבאר שם
 בהתורה, עיר-שם; והמכון כאן, הוא לענין 'קרח ועדתו'
 שהיה בהם 'אבדון', שירדו חיים שאלה ונאבדו מתוך
 הקהל].

כד.

(ח"א מו)

על-ידי 'מחאת-כפים' בתפלה - מבטל
 ה'מחלקת'.

כי כל ה'מחלקת' נמשכים מבחינת
 'קרח' על 'אהרן', "שהם בחינת
 שמאלא וימינא" (זהר בראשית יז. קרח קעו.),
 ועל-ידי 'מחאת-כף' - נכללים 'שמאל'
 ב'ימין', ו'ימין' ב'שמאל', ונעשים 'אחדות'.

וזה פרוש (תהלים צז, ד): "האירו ברקיו
 תבל וראתה". "תבל" - זה בחינות
 'מחאת-כפים'. כי 'ימין' - זה [חסד] -
 בגימטריא] ע"ב; ו'שמאל' - זה [גבורה] -
 בגימטריא] רי"ו (תקוני-זהר כה: נח: עז: ועוד).

ועל-ידי שנכללים זה בזה - נעשה שני
 פעמים רי"ו, גימטריא 'תב"ל'.

כי גם ע"ב שהוא 'ימין' - יש בו שלש
 פעמים ע"ב, גימטריא רי"ו. ושלשה
 פעמים ע"ב - זה בחינת: "בהן גדול, ובהן-
 הדיוט, וסגן הכהן" (זהר משפטים צח:; פרי-עץ
 חיים, שער-הסליחות פ"ח).

ועל-ידי "שנתראה תבל", הינו 'מחאת-
 הכפים', על-ידי-זה "האירו

בְּרָקִיו - נתתקן ה'מחלקת' הנקרא **בְּרָק**, כמו שפתיב (זכריה ט, יד): **"וַיֵּצֵא כְּבֹרֶק הַצֹּה"**. ו'חץ' לשון 'מחלקת', כמו שפתיב (בראשית מט, כג): **"וַיִּשְׁטְמֵהוּ בְּעֲלֵי הַצִּיִּים"**, ותרזומו: **"בעלי פלגותא"**.

וְזָה פרוש (תהלים מז, ב): **"כָּל הָעַמִּים תִּקְעוּ בָהּ"** - לשון 'התחברות', כי שני פעמים ע"ב ר"ו, גימטריא 'תקע'ו'.
(עין 'לקוטי'הלכות, תרומות ומעשרות ד - בענין 'קרח', על-פי התורה הזו).

נה.

(שיחות'הר"ן קנב)

מי שהיה **בעל-מחלקת** בגלגול העבר - אזי כשנתגלגל, נעשה **'אטר יד'**.

וְרָמֵז לדבר: מה דאיתא בזהר'הקדוש (קרח קעו). **על קרח: "שהוא בעל-מחלקת, דבעי לאחלפא ימינא בשמאלא (לוי)".** ובשביל-זה ענשו כשנתגלגל, נעשה **'אטר יד'**, שנהלף אצלו שמאל בימין.

"לא חמור אחד מהם נשאתי" (במדבר טז, טו)

לא נטלתי אלא משלי.

(רש"י; תנחומא קרח ט; במדבר דברה יח, י)

נו.

(ספר-המדות, עניני נהנה מאחרים')

[א] מה שהצדיק מקבל ממון מהרשע, אף-על-פי שזה הממון הוא ספק גזל, אף-על-פי-כן מתר לקבל ממנו, כדי שלא יקבל הרשע לעצמו איזהו תלמיד-הכם רשע, ויאמר עליו שהוא 'צדיק', ויתן לו הממון, ויחלק על הצדיק-האמת (נהנה-מאחרים א).

[ב] משרבו מקבלי מתנות, נתמעטו הימים ונתקצרו השנים (נהנה-מאחרים ב).

[ג] אדם-שקבלת הנאה ממנו פעם אחד, אל תביזהו (נהנה-מאחרים ג).

[ד] מי שמכביד עלו על בני-ישראל, לסוף שנצרך לאחרים (נהנה-מאחרים ד).

[ה] מי שעושה טובות לבני-אדם, מתר לו להנות מהם וצריכים לשרתו (נהנה-מאחרים ה).

[ו] על-ידי הנאה שאתה מקבל מחברך, על-ידי-זה אתה סובל צער על עוונותיו (נהנה-מאחרים ו).

[ז] מי שאינו מקבל ממון מאחרים, יגדל כל זרעו (נהנה-מאחרים ז).

[ח] המלך גובה יציאותיו מן העם (נהנה-מאחרים ח).

[ט] צריך לעסק באיזה משאומתן, כדי שלא יצטרך לסוף לבטל מדברי תורה (נהנה-מאחרים ט).

[י] מי ששואל חלקו בפיו, כאלו גזל (נהנה-מאחרים י).

[יא] המצפה לשלחן חברו, עולם חשך בעדו גם חיו אינם חיים (נהנה-מאחרים יא).

[יב] גדולה יגיע פפו, שמציל את האדם מהריגה (נהנה-מאחרים יב א).

[יג] מי שהוא שונא מתנות, אינו מתירא מעלילות (נהנה-מאחרים יג ב).

[יד] מקבלים מתנות מרשעים, כדי שיחזרו בתשובה (צדיק ג).

"הַבְּדִלוּ מֵתוֹךְ הָעֵדָה הַזֹּאת" (במדבר טז, כא)
 - עניני 'התבדלות מרשעים' -

כז.

(ספר-המדות, עניני 'הרחקה מרשעים')

[א] הרחק מרשעים, כדי שלא תתפס בענשם (הרחקת-רשעים ב).

[ב] אסור לספר בשבחן. אבל מקום שיבוא משבחן שבה לצדיק, מתר לספר קצת (הרחקת-רשעים ה).

[ג] מי שמלמד זכות על רשע, גם הוא נקרא רשע (הרחקת-רשעים ו).

[ד] אפלו עושה איזהו דבר כדת וכדין, אין אנו סומכין עליו (הרחקת-רשעים ז).

[ה] מי שערב בעד רשע, נופל לידי תאות נאוף, גם נופל להלשה (הרחקת-רשעים ח).

[ו] כשנופל שונאו של הקדוש ברוך הוא בידי, אל תרחמיהו (הרחקת-רשעים י).

[ז] כשלא תחבר את עצמך לשקרנים, הידועים לך, על ידי זה תזכה להבין את הצבועים (הרחקת-רשעים יא).

[ח] מי ששונא את המסיתים, בודאי לא ידבק בו דבריהם (הרחקת-רשעים יב).

[ט] על ידי למוד תורה, נעשה רחוק בין הרשעים המקרבים (הרחקת-רשעים יג).

[י] מי שמרחק את עצמו מרשעים, הקדוש ברוך הוא עושה לו ישועה (הרחקת-רשעים יד).

[יא] הפזור שיש בין הרשעים, סימן לישועה (הרחקת-רשעים טו).

[יב] תרחיק מלדור בבית שדר בו רשע (הרחקת-רשעים טז).

[יג] אל תדבר עם המסיתים, אפלו להזכיהם ולקרנם (הרחקת-רשעים יז).

[יד] התחברות רשעים, מזיק לעבודת השם-יתברך (הרחקת-רשעים יח).

[טו] נאה ומתקבל לקדושי השם, שיעשו מסך ומגן, עד שממנו יברח כל איש מציק ורשע (הרחקת-רשעים יט).

[טז] מי שאינו מבין רשעת הרשעים הצבועים, הוא מתעב (הרחקת-רשעים כ"ב א).

[יז] הצבועים גורמים פאב עינים, להמון עם הטועים גם (הרחקת-רשעים כ"ב ב).

[יח] צריך אדם לשמר את-עצמו, מלנשק את עצמו עם רשעים, כי על ידי הנשיקה, נעשה ביניהם התקשרות גם לאחר מיתה (הרחקת-רשעים כ"ב ג).

[יט] יש בני אדם שהם מינים ואפיקורסים גדולים, אבל הם אינם מגלים את אפיקורסות, ואין בן אדם יודע לשמר את-עצמו. אבל על ידי מדת הצניעות, אדם נצול מאלו האפיקורסים (הרחקת-רשעים כ"ב ד).

[כ] הרשעים אינם מבלבלים אותנו מעבודתנו בעברות שעוברים, כמו שמבלבלים אותנו במצוות שהם עושים, בשביל-זה (סנהדרין נח:): "גוי שישבת חיב מיתה" (הרחקת-רשעים כ"ב ה).

[כא] אשה ששונאין מעשי רשעים בעיניה, על-ידי-זה נפקדת (הריון ה).

[כב] על-ידי 'עזות' - גשמים נעצרים, ובידוע שנכשל בעברה, וסופו שיכשל בעברה, ומתר לקרותו רשע, ומתר לשנאתו, והוא אחד מתקע"ד דורות (עזות ט).

"וְאָכַלְתָּ אֹתָם כְּרֹגֶעַ" (במדבר טז, כא)

כח.

(ח"א, ה, ה)

"בין שיצא לשיצא" (בבא-בתרא עג:).
 'שיצא' לשון 'צרה', כמו שפיתוב
 (במדבר טז, כא): "וְאָכַלְתָּ אֹתָם כְּרֹגֶעַ",
 ותרגומו: "וְאֲשַׁצִּי יִתְהוֹן". [נ"ב: שהיה אז פבר
 לאתרי הגזר-דין].

וזהו: "בין שיצא לשיצא" וכו' - בין
 קדם גזר-דין לאחר גזר-דין.

"וְדָתָן וְאָבִירָם יֵצְאוּ נֹצְבִים פֶּתַח אֹהֶל־הַעֵדוּת" (במדבר טז, כז)

(במדבר טז, כז)

כט.

(ספר-המדות, מריבה פד)

בְּכָל בְּעָלֵי מַחֲלָקֶת, נִתְגַּלְגְּלִים שָׁם
 נִיצוּצֵינ מִנְשַׁמַּת דָּתָן וְאָבִירָם.

(הרב מטשעהרין ז"ל צין לגמרא נדרים סד: - "כל מקום
 שנאמר 'נצבים' ו'נצבים', אינן אלא דתן ואבירים").

"וַיִּרְדּוּ חַיִּים שְׂאֵלָה - וַתִּבְקַע הָאֲדָמָה" (במדבר טז, ל-לא)

(במדבר טז, ל-לא)

- בלועי דקרח - משה אמת ותורתו אמת -

ל.

(ח"א, י, ט)

"אמר רבה בר בר-הנה: אמר לי ההוא
 טיעא: תא ואחוי לך בלועי
 דקרח. אזלי וחזאי תרי בזעי דהוי נפיק
 מניהו קטרא.

[אמר רבה בר בר-הנה: אמר לי אותו סוחר ישמעאלי: בא
 ואראה לך את המקום שנבלעו בו קרח ועדתו, וראיתי שני
 בקעים (חריצים) באדמה, שהיה עולה מהם עשן].

שְׁקֵל גִּבְבָּא דְעִמְרָא, וּמְשִׁיחַ בְּמִיָּא,
 וְאַנְחָה בְּרִישָׁה דְרַמְחָה, וְעִילָה
 הָתָם, וְכִי אִפִּיק, הוּי אַחֲרָךְ אַחֲרוּכִי.

[לקח הסוחר ישמעאלי 'גזת צמר' והשרה אותה במים,
 והניח אותה בראש הרמח שלו, והכניס אותה לשם (לתוך
 הבקעים). וכשהוציא אותה, הייתה חרוכה מהאש (של
 הבקעים) - אד-על-פי שהיתה רטובה במים].

אָמַר לִי: אֲצִית מָה שְׁמָעִית. וְשָׁמַעַת
 דְּהוּי אָמְרִין: 'מִשָּׂה אָמַת וְתוֹרְתוֹ
 אָמַת וְהוּן בְּדַאִין'.

[אמר לי הסוחר: "הקשב מה אתה שומע". ושמעתי שהיו
 עדת קרח אומרים: "משה ותורתו אמת, והם (ואנחנו
 בעצמם) בדאים"].

אָמַר לִי: כָּל שְׁלֹשִׁים יוֹמָא מְהַדְרָא לְהוּ
 גִּיהֵנָם לְהַבָּא כְּבִשָׁר בְּקִלְחָת, וְאָמְרִי
 הָכִי: 'מִשָּׂה וְתוֹרְתוֹ אָמַת וְהוּן בְּדַאִין'."

אמר לי הסוחר: כל שלשים יום (כל ראש-חדש - רשב"ם)
 מחזיר אותם הגיהנם לכאן, כמו בשור בסיר שמהפכים
 אותו כדי שיתבשל היטב. וכך הם אומרים: "משה ותורתו
 אמת, והם (ואנחנו בעצמם) בדאים".

(בבא-בתרא עד:).

פרוש רשב"ם:

"בזעי" - בקעים, דכתיב (במדבר טז, לא):
 'וַתִּבְקַע הָאֲדָמָה וְגו'.

"קטרא" - עשן: "שקל גבבא דעמרא"
 - לקח גזת צמר, ושראה במים.

"ואחרך אחרוכי" - הני גבבי, ואד-על-
 פי ששרו אותה במים.

"אצית" - הספת ושמע.

"ושמעתי דקאמרי" - שהרי 'ירדו חיים
 שאולה' (במדבר טז, ל).

"כָּל שְׁלֹשִׁים יוֹם" - כָּל רֹאשֵׁי-חֹדֶשׁ.

"בְּקִלְחַת" - שְׂמֵהֶפְכִּין אוֹתוֹ כְּדֵי שְׂתַתְּבַשֵּׁל. [עד-פֶּאן לְשׁוֹן הַרְשָׁב"ם].

"כָּלוּעֵי דְקֶרַח" - כְּדֵאִיתָא בְּמִדְרָשׁ (בְּמִדְבַר-רַבָּה יח, ירושלמי סנהדרין ג):
"קֶרַח מִיֵּן הָיָה" - הֵינּוּ: בְּחִינַת הָעֲבוֹדַת-אֱלִילִים, מִיָּנוּת.

"וְחִזְאֵי תְרֵי בְזַעֵי דְנַפִּיק מְנִיהוּ קֶטְרָא" -
הֵינּוּ: בְּחִינַת ה'חֲרוֹן-אֵף' שְׂגוֹרָמִים בְּמִיָּנוּת, כְּמֵאֲמַר חֲז"ל (ספרי ראה מד): **"כָּל זְמַן שְׂעֵבוֹדַת-אֱלִילִים בְּעוֹלָם, חֲרוֹן-אֵף בְּעוֹלָם."**

"וְתְרֵי בְזַעֵי" - זֶה בְּחִינַת 'תְּרֵי נִקְבֵי הָאֵף' שִׁיּוּצָא מֵהֶם ה'עֶשֶׂן', כְּמוֹ שְׂפָתוֹב (תהלים יח, ט): **"עָלָה עֶשֶׂן בְּאִפוֹ."**

"וְשָׁקִיל גְּבָבָא דְעַמְרָא" - זֶה בְּחִינַת 'עַמְר' (עֵינ בְּפָנִים אוֹת ח).

"וּמַשִּׁיָּה בְּמִיא" - זֶה בְּחִינַת 'שְׂעוּרִים', בְּחִינַת (מגילה ז): **"אֶסְתֵּר בְּרוּחַ-הַקֹּדֶשׁ",** שֶׁהוּא בְּחִינַת 'רַגְלִין' (עֵינ בְּפָנִים אוֹת ח).

כִּי ה'רַגְלִין' הֵם "אֶפִּיקֵי מַיִם" (תהלים מב, ב),
כִּי הֵם בְּחִינַת (ויקרא כג, מ): **"עֶרְבֵי נַחַל."**

כְּמֵאֲמַר חֲז"ל (ספח נג): **"רַגְלוֹהֵי דְבַר-נֶשֶׁת אֲנֹן עֶרְבִין לָהּ."**

"עֶרְבִין" - זֶה בְּחִינַת **"עֶרְבֵי נַחַל"**.

"אֶפִּיקֵי מַיִם" - הֵינּוּ בְּחִינַת 'מְרַדְּכֵי וְאֶסְתֵּר', בְּחִינַת 'יָדִים וְרַגְלִים', בְּחִינַת 'הִמְחָאֵת-כַּף וְרַקוּדִין'.

"וְאַנְחָה בְּרִישָׁה דְרַמְחָא". "רַמ"ח (בְּמִדְבַר כה, ז), דָּא רוּחַ מ"ם" (זֶהר פְּנִחָם רלז), שֶׁהוּא **"מֵאַרְבַּע רוּחוֹת בְּאֵי הַרוּחַ"** (יחזקאל לו, ט).

כִּי ה'מ"ם' - הִיא 'אַרְבַּע רוּחוֹת', שֶׁהִיא בְּחִינַת 'רוּחַ הַצְּדִיק' 'דְּנֻשָׁב בְּיַדִּין וְרַגְלִין' (תְּקוּנַת-זֶהר נג).

וְרֹאשׁ הַרְמָח' - הוּא ה'צְדִיק', **"כִּי מִמְּנוּ תוֹצְאוֹת הַרוּחַ"** (לְשׁוֹן הַפְּסוּק בְּמִשְׁלֵי ד, כג - עֵינ ח"א תוֹרָה ח), כְּמוֹ שְׂפָתוֹב (בְּמִדְבַר כז, יח): **"אִישׁ אֲשֶׁר רוּחַ בּוֹ."**

"וְאַפְקִינָהוּ, וְאַחֲרָךְ אַחֲרוּכֵי" - אַחֲרָךְ, לְשׁוֹן 'חַיִּים וְאַרְיִכוֹת-יָמִים', כְּמֵאֲמַר חֲז"ל (ערובין נד: על מְשָׁלֵי יב, כז): **"לֹא יִחַרְךָ רַמְיָה צִידוֹ" - "לֹא יִחְיֶה וְלֹא יֵאָרֶיךָ."** וְהֵינּוּ: **"וְאַיִחֲרָךְ אֵיחֲרוּכֵי",** לְשׁוֹן 'חַיִּים וְאַרְיִכוֹת-יָמִים'.

כִּי עַל-יַדֵּי בְּטוּל הַצְּאֹנָה, הֵינּוּ ה'עֲבוֹדַת-זָרָה' - עַל-יַדֵּי-זָרָה ה'חֲכָמָה' עַל תְּקוּנָה כַּנ"ל. וְעַל-יַדֵּי 'חֲכָמָה' - יִחְיֶה וְיֵאָרֶיךָ יָמִים, כְּמוֹ שְׂפָתוֹב (קהלת ז, יב): **"הַחֲכָמָה תַּחְיֶה" וְכו'.**

"אָמַר לִי: אֲצִית לָהּ, וְשָׁמַעַת דְּאִמְרִין: מִשָּׁה וְתוֹרָתוֹ אָמַת" - שֶׁהֵן מוֹדִין עַל הָאִמַת.

כִּי כְּשֶׁמֶת-קֶרֶב אֶת-עַצְמוֹ לְצְדִיקִים כְּדֵי לְקַבֵּל מֵהֶם ה'רוּחַ' כַּנ"ל - עַל-יַדֵּי-זָרָה נִשְׁפָּר ה'צְאֹנָה' וְה'עֲבוֹדַת-זָרָה'; וְאִז מְכִירִין אֶפְלוֹ אֵלּוֹ שֶׁהֵם מְסַטְרָא-דְּמוֹתָא, אֶת גְּדֻלַּת הַבוֹרָא יִתְבַּרְךְ שְׁמוֹ.

"וְאָמַר לִי: כָּל שְׁלֹשִׁים יוֹמִין מְהֵדְרָא לָהּ גִּיתָנָם לְהַבָּא, וְאִמְרֵי הַכִּי:"

משה ותורתו אמת". פרש רבנו שמואל:
"בכל ראש-חדש".

כי כל דבר יש לו 'שרש', ו'שרש התשובה'
 הוא 'ראש-חדש', כי **"בראש-חדש"**
 אמר הקדוש-ברוך-הוא, הביאו עלי
כפרה (שבעות ט. חולין ס:). וזה בחינת
 'תשובה'.

וה'תשובה הזאת' נשתלשלה בכל
 הנבראים ב'ראש-חדש',
 ובשביל-זה גם קרח ועדתו מכרחים לאיזה
 חרטה בראש-חדש.

אבל התשובה אינה מועיל להם, כי עקר
 התשובה היא רק בעולם-הזה, כי
 (עבודה-זרה ג): **"מי שטרח בערב-שבת וכו'**
 [יאכל בשבת. ומי שלא טרח בערב-שבת, מהיכן יאכל
 בשבת].

ונמצא: בודאי לא נפטרין בזה ההודאה
 שהן מתחרטין ומודין, מ'דין
 גיהנום', ועליכן מהדרא להו 'גיהנום'
 להכא, כי אין נפטרין בזה.

ואה-על-פייכן אין גיהנום בראש-חדש
 כמו בשאר ימים (זהר
 תרומה קנ:). וה'גיהנום של ראש-חדש' - אינו
 אלא ה'חרטה', שמתחרטים ומודים
 ומתבישין, זה בעצמו 'גיהנום' שלהם.

וזהו דדיק: **"מהדרא להו גיהנום להכא"**
 - דהיגו: מה שמהדרא להו להכא,
 שחוזרים ומודים, הוא ה'גיהנום' שלהם.

לא.

(שיח-שרפיי-קדש החדש ח"ב תיג)

בעת המחלקת הגדולה, נענה פעם
 מוהרנ"ת ז"ל לאנשי-שלומו: **"מה**
יש לנו לפחד מן המתנגדים, כאן יושב אחד

עמנו, ששומע את הברז (שיוצא בכל מוצאי-
 שבת-קדש. זהר ויחי רלז:): **"ישונו רשעים**
לשאולה!" (תהלים ט, יח).

וכוננתו היתה: על רבי יודל תלמיד רבנו
 ז"ל, שישוב אז ביניהם.

- תקון פגם קרח -

לב.

(חיי-מוהר"ן צ)

"בפורים נודע לי נפלאות". ענה רבנו ז"ל
 ואמר: **"אורייתא שמא דקדשא-**
בריך-הוא, סתום ונליא" (זהר אחרי עג. עה.).
 בתחלה התורה מגלית פנים אל האדם,
 ואחר-כך נסתרת.

ומי שהוא **"בעל נפש"** (משלי כג. ב) - הוא
 מסבב ומחזר אחריה, ומוסר נפשו
 עליה, ויש לו געגועים גדולים והשתוקקות
 נמרץ במסירת-נפש, עד שזוכה שתתגלה
 התורה אליו וכו'.

והענין של 'פורים' שנתגלה אז - היה
 סתום ונעלם מכל העולמות, רק
 בעולמות עליונים שהם רחוקים מאד מאד,
 רק שם יודעים זאת.

כי עבודה שלי בפורים היה: לתקן פגם
 קרח. וכשנתגלה לי זאת, היה רחוק
 בעיני מאד, מה סמיכות יש לפורים עם
 קרח, עד שעזר לי השם-יתברך וכו' כי יש
 דברים סתומים מאד בהתורה-הקדושה.

ונתגלה לי: **"שאותיות פורים' הם**
ראשי-תבות (ויקרא יג. מ"א):
"ואם מ'פאת פ'ניו י'מרט ראשו ק'רח'
הוא" - בחינת קר"ח!"

אחר־כֵּן אָמַר: "שָׁלֵא הִיָּה יָכוֹל לִישָׁן כָּל אוֹתָהּ הַלַּיְלָה שְׁסָפֵר זֹאת, מִחֲמַת שְׁהִיָּה מִצְטָעֵר עַל שִׁגְלוֹתָ זֹאת!"

וְאָמַר: "שִׁנְחַמְתוּ הִיָּתָה, כִּי עֲדִין לֹא גָלָה כָּלֵל. גַּם בְּאֵמַת: אֵין כְּתוּב בְּךָ בַּתּוֹרָה, וְכָן בְּךָ בְּתִיב (שם פסוק מא): "וְאִם מִפְּאֵת פָּנָיו יִמְרַט רֹאשׁוֹ גִבַּח הוּא", וְכָן מִקֶּדֶם כְּתוּב (שם פסוק מ): "וְאִישׁ כִּי יִמְרַט רֹאשׁוֹ קִרַּח הוּא!"

וְהִדְבָּרִים סְתוּמִים וְנִעְלָמִים מְאֹד, אֲשֶׁרֵי הַמַּחֲכָה לְבִיאַת־הַגּוֹאֵל, אֲזִי שִׁיגוֹ שִׁיחַתוֹ הַקְּדוּשָׁה.

(עין באורי מוהרנ"ת ז"ל בזה: ב'לקוטי־ה'הלכות', נטילת־יָדַים לְסַעֲדָה ו, ר"ז; שְׁבַת ה, יא; עֶרְלָה ה, יט).

"ולא יהיה נקרח ונעדתו" (במדבר יז, ה)

"אמר רב: כל המחזיק במחלקת עובר בלאו, שנאמר: "ולא יהיה נקרח ונעדתו". (סנהדרין מ).

לג.

(ספר־הַמִּדּוֹת, מְרִיבָה צג)

הַמַּחֲזִיק בְּמַחֲלָקָת, עוֹבֵר בְּלֹאוֹ (תרב מטשעהרין ז"ל צגו להגמרא סנהדרין ה"ל). וְרֹאשׁוֹ לְהַצְטָרֵעַ (שם).

לד.

(ח"א עה; לקוטי־עצות 'מחלקת־ומריבה' בד)

מִדַּת הַנִּצְחוֹן וְהַמַּחֲלוּקוֹת וּמַלְחָמָה, נִמְשָׁךְ מֵהַדְּמִים שֶׁעֲדִין לֹא עָבַד בָּהֶם אֶת הַשֵּׁם־יִתְבָּרֵךְ.

כִּי צָרִיךְ כָּל אָדָם לְהִסְתַּכֵּל: שִׁיעֵבַד אֶת הַשֵּׁם־יִתְבָּרֵךְ, בְּכָל הַטְּפִי דְמִים' שֶׁנִּמְצָאִים בוֹ. דְהֵינּוּ: שִׁידְבַּר הַרְבֵּה בַּתּוֹרָה וּתְפִלָּה, עַד שֶׁיִּהְיוּ נִעֲשִׂים מִכָּל הַדְּמִים' - דְּבוּרִים שֶׁל תּוֹרָה וּתְפִלָּה.

וְאִזּוֹ יִזְכֶּה לְשָׁלוֹם, וַיִּבְטַל כָּל מִדַּת הַנִּצְחוֹן וּמַחֲלוּקוֹת.

לה.

(שיחות־הַר"ן עז)

כָּל הָעוֹלָם מְלֵא מַחֲלוּקוֹת. הֵן בֵּין אֲמוֹת הָעוֹלָם, וְכֵן בְּכָל עִיר וְעִיר. וְכֵן בְּכָל בַּיִת וּבַיִת, בֵּין הַשְּׂכֵנִים, וּבֵין כָּל אֶחָד עִם אִשְׁתּוֹ וּבְנֵי־בֵיתוֹ וּמִשְׁרָתוֹ וּבְנָיו.

וְאֵין מִי שִׁישִׂים עַל לְבוֹ הַתְּכַלִּית: "שֶׁבְכָל יוֹם וַיּוֹם הָאָדָם מֵת, כִּי הַיּוֹם שֶׁעָבַר לֹא יִהְיֶה עוֹד, וּבְכָל יוֹם הוּא מֵתִקְרַב לְמִיתָה!"

וְלְקוּטֵי־עֲצוֹת, מַחֲלָקָת־וּמְרִיבָה לּוֹ: וְאִיךָ יֵשׁ לוֹ פְּנָאֵי לְבַלּוֹת זְמַן עַל מַחֲלָקָת. עַל־כֵּן מִי שֶׁהוּא 'בְּרִידַעַת' - צָרִיךְ לָשִׂים לֵב לָזֶה, וְיִמְשִׁיךְ עַל־עֲצוּמוֹ 'אַרְיִכוֹת־אֲפִים', וְלֹא יֵאבֵד יָמָיו עַל־יְדֵי מַחֲלָקָת קִטְנָה אוֹ גְדוֹלָה, וְכִי יַעֲצֹר רוּחוֹ וְכַעֲסוֹ, וַיִּהְיֶה לוֹ שָׁלוֹם עִם הַכָּל.

וְדַע: שֶׁהַכָּל אֶחָד - שֶׁהַמַּחֲלָקָת שֶׁבְּפָרְטִיּוֹת בֵּין אִישׁ וּבֵיתוֹ וְכִיּוֹצֵא בְּנִ"ל, הוּא גַם־כֵּן מִפְּשֵׁ הַמַּחֲלָקָת שֶׁבֵּין הַמְּלָכִים וְהָאֲמוֹת.

כִּי כָּל אֶחָד מֵאֲנָשֵׁי בֵיתוֹ, הוּא בַּחֲנִינָת אִמּוֹ מִיַּחֲדָת, וְהֵם מֵתַגְּרִין זֶה עִם זֶה, כְּמוֹ שֶׁיֵּשׁ מַלְחָמוֹת בֵּין הָאֲמוֹת.

וְגַם אֲפֶשֶׁר לְהַפִּיר כָּל אֶחָד, מֵאִיזָה בַּחֲנִינָה שֶׁל אִמּוֹ הוּא, כִּי יְדוּעַ מִדּוֹת הָאֲמוֹת, שֶׁזֶה כְּעֵסֶן וְרוֹצֵחַ וְכִיּוֹצֵא. וְכְמוֹ כֵּן יָכוֹלִין לְמַצֵּא בְּפָרְטִיּוֹת בְּבִנְיַת־הַבַּיִת.

וְאִפְלוּ אִם אֶחָד אֵינּוּ רוֹצֵחַ לָרִיב, וְרוֹצֵחַ לִישֵׁב בְּהַשְׁקָט וְשִׁלּוּחַ - עִם־כָּל־זֶה הוּא מְכַרַּח לְהִיּוֹת גַּם־כֵּן בַּתּוֹךְ הַמַּחֲלָקָת וְהַמְּלָחָמוֹת.

כְּמוֹ שֶׁנִּמְצָא בֵּין הַמְּלָחָמוֹת שֶׁבֵּין הַמְּלָכִים וְהָאֲמוֹת - שֶׁנִּמְצָא לְפַעְמִים

איזה אמה שרוצה לישוב בשלוח ואין רוצה שום מלחמה, אדרבא היתה מרצה להשתחוות לחברו במה פעמים - עם-כליזה חוטפין אותה גם-כן על-פרחה בתוך המלחמה, שזה אומר שיהיה מצדו, וזה להפך, עד שנלחמין עמו גם-כן.

כמו-כן ממש נמצא בפרטיות במלחמות הבית הנ"ל - כי האדם בעצמו הוא עולם קטן, ונכלל בו כל העולם ומלואו. מכל-שכן האדם וביתו, שנכללין בהם כל האמות, ונלחמין ומתגדין זה בזה כנ"ל.

ועל-כן לפעמים בשאחד יושב לבדו ביער - יכול להיות שיהיה נעשה משגע. וזה נעשה, מחמת שהוא לבדו ונכללין בו לבד כל האמות, והם מתגדין זה בזה, והוא מוכרח להשתנות בכל פעם לבחינת אמה אחרת, כפי התגברות אמה על אמה שהם כלם נכללין בו לבדו.

ומחמת-זה יכול להשתגע לגמרי, מחמת התהפכות הדעות שבו, על-ידי התגרות האמות שנכללין בו לבדו כנ"ל.

אבל כשהוא בישוב בין אנשים - יש מקום להמלחמה, להתפשט בכל אחד מהבני-בית או בין השכנים, כנ"ל.

המחלקת שבבית הצדיק - הוא גם-כן בחינת מלחמות האמות כנ"ל. גם נכללין שם בחינת מלחמות השבטים שהיו נלחמין זה על זה, אפרים על יהודה וכיוצא.

וכשיבוא משיח במהרה בימינו - אז יתבטל כל מיני מחלקת ויהיה

שלום גדול בעולם כמו שכתוב (ישעיה יא, ט):
 "לא ירעו ולא ישחיתו" וכו'.

לו.

(לקוטי-הלכות, גזלה ה, י)

שמעתי והבנתי מפיו הקדוש זכר-צדיק לברכה, שאמר: "שזה יצר-הרע גדול אצל כמה בני אדם, ובפרט הגדולים במעלה - שבשביל דבר אחד שנדמה להם שהוא מצוה, הם מפקירים הכל, ובאים על-ידי-זה לידי קלקולים רבים, ובפרט כשבאים על-ידי-זה לידי מחלקת!"

וכשתעין בכל המעשיות שהיה בין הצדיקים בכל דור ודור - הכל היה בבחינה זאת, שהבעל-דבר הטעה אותם: כאלו שכנגדו פוגם הרבה, ומצוה למסור נפש לרדפו וכו'.

ובאמת שגו בזה מאד, כי על-ידי המחלקת והפעס, אי-אפשר לתקן בשום אופן.

רק צריכין להתישב הרבה, איך להתנהג בזה. והעקר לבקש מהשם-יתברך: "שינחהו בדרך-האמת!" - ולהתישב עצמו הרבה: "אם יש לו כח לרדפו!"

ואולי פונתו של השני לשמים, רק שאי-אפשר להבין דבריו, וגם אמרו עליו הרבה שקרים וכזבים, בחינת (תהלים סט, ה): "אשר לא גזלתי אז אשיב". ויש בזה הרבה לדבר.

לו.

(שיח-טרפיקדש החדש ח"ב תמד)

מוהרנ"ת ז"ל אמר: "שכזאב לו המחלקת מבפנים, יותר מאשר זו שמבחוץ!"

לח.

(טיח-שרפי-קדש החדש ח"ג ג)

רַבְּנּוּ ז"ל אָמַר: "אִיךָ בֵּין דָּן יַעֲדוּן אֵינְנֵם לְכַפֵּי־זְכוּת, חוּץ א' בְּעַל־מַחְלֶקֶת! - "אֲנִי דָן אֶת כָּל אֶחָד לְכַפֵּי־זְכוּת, חוּץ מ' בְּעַל־מַחְלֶקֶת!"

לט.

(טיח-שרפי-קדש החדש ח"ג ג)

מִתְּבַי רַבִּי אֶהְרֹן לֵיב צִיגְלֵמָן ז"ל

רַבְּנּוּ ז"ל אָמַר: "עַר וְוַאֲלֵט בַּעֲסַעַר צוּבְרָאָן בְּלֵי סַפִּין, כַּמָּה בִּילְקַעַס, וְלֹא שְׂיַבָּא פַעַם־אַחַת בְּקַפִּידָא וּמַחְלֶקֶת חֲסִי־וְשְׁלוֹם!"

[הָיָה עֲדִיף לוֹ לְבַצֵּעַ לֹא סַפִּין, כַּמָּה חֲלוּת קְלוּעוֹת, וְלֹא לְבֹא פַעַם־אַחַת לִידֵי קַפִּידָא וּמַחְלֶקֶת חֲסִי־וְשְׁלוֹם].

מ.

(טיח-שרפי-קדש החדש ח"ג ז)

מִזְהַרְנֵ"ת ז"ל אָמַר: "אֵינִי סוֹבֵל כָּל־כָּל וְכָל־שׁוֹם מַחְלֶקֶת; אִף אִם רוּאָה אֲנִי שְׁנֵי סַבְלִים אוֹ בְּעַל־עַגְלוֹת הַמֶּתְקוּטְטִים בִּינֵיהֶם - דּוֹקֵר הַדָּבָר בְּלִבִּי!"

[אז איך זעה צוויי טרעגעערס אָדער בְּעַל־עַגְלוֹת, קרייגן זיך - שְׂטַעַכְט דָּאס מִיר אִין הַאַרְצָן].

מא.

(ספר המדות, עניני 'מחלקת')

[א] הַמַּחְלֶקֶת, זֶה סִמְּוֹן רַע לְבָנִים. וְ'שְׁלוֹם' זֶה סִמְּוֹן טוֹב לְבָנִים (בָּנִים קו).

[ב] עַל־יְדֵי הַמַּחְלֶקֶת, אִין הַדַּעַת מִישְׁבַּת (דַּעַת ז).

[ג] עַל־יְדֵי הַמַּחְלֶקֶת, בָּאִים הַרְהוּרֵי עֲבוּדָה־זָרָה. גַּם בֵּית שֵׁישׁ בּוֹ מַחְלֶקֶת, יְהִיָּה 'בֵּית עֲבוּדָה־זָרָה' (הַרְהוּרִים ל).

[ד] כְּשֵׁרוּצִים לְנִשְׂא אֵיזָה צַדִּיק וְלַפְרָסָם אוֹתוֹ, אִזִּי הַקְּדוּשׁ־בְּרוּךְ־הוּא שׁוֹלַח מַחְלֶקֶת בֵּין הַרְשָׁעִים (הַתְּנַשְׂאוֹת ט).

[ה] מִתָּר לֹמֵר לְשׁוֹן־הָרַע עַל בַּעַל הַמַּחְלֶקֶת (לְשׁוֹן־הָרַע יד).

[ו] מְרִיבָה בָּא לְאָדָם, כְּשֵׁבֵא לְאָדָם אֵיזָהוּ מַצּוּהָ, וְהוּא מְשַׁלְּחָהּ וְאֵינּוּ מְקַיְמָה (מְרִיבָה יד).

[ז] לְפַעֲמִים, ה'מְקוֹם' גוֹרָם מְרִיבָה לְאָדָם (מְרִיבָה טז).

[ח] מִי שֶׁמַּגִּיד רִיבּוֹ לְפָנֵי הַקְּדוּשׁ־בְּרוּךְ־הוּא, רוּאָה נִקְמָתוֹ בְּשׁוֹנְאָיו (מְרִיבָה כו).

[ט] עַל־יְדֵי הַמַּחְלֶקֶת, בָּא דַלּוּת (מְרִיבָה כז).

[י] מִי שֶׁחוֹלֵק עִם שְׂכֵנָיו, לְסוּף שְׂיִהְיָה לְעַג לְאוֹיְבָיו (מְרִיבָה כח).

[יא] מִי שֶׁהוּא טוֹב וְיִשָּׁר מְנַעֲרֵיו, עַל־יְדֵי־זֶה כְּשֵׁישׁ לוֹ אֵיזָה מַחְלֶקֶת, יִתְנַדְּבוּ לְבָם שֶׁל הַרְבֵּה בְּנֵי־אָדָם, וְיִתְחַבְּרוּ אִלָּיו לְעֹזֵר לוֹ (מְרִיבָה לא).

[יב] מִי שֶׁמְסִית וּמוֹנֵעַ אֶת חֲבֵרוֹ מִדְּרֹךְ הַטוֹב, אֵינּוּ יָכוֹל לְקוֹם נֶגֶד אוֹיְבָיו בְּשַׁעַת מְרִיבָה וּמְלַחְמָה (מְרִיבָה לב).

[יג] הַבַּעַל־מַחְלֶקֶת, בִּידוּעַ שֶׁהוּא אוֹהֵב פֶּשַׁע (מְרִיבָה לד).

[יד] מִי שֶׁהוּא עָצוּר בְּמַלְיָן, לֹא יוֹכֵל אוֹתוֹ שׁוֹם אָדָם (מְרִיבָה לה).

[טו] כְּשֵׁישׁ לְאָדָם שׁוֹנְאִים, וְאַחַר־כֵּן קָם עָלָיו אִישׁ אֶחָד מִרְעִיו וְאֲנָשָׁיו גַּם הוּא לְחַלֵּק עָלָיו, הוּא סִמְּוֹן שֶׁהַבַּעַל־מַחְלֶקֶת שָׁלוֹ יְהִי נִכְשָׁלִים וְנוֹפְלִים (מְרִיבָה נג).

[טז] לְמַחְלֶקֶת, יִלְמַד מִסַּכַּת סָפָה (מְרִיבָה נז).

[יז] מחלקת בא, על־ידי חבורת רשעים
(מריבה נח).

[יח] על־ידי עצבות, גם האוהבים יחלקו
עליה (מריבה נט).

[יט] אין מריבה מצויה בביתו, אלא עד
שתכלה תבואה מביתו (מריבה ס).

[כ] לפעמים כשהרבה צדיקים חולקים על
צדיק אחד, גם הקדוש־ברוך־הוא מסכים
עמם, אף שהאמת עם הצדיק האחד,
והצדיקים ממשיכין את רצון הקדוש־
ברוך־הוא עמם (מריבה סא).

[כא] בעל מריבה, אף־על־פי שהוא למדן,
אל תכבד אותו (מריבה סב).

[כב] במקום מריבה, שם השטן (מריבה סג).

[כג] אין העולם מתקיים, אלא בשביל מי
שבולם את פיו בשעת מריבה (מריבה סד).

[כד] מי ששוכח דבר אחד מתלמודו, על־
ידי־זה קמים עליו בעלי מחלקת (מריבה סה).

[כה] למריבה, השכם והערב לבית־המדרש
ולמד תורה. או כשאיי־אפשר לדון אותם,
תתפלל עליהם, והקדוש־ברוך־הוא יפילם,
ואל תמסר אותם לשר (מריבה סו).

[כז] אל תריב עם אדם שהוא תקיף ממך,
אף־על־פי שהוא מיכה אותך לדבר בלתי
הגון. אבל אם יש לו אימת שר, תלך עמו
אל השר, ואל תעשה הדבר בלתי הגון (מריבה
סז).

[כז] כשהצדיק יש לו מחלקת עם אחד,
יכול להציל את עצמו עם ממון, יציל את־
עצמו, ואל ישתמש בצדקתו (מריבה סח).

[כח] בכל בעלי מחלקת, נתגלגלים שם
ניצוצין מנשמת דתן ואבירם (מריבה טז).

[כט] המחלקת שיש בין שני צדיקים
לטובת ישראל, תדע: שגם למעלה יש שני
מלאכים שגם הם חולקים גם־כן, ואין להם
מכריע אלא הקדוש־ברוך־הוא בעצמו
(מריבה פא).

[ל] כשיש מחלקת משני אנשים, ולכל
אחד יש לו אנשים המצדדים לו, כשגוזרים
מיתה למעלה חסו־שלום על אחד מאנשי
המחלקת, מתחילין מן הקטן שבהם, ולא
מן האיש שהוא עקר במחלקת (מריבה פב).

[לא] המחזיק במחלקת, עובר בלאו, וראוי
להצטרע (מריבה פג).

[לב] למחלקת, סגלה לומר: "ויקרא אסא
אל ה'", עד: "אנוש" (בדברי־הימים יד, י) (מריבה
פד).

[לג] למחלקת, תאמר: "ויאמר ה' אלקי
אבתינו", עד: "פי עליך עינינו", מה שאמר
יהושפט (בדברי־הימים כ, פסוקים יז, יח) (מריבה
פע).

[לד] בעוון שנאת־הנם, מריבה רבה בתוך
ביתו (מריבה פו).

[לה] אשה נדה דפסקה בין תרי, אם סוף
נדה היא, עושה מריבה ביניהם (מריבה פז).

[לו] על־ידי המחלקת, נופל לתאות־נאוף
(מריבה ח"ב ג; נאוף ח"ב ב).

[לז] על־ידי ברכת־המזון, נתישב הפלכות
מן המריבות והמלחמות (מריבה ח"ב ז).

[לח] על־ידי המריבה גורמים, שהתלמידים
הקטנים נתפרסמים קדם זמנם, וזהו בחינת
הפלת נפלים, שהולך יוצא לאויר העולם
קדם זמנו, ועל־ידי־זה גורם עניות,
ועל־ידי־זה גורם עניות,

וּלְפַעֲמִים גּוֹרֵם מִיתוֹת הַסּוֹשְׁלוֹם (מְרִיבָה ח"ב י; מְפָרְסָם ג - וְעִינַן לְקוֹסְטִי-מוֹהָרָן ח"ב כ מה ששייך לזה).

[לט] לְפַעֲמִים מְקוֹמוֹ שֶׁל אָדָם גּוֹרֵם לוֹ מְרִיבוֹת, כְּמוֹ שֶׁאֵין שׂוֹאֲלִין בְּשָׁלוֹם חֲבֵרוֹ בְּמִקּוֹם הַטְּנֵפֶת (מְרִיבָה ח"ב יב).

[מ] עַל-יְדֵי הַצַּעַר וְהַעֲצָבוֹת, בָּא מְרִיבָה בְּעוֹלָם. וְעַל-יְדֵי הַשְּׂמֻחָה, בָּא שָׁלוֹם בְּעוֹלָם (מְרִיבָה ח"ב יג; עֲצָבוֹת ח"ב ג).

[מא] סָגְלָה לְהַנְצִיל מִשׁוֹנְאִים, הֵן שׁוֹנְאִים שֶׁל מַחְלֻקָּת, הֵן שׁוֹנְאִים שֶׁבְּדַרְךְ, שְׂמַתִּירָא יַמָּהּ - לוֹמַר כָּל הַטְּעָמִים שֶׁבַּתּוֹרָה, דְּהֵינּוּ: "פִּשְׁטָא מִנַּח זְרֻקָא" וְכו' (מְרִיבָה ח"ב כד).

[מב] יֵשׁ מְפָרְסָמִים, שֶׁעָקַר הַפְּרוֹסִים שֶׁלָּהֶם נַעֲשֶׂה עַל יְדֵי הַמַּחְלֻקָּת (מְפָרְסָם א).

[מג] הַנְּסִיּוֹן, הוּא בְּשִׁבִיל לְגִידֹל וּלְפָרְסָם אֶת הָאָדָם (מְפָרְסָם ב).

[מד] עַל-יְדֵי מַחְלֻקָּת, בָּא לִידֵי פְגַם-הַבְּרִית (נְאוּף לא).

[מה] עַל-יְדֵי עֲנוּה, נִתְבַטַּל הַמַּחְלֻקָּת וְהִיסוּרִין (עֲנוּה יב).

[מו] מִי שֶׁמַּחְזִיר אֶת הָעַם בְּתִשׁוּבָה, בְּזִכּוֹתוֹ אֵין פֶּחַד וּמַחְלֻקָּת בְּעוֹלָם (תְּשׁוּבָה לד).

[מז] אַל תִּתְפַּלֵּל בְּבֵית שְׁבָנָה בְּעַל-מַחְלֻקָּת (תְּפִלָּה לב).

(א) 'חֹתֶם הַפְּנִימִי' שֶׁל ה'רְגֵלִין' - בְּחִינַת 'מוֹכִיחֵי-הַדּוֹר' שֶׁהוֹלְכִים לְהוֹכִיחַ אֶת יִשְׂרָאֵל.

(ב) 'חֹתֶם' שֶׁהוּא לְמַעַלָּה מִזֶּה ה'חֹתֶם', הֵינּוּ: 'חֹתֶם הַחִיצוֹן' שֶׁל ה'יְדִים', בְּחִינּוֹת 'יְדִים' הַמְּקַבְּלִים 'מוֹסָר' מֵאֱלוֹ ה'מוֹכִיחִים', בְּחִינּוֹת (אִיּוֹב לו, ז): "בֵּיד כָּל אָדָם יִחְתּוֹם".

וְה'יְדִים' - זֶה בְּחִינַת 'אֱמוּנָה', שֶׁנִּתְקַבַּל בָּהּ ה'מוֹסָר', בְּבְחִינַת (שְׁמוֹת ט, לה; בַּמִּדְבָּר יז, ה; כז, כג): "כַּאֲשֶׁר דִּבֶּר ה' בְּיַד מֹשֶׁה", בְּחִינַת (שְׁמוֹת יז, יב): "וַיְהִי יַדְיוֹ אֱמוּנָה".

מג.

(ח"א נו, ט)

ה'יְדִים' - הֵן בְּבְחִינַת 'שָׁמַיִם', וְשֵׁם כָּל ה'דְּבוּרִים', בְּחִינַת (תְּהִלִּים קיט, פט): "לְעוֹלָם ה' דְּבַרְךָ נִצָּב בַּשָּׁמַיִם" - נִמְצָא: שֶׁמְקַבְּלִין ה'דְּבוּרִים' מֵה'יְדִים'.

וְזֶה בְּחִינַת: "כַּאֲשֶׁר דִּבֶּר ה' בְּיַד", הַנֶּאֱמָר בְּמֹשֶׁה (שְׁמוֹת ט, לה; בַּמִּדְבָּר יז, ה; כז, כג), וּבַשָּׂאֵר נְבִיאִים - כִּי שֵׁם כָּל ה'דְּבוּרִים', וּמִשָּׁם מְקַבְּלִין אוֹתָם (עֵינַן בְּפָנִים).

"וַתַּעֲצֹר הַמַּגְפָּה" (בַּמִּדְבָּר יז, יג) - עֲנִינִי מַגְפָּה

מד.

(ח"א ריג)

דַּע: שֵׁישׁ 'שָׁם', שֶׁכִּשְׁהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא רוֹצֵה לְהַסְתִּיר הָאָדָם מִן הַבְּעַלְדָּבָר, לְהַצִּילוֹ מִמּוֹת שֶׁנִּגְזַר עָלָיו - אֲזִי מַסְתִּיר וּמְכַסֶּה אוֹתוֹ בְּזֶה הַשֵּׁם.

"כַּאֲשֶׁר דִּבֶּר ה' בְּיַד מֹשֶׁה" (בַּמִּדְבָּר יז, ה)

מב.

(ח"א כב, א-ב)

יֵשׁ 'חֹתֶם', וַיֵּשׁ 'חֹתֶם' בְּתוֹךְ חֹתֶם'.

וְאִזִּי הִבְעַלְדָּבָר מְשׁוּטֵט וּמַחֲפֵשׁ סְבִיבוֹת
זֶה הָאָדָם, לְבַקֵּשׁ לוֹ מָקוֹם שְׂיֻכָּל
לְהַכְנִס תַּחַת הַמַּסְתָּר וְהַמְכָסָה לְהַזִּיקוֹ. אֲדָ
תִּכְרַף בְּשִׁמְבִיט עָלָיו, נִסְתַּלַּק וְאִין לוֹ כַּח,
מַחֲמַת זֶה הַשֵּׁם.

אָבֵל דַּע: שְׂכַשְׁחֵס־וְשָׁלוֹם מוֹצֵא מָקוֹם
לְכַנֵּס תַּחַת הַמַּסְתָּר וְהַמְכָסָה, אֲזִי
אֲדַרְבָּא מְקַבֵּל עוֹד הִבְעַלְדָּבָר יוֹתֵר כַּח מְזָה
הַשֵּׁם.

וְזֶה בְּחִינַת מַה שְּׂכַתוֹב בְּזִהְרֵי־הַקָּדוֹשׁ (פְּנִיחָס
רלז): "שְׂרָאָה פִּינְחָס הַמַּ"ם שֶׁל מוֹת
מְשׁוּטֵט אָז". הֵינּוּ: כִּי הַמַּ"ם, הִיא בְּחִינַת
הַפְּמִ"ד־מַ"ם הַמְשׁוּטֵט סְבִיב סְבִיב כַּנְ"ל.

וְדַע: שֶׁהַשֵּׁם הַנִּלְ - הוּא שֵׁם 'סֵא"ל',
וְיוֹצֵא מִפְּסוּק (תְּהִלִּים לֵב ז): "אֲתָה
סִתֵּר לִי", מְרָאֵשֵׁי־תַבּוֹת.

וְהַמַּ"ם שֶׁל "מִצַּר תִּצְרֵנִי" (תְּהִלִּים שָׁם) -
הוּא בְּחִינַת הַמַּ"ם הַנִּלְ, בְּחִינַת
הַפְּמִ"ד־מַ"ם הַמְשׁוּטֵט סְבִיב הַמְכָסָה
וְהַמַּסְתָּר הַנִּלְ לְשִׁלֵּט עַל הָאָדָם.

וְאִם חֵס־וְשָׁלוֹם מוֹצֵא מָקוֹם לְשִׁלֵּט - אֲזִי
מְקַבֵּל יוֹתֵר כַּח מְזָה הַשֵּׁם, כִּי נִצְטָרַף
הַמַּ"ם לְהַשֵּׁם 'סֵא"ל' הַנִּלְ, וְנַעֲשֶׂה צְרוּף
שְׁמוֹ 'סֵמֵא"ל'.

עַל־כֵּן צְרִיף לְהַפְסִיק בֵּין תַּבּוֹת "אֲתָה
סִתֵּר לִי", לְתַבַּת "מִצַּר" - כִּדִּי
שֶׁלֹּא לַעֲשׂוֹת צְרוּף שְׁמוֹ חֵס־וְשָׁלוֹם וְכוּ'.

וְאִזִּי כְּשִׁשׁוּלֵט עַל הָאָדָם חֵס־וְשָׁלוֹם,
וּמְקַבֵּל עוֹד כַּח מְזָה הַשֵּׁם כַּנְ"ל - אֲזִי
נַעֲשֶׂה מִהַשֵּׁם הַנִּלְ: "סִזְף אָדָם לְמוֹת"
(בְּרִכּוֹת יז), שֶׁהוּא רָאֵשֵׁי־תַבּוֹת שֵׁם 'סֵא"ל'
הַנִּלְ.

אָבֵל כְּשִׂמְשִׁמְרִין עֲצָמֵן בְּכַח הַשֵּׁם הַנִּלְ -
אֲזִי הוּא מְכָסָה וּמַסְתָּר, בְּחִינַת:
"אֲתָה סִתֵּר לִי", וְגַם "מִצַּר תִּצְרֵנִי"
וְתִשְׁמְרֵנִי.

מה.

(סְפָר־הַמִּדּוֹת, דַּעַת ח"ב ה; צְדָקָה ח"ב ה)

עַל־יְדֵי 'מִפְרָנְסֵי עֲנִיִּים' - נִצּוֹלִין הַמּוֹךְ־
עִם מִן הַמַּגְפָּה בְּזִכּוֹתָם. גַּם
בְּזִכּוֹתָם: 'מַחֲיֵי־דְגָלּוֹת' קוֹדֵמִין לְמַחֲיֵי־
דְקַטְנוֹת'.

"שְׁנַיִם עָשָׂר מִטּוֹת" (בַּמִּדְבָּר יז, יז)

מו.

(ח"א ט, ב)

וְדַע: "שִׁישׁ שְׁנַיִם־עָשָׂר שְׁבָטִים, כְּנֶגֶד
שְׁנַיִם־עָשָׂר מִזְלוֹת" (שְׁמוֹת־רַבָּה טו, ו;
תַּקּוּנֵי־זִהְרֵי לו, נט).

"וְכָל שֶׁבֶט וְשֶׁבֶט - יֵשׁ לוֹ גִּסְחָא מִיַּחַדָּת
וְשַׁעַר מִיַּחַד, לְכַנֵּס דְרָף שָׁם
תְּפִלָּתוֹ" (שַׁעֲרֵי־הַכְּפֻנּוֹת, דְּרוֹשֵׁי עֲלִינוּ־לְשַׁבַּח א).

וְכָל 'שֶׁבֶט', מְעוֹרֵר בְּתְפִלָּתוֹ כַּח מִזְלוֹ
שְׂבָשְׁנַיִם־עָשָׂר מִזְלוֹת, וְהַמְזָל מְאִיר
לְמַטָּה, וּמְגַדֵּל הַצְּמַח וּשְׂאֵר דְּבָרָיו הַצְּרִיכִים
אֵלָיו.

וְזֶה שְׂאֵמְרוֹ חַז"ל (פְּסָחִים קיח): "קָשִׁין
מְזוֹנּוֹתָיו כְּקָרִיעַת יַם־סוּף. וּמְקַשָּׂה
זוּגוֹ [כְּקָרִיעַת יַם־סוּף] וְכוּ' (סוּטָה ב).

"כִּי הַיַּם־סוּף נִקְרַע לְשְׁנַיִם־עָשָׂר קָרְעִים,
כְּנֶגֶד שְׁנַיִם־עָשָׂר שְׁבָטִים" (פְּרָקִי־דְרָבִי
אֲלִיעֶזֶר מֵב; תַּקּוּנֵי־זִהְרֵי נח:).

וְ"בְנֵי־יִשְׂרָאֵל בְּתְפִלָּתָם, גּוֹרְמִים זוּגָא
דְּקַדְשָׁא־בְּרִיךְ־הוּא וּשְׂכִינָתָה"

(זהר; פריי-עצ-חיים קריאת-שמע פ"ד; שער-הכוננות שבת, הקדמה; ועוד). ולפי הזיווג שגזרם ב'תפלתו', כן זוכה ל'זיווגו'.

וגם ישראל מפרנסים לאביהם שבשמים בתפלתם (זהר ויקרא ז:). וכפי שמפרנס לאביו שבשמים ב'תפלתו', כן נותנין לו 'פרנסתו'.

וצריך לזה זכות גדול: שיזכה להעלות תפלתו, דרך שער השיך לשבטו.

וזה (ברכות ה:): "על תפילתי שתהא סמוך למטתי" - הינו: שיתפלל דרך שער המטה שלו.

כי יש "שנים-עשר מטות" (במדבר יז, יז), וכל אחד יש לו שער מיוחד - והתפלל: שלא תתרחק תפלתו מ'מטה' שלו.

וזה לשון 'מטה' - כי 'מטה' לשון זיווג, כמאמר הסמוך: "על מטתי שתהא נתונה" וכו', ו'מטה' הוא בחינת 'זיווג'.

גם 'מטה' היא בחינת 'פרנסה', כמו שכתוב (ויקרא כו, כו): "בשברי לכם מטה להם", כי "שנים-עשר מטות" גזרמין זיווג ומפרנסין, "קשה זיווגן" ו"קשין מזונותיו" וכו'.

"פרח מטה אהרן לבית לוי" (במדבר יז, כג)

מז.

(ח"ב ד, ד-יא)

צריך לקבל החסד בהדרגה, כי רב החסד אי-אפשר לקבל, כי היו בטלים במציאות מחמת רב החסד'.

כי "אין יכולין לקבל רב טובה" (תענית כג), וצריך לעשות כלי וצנור, לקבל על-ידו ה'חסד'. וזה נעשה על-ידי 'יראה', שנעשה חקיקה וצנור לקבל על ידו החסד.

וזה בחינת (במדבר יז, כג): "והנה פרח מטה אהרן לבית לוי" - הינו: שה'חסד', בחינת 'אהרן' - צריך לקבלו על-ידי ה'פלי', שהוא בחינת 'יראה', "סטרך דלוי" (זהר קרח קעז: ועוד).

וזה גם-כן בחינת "פרחו" (בבא-בבא עד: [שה'צפורים', שהם בחינת נפשות ישראל מבני עמנו שטעו ונתבלבלו אחרי 'חכמי-הטבע' שהטילו ספק ברצון וכו' - עכשו 'פרחו להו' ויצאו לשלום, על-ידי ה'אבן טוב', בחינת ה'רצון' שנתגלה עתה], בחינת: "והנה פרח מטה אהרן לבית לוי".

הינו: בחינת השפעת החסד על-ידי ה'יראה', שנעשה על-ידי 'התגלות-הרצון'.

[נ"ב. נראה לפרש בפשטות: על-ידי 'מחלקת קרח ועדתו', נתבלבלו בני-ישראל מאמונתם ברצון השם אשר בחר בצדיקיו צדיקי-האמת ורצה בדבריהם וכו' - על-ידי שהטילו ספק ב'אמונת-הרצון' וכו', ובמשה רבנו שהוא 'שרש-הרצון', כמבאר שם.]

ועל-ידי ש"פרח מטה אהרן" וכו' - נתחזקו בני-ישראל באמונת-הרצון. ואזי 'פרחו להו' בני-ישראל לשלום מ'חכמי-הטבע' האלו; ונשפע ה'חסד', הינו: שנתגלה בחינת 'אהרן-חסד', על-ידי "לבית לוי", שהוא המטה של 'שבט לוי', בחינת 'יראה' - שהוא הפלי לקבל ה'חסד'.

"וְאֵנִי הִנֵּה לִקְחָתִי אֶת אַחִיכֶם הַלְוִיִּם,
מִתּוֹךְ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל" (במדבר יח, ו)

מח.

(חיי-מוהר"ן שצה)

'יעקב' למד עם כל בניו דרכי האמונה
הקדושה, כי היו כלם צדיקים.

אך אף-על-פי-כן חקר בדעתו למי למסר
כל חכמתו, עד שמסר כל חכמתו
ללוי, ולכלם מסר ראשי-פרקים.

ועל-כן 'שבט לוי' היו דבוקים וחזקים
בהאמונה הקדושה יותר
מכלם, ועל-כן "לא טעו בעגל" (שמות לב, כו);
יזמא סו: רש"י במדבר א, מט; במדבר-רבה א, יב), וגם
"לא היה עליהם שום עבודת מצרים"
(שמות-רבה ה, טז).

"ברית מלח עולם הוא" (במדבר יח, יט)

מט.

(ח"א ד, בסוף)

על-ידי קרבתו להצדיק שהוא 'ברית
מלח עולם" (במדבר יח, יט) - פולט
הדמים הרעים, העצבות והתאוות. [ענן
לקוטי-הלכות, דם א, י; מליחה א].

נ.

(ח"א כג, ב-ג)

ודע: שעל-ידי תקון ברית-קדש' - נצול
מ'פנים דסטרא-אחרא'. על-ידי דם
ברית' - נתתקן דם נדה', תאוות-מזון'.

כמו שכתוב (זכריה ט, יא): "גם בדם
בריתך" - על-ידי 'ברית'.

"שלחתי אסיריך מבור" (שם) - "בור, דא
טחול" (תקוני-זהר פה.), 'מרה-
שהורה', "בעצבון תאכלנה" (בראשית ג, יז).

כי 'ברית' - הוא בחינת 'מלח', הממתיק
מרירות ועצבון הפרנסה, פמובא בזהר
(ויחי רמא): "אלמלא מלחא לא הוי עלמא
יכלי למסבל מרירותא". וזהו (במדבר יח, יט):
"ברית מלח עולם הוא".

וזהו (ויקרא ב, יג): "אל תשבית מלח ברית
אלקיך" - כי על-ידי-זה נתקשר
ב'אלקות', ונתפרש מ'עבודת-אלילים' וכו'.

וזה (כתבות סו:): "מלח מזון חסר" - כי על-
ידי 'מלח' נתמעט אצלו 'תאוות-
מזון'.

וזהו (דברים לג, כז): "ויגרש מפניך אויב" -
'מפניך-דקדושה'. "ויאמר השמד" -
הינו 'תאוות-מזון'.

כי כל ישראל נקראים 'צדיקים' על-שם
ה'ברית'. ובשביל-זה כשמגרש
מ'פניהם דקדושה' את ה'אויב', הוא מפיל
אותם האויבים, ב'פנים דסטרא-אחרא' -
הינו: "השמד".

נמצא: כל צדיק וצדיק, כשהקדוש-
ברוך-הוא רוצה לגרש אויביו של
צדיק - הוא מפיל את האויב ב'תאוות-מזון'.

כי 'צדיק' הוא "ברית עולם" (תקוני-זהר
פה.). וזה האויב של צדיק שחולק על
צדיק, אין לו 'מלח' להמתיק מרירותו, כי
"מלח מזון חסר", כי עקר 'תאוות-מזון'
שנתמעט, אינו אלא על-ידי 'ברית'.

ובשביל-זה: 'זבולון' שהיה אוהב
ל'יששכר' - נאמר בו (דברים

לג, יח): "שִׂמְחָה זְבוּלוֹן". "שִׂמְחָה" - הַפָּדָה בְּעֵצְבוֹן".

וְזֶה בְּחִינַת (בְּרָכוֹת ח. יבמות סג): "מָצָא אוֹ מוֹצֵא".

כִּי ה'פְּרָנְסָה' הוּא בְּחִינַת 'אִשָּׁה', כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ חַז"ל (סנהדרין פא.): "הַיִּירֵד לְפָרְנֶסֶת חֲבֵרוֹ, כְּאִלּוּ בָּא עַל אִשְׁתּוֹ".

ו'פְּרָנְסָה' שֶׁהוּא "בְּעֵצְבוֹן" - הִיא בְּחִינַת (קהלת ז, כו): "מוֹצֵא אֲנִי מֵר מִמְּוֹת אֶת הָאִשָּׁה", בְּחִינַת "מְרִירוֹתָא דְעֵלְמָא" שֶׁצְּרִיךְ לְהַמְתִּיקָה עַל-יְדֵי 'מְלַח', כְּנֶזֶר-לְעֵיל: "אֲלֻמְלָא מְלַחָא, לָא הוּי יָכִיל עֲלֵמָא לְמַסְבַּל מְרִירוֹתָא".

וְעַל-כֵּן לְהַפִּיךְ ב'פְּרָנְסָה' דְקַדְשָׁה, כְּתִיב (משלי יח, כב): "מָצָא אִשָּׁה מָצָא טוֹב". "טוֹב" - בְּחִינַת 'צְדִיק', בְּחִינַת "בְּרִית מְלַח", שֶׁהוּא מִמְתִּיק 'מְרִירוֹתָא, הֵינּוּ: 'תְּאוֹת וְעֵצְבוֹן הַפְּרָנְסָה'.

[עין 'לקוטי-הלכות', נטילת-ידיים לְסְעוּדָה ו, סא-סב; דם א, י; מליחה א; שְׁתַּפִּין ד, א-ג].

[עֲלִים-לְתְרוּפָה, ב יִתְרוֹ תִקְצַב: הַעוֹלָם מְלֵא צַעֲקוֹת וְגִיחוֹת בְּלִי שְׁעוֹר, וְכֵלִם צוֹעֲקִים מְמוֹן, וְכֵל אֶחָד וְאֶחָד צוֹעֵק בְּקוֹלוֹת מְשׁוֹת, כְּאִלּוּ לֹא חָסַר יוֹתֵר מִכֵּל הַעוֹלָם, עַד שֶׁכִּמְעַט יוֹצֵאת נִפְשָׁם מֵעֵמֶק מְרִירוֹתָם. וְחִיּוֹתָם בְּנֶס, עַל-יְדֵי חִיּוֹת הַנִּמְשָׁךְ בְּדַרְכֵים נִפְלְאִים מ'בְּרִית מְלַח עוֹלָם', אֲשֶׁר "אֲלֻמְלָא מְלַחָא, לָא הוּי יָכִיל עֲלֵמָא לְסַבַּל".

וְצְרִיכִין לְזַכֵּר זֹאת הַיֵּטֵב - כִּי כֵל מַה שֶׁזּוֹכְרִים זֹאת יוֹתֵר: "שֶׁעַקֵר הַחִיּוֹת מֵהַצְדִּיק יְסוּד עוֹלָם הַמְּמַתִּיק בְּכֵל עַת מְרִירוֹתָא דְעֵלְמָא" - עַל-יְדֵי-זֶה מִמְשִׁיכִין עַל עֲצָמוֹ 'חִיּוֹת-דְקַדְשָׁה' בְּיוֹתֵר, וּמְמַתִּיקִים מֵעֲצָמוֹ הַמְּרִירוֹת בְּהַמְתִּיקוֹת יִתְרוֹת. כִּי בְּנִדְאֵי: כֵּל אֶחָד כְּפִי קְרוֹבוֹ לְהַצְדִּיק, וְכְפִי אֲמוֹנָתוֹ בּוֹ, כְּמוֹ-כֵן נִמְתָּק מְרִירוֹתוֹ יוֹתֵר].

[עֲלִים-לְתְרוּפָה, א בַּמִּדְבָּר תִּקְצַב: וּמִמָּה תִרְאֶה וְתִבִּין מַה הִייתָ עוֹשֶׂה אִם לֹא הָיָה לְךָ כֵּחַ כְּזֶה וְעֲצוֹת כְּאִלּוּ, אִיךְ הָיָה בְּלִתי אֲפָשֶׁר לְסַבַּל מְרִירוֹתָא דְעֵלְמָא.

וְזַכֵּר הַיֵּטֵב הַלְשׁוֹן-הַקְּדוֹשׁ הַזֶּה שֶׁגָּלָה הוּא ז"ל בְּלִשׁוֹנוֹ-הַקְּדוֹשׁ (ח"א כג ה"ל): ש'הַמְּדַת-הַמְּמוֹן, הוּא 'מְרִירוֹתָא דְעֵלְמָא', 'מֵר מִמְּוֹת', וְהוּא נִמְשָׁךְ מ'פְּנֵם-הַבְּרִית, וְאִי-אֲפָשֶׁר לְהַמְתִּיקוֹ כִּי אִם עַל-יְדֵי "בְּרִית מְלַח עוֹלָם" שֶׁהוּא הַצְדִּיק-הָאֲמֵת.

תִּדַע וְתִאֲמִין: שֶׁכֵּל הַעוֹלָם מְלֵא מְרִירוֹת יוֹתֵר מֵאֲשֶׁר עוֹבֵר עָלֶיךָ, מַה נָּשִׁיב לְהַשֵּׁם אֲשֶׁר אָנוּ זוֹכִים לִידַע מֵהַצְדִּיק-הָאֲמֵת יְסוּד הַעוֹלָם, שֶׁהוּא מִמְתִּיק הַמְּרִירוֹת שֶׁל כֵּל הַעוֹלָם כֻּלּוֹ. וּבְנִדְאֵי הַחוֹסִים בְּצִלוֹ וּמִתְקַרְבִים אֵלָיו, נִמְתָּק מֵהֶם הַמְּרִירוֹת הַרְבֵּה יוֹתֵר].

[עֲלִים-לְתְרוּפָה, ה מְצַרַע תִּקְצַד: וְדַע וְהִיא מוֹן: שֶׁמִּקְטָן שֶׁבְּקִטְנִים עַד גְּדוֹל שֶׁבְּגְדוֹלִים, כֵּלֵם צְרִיכִין לְסַבַּל מְרִירוֹת גְּדוֹל בְּכֵל יוֹם בְּזֶה הַעוֹלָם, כֵּל אֶחָד לְפִי עֵרְכוֹ. אִךְ "אֲלֻמְלָא מְלַחָא, לָא הוּי עֲלֵמָא יָכִיל לְמַסְבַּל מְרִירוֹתָא".

וְמַה גְּדוֹל חֲסָדֵי הַשֵּׁם, שֶׁאִין אָנוּ מִתְנַגְּדִים עַל הַצְדִּיק-הָאֲמֵת שֶׁהוּא בְּחִינַת "בְּרִית מְלַח עוֹלָם", שֶׁהוּא מִמְתִּיק הַמְּרִירוֹת שֶׁל כֵּל הַעוֹלָם, וְהֵם מְשַׁלְּמִים לוֹ רְעָה תַּחַת טוֹבָה וְחוֹלְקִים עָלָיו, יְסַלַח לָהֶם הַשֵּׁם, וּבְרוּךְ-הַשֵּׁם שֶׁאָנוּ נִצְלָנוּ מִזֶּה.

גְּעוּזוֹאֲלֵד! דוּ וַיִּיָּסֵט גְּאָרְנִישֵׁט נְוֵאָם ס'טוֹט זִיךְ אוֹיף דְּעֵר וְעֵלֵט [אָהָה! אֵינְךָ יוֹדַע כְּלַיִם מַה שֶׁקוֹרָה בְּעוֹלָם] וְכוּ'. וְהָרִי אָנוּ רוֹאִים: שֶׁכֵּל מִי שֶׁרוֹדֵף בְּיוֹתֵר אַחַר הַעוֹלָם-הַזֶּה, חִיּוֹ מְרִים בְּיוֹתֵר.

וְאִם גַּם אַתָּם אֵינְכֶם נִקִּים לְגַמְרֵי מִתְּאוֹת עוֹלָם הַזֶּה-וְהַבְּלִיּוֹ - עַל-כֵּל-פְּנִים אַתָּם יוֹדְעִים הַיֵּטֵב הַיֵּטֵב: שֶׁהַכֵּל הַבָּל וְרִיק, וְאַתָּם יוֹדְעִים מֵהַצְדִּיק-הָאֲמֵת הַמְּמַתִּיק הַמְּרִירוֹת, וְכֵל תִּקְנֹתְכֶם אֵלָיו, וְכֵל מְגַמַּת פְּגִיבָם לִילְךְ בְּדַרְכֵי הַקְּדוֹשִׁים, וְהַרְבֵּה הַרְבֵּה נִצְלָתָם מִכְּפָה וְכִמְהָ מִינֵי מְרִירוֹת בְּלִי שְׁעוֹר בְּעוֹלָם-הַזֶּה וּבְעוֹלָם-הַבָּא].

[עֲלִים-לְתְרוּפָה, ב וַיְחִי תִקְצוֹ: וְכֵל מִכְתָּבֶיךָ, כֵּלֵם שֶׁפָּה אַחַת לָהֶם, צוֹעֲקִים בְּקוֹל מֵר עַל מְרִירוֹת עוֹלָם-הַזֶּה הַמְּלֵא יְגוֹנוֹת הַעוֹבֵר עַל כֵּל אֶחָד, לֹא רָאִי זֶה כְּרָאִי זֶה, אֲבָל כֵּלֵם סוֹבְלִים מְרִירוֹת גְּדוֹל. וְכֵל מִינֵי מְרִירוֹת שֶׁל כֵּל אֶחָד בְּגוּף וְנַפְשׁ וּמְמוֹן, הַכֵּל נִמְשָׁךְ מִה'רַע-הַכּוֹלָל', שֶׁהוּא ה'תְּאוּה-הַכְּלָלִית', אֲשֶׁר עָלֶיךָ נֵאמַר: "וּמוֹצֵא אֲנִי מֵר מִמְּוֹת וְכוּ', אֲשֶׁר הִיא מְצוּדִים" וְכוּ'.

אִךְ בְּזֶה בְּעֵצְמָךְ, יֵשׁ לְךָ וְלָנוּ לְשִׁמְחָה - מֵאַחַר שֶׁאָנוּ יוֹדְעִים מ'מְלַחָא הַמְּמַתִּיק מְרִירוֹתָא דְעֵלְמָא", אֲשֶׁר עַל זֶה נֵאמַר: "אֲלֻמְלָא מְלַחָא, לָא הוּי עֲלֵמָא יָכִיל לְמַסְבַּל מְרִירוֹתָא".

ואם אָמַנְם צר לך מאד בני חביבי - עם-כַּל־זָה, בְּזָה לְבַד רְאוּי לך לְהַחִיּוֹת אֶת-עַצְמְךָ, מֵה שְׁאַתָּה מְרַגֵּשׁ עַל-כָּל-פְּנִיּוֹת הַמְרִירוֹת, וּבִשְׂבִיל-זָה אֶתָּה צוֹעֵק כָּל-כָּף. וְזֶה בַעֲצֻמוֹ נִמְשָׁךְ מִבְּחִינַת הַ"בְּרִית מַלְחָ עוֹלָם" הַמְּמַתִּיק הַמְרִירוֹת, שֶׁעַל יְדֵי זֶה בַעֲצֻמוֹ מְרַגֵּשִׁין הַמְרִירוֹת בְּיוֹתֵר, כִּדְרָךְ כָּל הַרְפוּאוֹת שְׁמַתְלֵבְשִׁים בְּדַבְרִים מְרוֹרִים, שֶׁכְּשֶׁמִּנְחִין הַרְטִיָּה עַל הַמִּכָּה, מִתְחִלִּין לְהַרְגִישׁ הַפָּאָב יוֹתֵר וְכוּ'.

[עָלִים-לְתוֹפָה, יוֹם ד' רֵאש־חֹדֶשׁ תַּמּוּז תר"ב:] מֵה שֶׁנַּעֲשֶׂה בְּעוֹלָם, רוֹאִין בְּדָרֶךְ בְּיוֹתֵר, בַּפָּרֶט בְּכַרְפִּים הַגְּדוּלִּים כְּמוֹ פֶה - צַעֲקַת כָּל אֶחָד וּמְרִירוֹתוֹ עַד לְשִׁמּוֹת יַגִּיעַ. וְהַמְּבִין שׁוֹמֵעַ, שֶׁבַּפְּנִימְיוֹתָם צוֹעֲקִים: "מֵה הַתְּכַלִּית? וּמֵה יִהְיֶה בְּסוֹפָנוּ? וְכוּ'.

אך בְּחִיצוֹנֵיּוֹת שׁוֹמְעִים בְּיוֹתֵר צַעֲקַת הַמְּצִיָּאָה שְׁמוֹצֵא כָּל אֶחָד וְאֶחָד, שֶׁהוּא עֵנִין: "וּמּוֹצֵא אֲנִי מִרְמֵסֵת אֶת הָאִשָּׁה", שֶׁהוּא הַ"פְּרִנְסָה", כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ רַז"ל (בְּמִזְוֹת סג:). וְגַם כְּפֶשׁוּטוֹ מֵה שֶׁסּוֹבְלִים מִמֶּנָּה, וְהַעֲקָר בְּדַבַּר הַ"פְּרִנְסָה". וְרוֹאִים בַּחוּשׁ מֵה שֶׁאָמַר אֲדָמוּר ז"ל (ה"א כ"ג ה"ל): "שְׂאֵלְמָלָא מְלָחָא, לֹא הוּי עֲלָמָא יָכִיל לְמַסְבַּל מְרִירוֹתָא".

זֹאת נִחְמָתִי בְּעֵנִי: מֵה שֶׁאֲנִי יוֹדֵעַ בְּבִירוֹר כְּלִיָּזָה. וּבַחֲסָדֵי-הַשֵּׁם הַגְּדוּלִּים, הוֹדִיעַ לִי מֵה"בְּרִית מַלְחָ עוֹלָם" הַמְּמַתִּיק כְּלִיָּזָה, מֵה נִשְׁיֵב לְהַשֵּׁם כָּל תַּגְּמוּלוֹהֵי עֲלֵינוּ.

[עָלִים-לְתוֹפָה, א תַּצֵּא תר"ג:] וְעַתָּה בְּנִי! רֵאָה וְהִבֵּן וְחַכֵּם! וְזָכֵר הֵיטֵב כָּל מֵה שֶׁדַּבְּרָנוּ בְּזָה: כְּמֵה יֵשׁ לָנוּ לְשִׁמּוֹחַ וּלְהַתְחַזֵּק וּלְבַטֵּחַ בַּחֲסִדוֹ יִתְבָּרַךְ. וּלְהַזְכִּיר אֶת עַצְמוֹ בְּכַפְלִים, כְּמֵה וְכְמֵה גָבַר עֲלֵינוּ חֲסִדוֹ, שֶׁנִּצְלָנוּ מִלְּהִיוֹת מְתַנַּגֵּד וְחוֹלֵק עַל הַצְּדִיק יְסוּד עוֹלָם, שֶׁהוּא בְּחִינַת "בְּרִית מַלְחָ עוֹלָם", שֶׁכָּל הַמְּתַקַּת מְרִירוֹתָא דְעֲלָמָא עַל-יְדוּ'.

"אֲנִי חֲלַקְךָ וְנִחַלְתְּךָ" (בַּמְדָּבָר יח, כ)

נא.

(לְקוּטֵי-הַלְכוּת, בְּרֶפֶת-הַמְּזוֹן וּמִים-אֲחֵרוּנִים ג, י - עַל-פִּי לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן ח"א לד, וְאַתֶּם תִּהְיוּ לִי מִמְלַכֵּת בְּהַנִּים) **'יִשְׂרָאֵל'** נִקְרָאִין (אִיּוֹב לא, ב): "חֲלַק אֱלֹהֵי מַמְעַל", בְּחִינַת (דְּבָרִים לב, ט): "כִּי חֲלַק ה' עִמּוֹ".

וְכֵן 'הַשֵּׁם-יִתְבָּרַךְ' נִקְרָא 'חֲלַקְנוּ וְגוֹרְלָנוּ', כְּמוֹ שֶׁפָּתוּב (תְּהִלִּים טז, ה): "ה' מִנֵּת חֲלַקֵי וְכוּסֵי" וְכוּ', בְּחִינַת (בַּמְדָּבָר יח, כ): "אֲנִי חֲלַקְךָ וְנִחַלְתְּךָ".

כִּי עַל-יְדֵי שֶׁבָּחַר בָּנוּ, וְנָתַן לָנוּ אֶת תּוֹרָתוֹ, עַל-יְדֵי-זָה מָסַר רְצוֹנוֹ בְּיַדֵּנוּ וְהַמְּשַׁלָּה בְּיַדֵּנוּ שִׁיְהִיָּה רְצוֹנוֹ כְּרְצוֹנָנוּ, בְּחִינַת (תְּהִלִּים קיד, ב): "יִשְׂרָאֵל מִמְשַׁלּוֹתֵינוּ", בְּחִינַת (מוֹעֵד-קָטָן טז:): "מִי מוֹשֵׁל בִּי צְדִיק", כְּמוֹ שֶׁפָּתוּב כְּלִיָּזָה בַּמֶּאֱמָר הַנ"ל.

נִמְצָא: שִׁיִּשְׂרָאֵל הֵם כְּבִיכּוֹל מוֹשְׁלִים בְּהַשֵּׁם-יִתְבָּרַךְ כְּנ"ל.

וְעַל-כֵּן נִקְרָא 'הַשֵּׁם-יִתְבָּרַךְ' כְּבִיכּוֹל: 'חֲלַקְם וְנִחַלְתֶּם' שֶׁל יִשְׂרָאֵל כְּנ"ל, בְּחִינַת: "אֲנִי חֲלַקְךָ וְנִחַלְתְּךָ" וְכוּ'.

כְּמוֹ שֶׁיֵּשׁ לְאָדָם 'חֲלַק וְנִחַלָּה' שֶׁהִיא שְׁלוֹ, שֶׁהוּא מוֹשֵׁל בּוֹ לַעֲשׂוֹת בּוֹ כְּרְצוֹנוֹ - כְּמוֹ-כֵּן כְּבִיכּוֹל, יִשְׂרָאֵל הֵם מוֹשְׁלִים בּוֹ יִתְבָּרַךְ, וְעַל-כֵּן נִקְרָא 'חֲלַקְם וְנִחַלְתֶּם' כְּנ"ל.

וְזָהוּ שֶׁאָמְרוּ הַיִּנּוּנִים (בְּרֵאשִׁית-דָּבָה ב, ד): "כְּתַבּוּ לָכֶם עַל קֶרֶן הַשּׁוֹר, שֶׁאִין לָכֶם חֲלַק בְּאֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל" - כִּי הֵם רָצוּ לְבַטֵּל הַמְּשַׁלָּה שֶׁל יִשְׂרָאֵל, שֶׁהֵם מוֹשְׁלִים בּוֹ יִתְבָּרַךְ כְּבִיכּוֹל, וְעַל-כֵּן רָצוּ שִׁיכְתְּבוּ יִשְׂרָאֵל שֶׁאִין לָהֶם חֲלַק בּוֹ יִתְבָּרַךְ, שֶׁאִין לָהֶם מְשַׁלָּה בּוֹ יִתְבָּרַךְ בְּבְחִינַת 'חֲלַק וְנִחַלָּה' כְּנ"ל, בְּחִינַת: "אֲנִי חֲלַקְךָ" וְכוּ'.

כִּי רָצוּ חֲסוֹשְׁלוֹם לְבַטֵּל הַמְּשַׁלָּה שֶׁל יִשְׂרָאֵל, עַל-יְדֵי שֶׁהַתְּגַבְּרוּ לְהַשְׁפִּיחַ תּוֹרָתוֹ - שֶׁעַקֵּר הַמְּשַׁלָּה שֶׁלָּנוּ בּוֹ יִתְבָּרַךְ שִׁיְהִיָּה הַשֵּׁם-יִתְבָּרַךְ 'חֲלַקְנוּ וְנִחַלְתָּנוּ', הוּא עַל-יְדֵי שֶׁמָּסַר בְּיַדֵּנוּ 'תּוֹרָתוֹ' שֶׁהִיא 'רְצוֹנוֹ', וְהֵם רָצוּ לְבַטֵּל זֹאת חֲסוֹשְׁלוֹם.

נב.

(לקוטי הלכות, מצרנות ג, ד)

החלק שנותנין לכהנים וכו' ולעניים - הם 'חלק השם-יתברך', פאלו נותנין לו יתברך.

כי "כהנים משלחן גבוה קא זכו" (ביצה כא. יבמות פז. קדושין נב: בבא-קמא יב: יג. מנחות ו. חלין קכ. ערכין כד:), פמו שכתוב (במדבר יח, כ): **"אני חלקך ונחלתך בתוך בני ישראל"**.

וכן כל מה שנותנין לעניים, נותנין להשם-יתברך, בבכול, פמו שכתוב (משלי יט, ז): **"מלזה ה' חונן דל" וכו'.**

נמצא: שפזה שמקימין 'מצוות המתנות' מן התבואה - בזה מרימין ומעלין כל התבואה להשם-יתברך, שהוא פלו אחד פלו טוב, על-ידי שנותנין לו חלקו שצוה לתן חלקו לפהן וכו' ולעני.

"ועבד הלוי הוא" (במדבר יח, כג) - ענין 'שירת הלויים' -

מצות-עשה: להיות הלויים מתעסקין בעבודת בית-המקדש, להיות שומרים וכו', ולשורר בכל יום על הקרבן שנאמר: "ועבד הלוי הוא" וגו'. (ספר המצות להרמב"ם מ"ע כג; ספר החנוך מצוה טצד; סמ"ג מ"ע קסט)

נג.

(ח"א יג, א)

להמשיך השגחה שלמה, אי-אפשר אלא עד שישבר תאנות-ממון, ושבירתה הוא על-ידי צדקה.

כי איתא בזהר (פנחס רכד): **"רוחא נחת לשפך חמימא דלבא, וכד נחת רוחא, לבא מקבל לה בחדוה דנגונא דלויאי"**.

"רוחא" - זה בחינת 'צדקה', שהיא 'רוח נדיבה' (תהלים נא, יד), על-ידי מקררין המימות 'תאנות-ממון'.

וזה בחינת (תהלים עו, יג): **"יבצר רוח נגידים" -** שה'רוח' ממעט תאנות ה'נגידות' וה'עשירות'.

"נגונא דלויאי" - זה בחינת 'משא-ומתן באמונה' - ש"שמח בחלקו" (אבות פ"ד מ"א), ואינו אץ להעשיר. כי ה'נגינה' זה ה'משא-ומתן', פמו שכתוב (שם פא, ג): **"שאו זמרה ותנו תף"**.

"חדוה" - זה ש"שמח בחלקו".

נד.

(ח"א רנו)

עקר ה'נגון', הוא מבחינת 'שבט לוי' שהיו מנצחים בשיר, שהם מ'בני לאה'.

ואז פשנולד לוי נאמר (שם כט, לד): **"הפעם ילוח אישי אלי" -** כי על-ידי שנולד 'לוי' "שהוא סטרא דנגונא" (זהר שמות יט.) - על-ידי-זוה בחינת ה'המשכה', שילוח ומשך אליה.

ועל-כן 'נגינה' שנשתלשל ויורד משם, מבחינת "ועיני לאה רבות", יש לו פח למשך, בבחינת: **"הפעם ילוח"**.

נה.

(ח"א רלז)

עקר ה'נגון' וה'פלי-שיר' הביא לוי' לעולם, פמובא בזהר (שמות יט.): **"שעקר הנגון מסטרא דלויאי"**.

וזה שאמרה לאה (בראשית כט, לד): **"הפעם ילוח אישי אלי" -** שעתה הפעם

שְׁנוּלַד לְלוֹי, שְׁעַל־יָדוּ בָּא בְּחִינַת הַנְּגוּן וּבְלִי-
 שִׁיר לְעוֹלָם, "הַפַּעַם יִקְוֶה אִישֵׁי אֱלֹהִים" בְּוַדַּאי
 - כִּי הַתְּחַפְּרוֹת שְׁנֵי דְבָרִים הוּא עַל־יְדֵי נְגוּן
 וְכְלִי־שִׁיר, וְהֵבֵן.

וְזֶה בְּחִינַת 'כְּלִי־זֶמֶר' שֶׁמְנַגֵּן עַל 'חֲתָנָה'.

נו.

(ספר-המדות, נגינה ח"ב ב)

הַלְוִיִּים הָיָה לָהֶם לְכֹל יוֹם נְגוּן מִיַּחַד,
 וְעָבְדוּ בְּגִלּוֹת נְשִׁתְּכֶהוּ הַנְּגוּנִים.
 וּכְשֶׁבָּאָה אִיזָהוּ שָׁבֵר עַל אִיזָהוּ אִמָּה, אִזִּי
 מִתְנַוָּצֵץ הַנְּגוּן שֶׁל הַלְוִיִּים שֶׁהוּא כְּנֹגֵד
 הַשָּׁבֵר הַזֶּה.

לקוטי תפלות

פרשת קרח

מפתח התפלות

וּשְׁנֹזְפָה עַל-יְדֵי הַמַּחֲלָקָת, לָשׁוּב בְּתַשׁוּבָה
שְׁלֵמָה (ח"א סא).

[ד] "וְלֹא יִהְיֶה כְּקֹרַח וְכַעֲדָתוֹ", "כָּל הַמַּחֲזִיק
בְּמַחֲלָקָת עֹבֵר בְּלֹא, שֵׁנֶאֱמַר: "וְלֹא יִהְיֶה
כְּקֹרַח וְכַעֲדָתוֹ" - שְׁנֹזְפָה לְמִדַּת הַשְּׁלוֹם,
וְלִהְיוֹת תָּמִיד 'אוֹהֵב שְׁלוֹם וְרוֹדֵף שְׁלוֹם';
וְנֹזְפָה לְהַנְצִיל מִנְצָחוֹן וּמַחֲלָקָת (ח"א צד).

[ה] "וְלֹא יִהְיֶה כְּקֹרַח וְכַעֲדָתוֹ", "כָּל הַמַּחֲזִיק
בְּמַחֲלָקָת עֹבֵר בְּלֹא, שֵׁנֶאֱמַר: "וְלֹא יִהְיֶה
כְּקֹרַח וְכַעֲדָתוֹ" - שְׁנֹזְפָה תָּמִיד לְאַחֵז בְּמִדַּת
הַשְּׁלוֹם, וְיִהְיֶה שְׁלוֹם גָּדוֹל בֵּין כָּל אָדָם
לְחִבְרוֹ, וּבֵין אִישׁ וְאִשְׁתּוֹ; וְלֹא יִהְיֶה שׁוֹם
מַחֲלָקָת אֶפְלוּ בָלָב; וְיִתְחַבְּרוּ כָּל הַהֶפְכִּים
יַחַד, וְיִכְלְלוּ כֻלָּם בְּדַעַת אַחַת לַעֲשׂוֹת רְצוֹן
הַשֵּׁם (ח"א צה).

[א] "וַיִּקְהָלוּ עַל מִשָּׁה וְעַל אֶהֱרֹן, וַיֹּאמְרוּ
אֲלֵהֶם רַב לָכֶם"; "וְהָיָה הָאִישׁ אֲשֶׁר יִבְחַר ה'
הוּא הַקְּדוֹשׁ" - שְׁנֹזְפָה שְׁלֵא יִכְנַס בְּלִבּוֹ
שׁוֹם הַרְהוּר עַל הַצְּדִיקֵי-אֲמֵת, רַק לְהֶאֱמִין
בָּהֶם תָּמִיד בְּאִמוּנָה-שְׁלֵמָה (ח"א ה).

[ב] "וְהָיָה הָאִישׁ אֲשֶׁר יִבְחַר ה' הוּא הַקְּדוֹשׁ";
"וַיַּבְדֵּל אֶהֱרֹן לְהַקְדִישׁוֹ קֹדֶשׁ קְדָשִׁים" -
שְׁנֹזְפָה עַל-יְדֵי 'מַחֲאֵת-כַּפַּיִם' בְּתַפְלָה, לְבַטֵּל
כָּל מִינֵי מַחֲלָקָת (ח"א מו).

[ג] "וַיִּקְהָלוּ עַל מִשָּׁה וְעַל אֶהֱרֹן, וַיֹּאמְרוּ
אֲלֵהֶם רַב לָכֶם"; "וְהָיָה הָאִישׁ אֲשֶׁר יִבְחַר ה'
הוּא הַקְּדוֹשׁ" - שְׁנֹזְפָה לְ'אִמוּנַת-חֲכָמִים'
בְּשִׁלְמוֹת, וּלְתַקוֹן פְּגַם אִמוּנַת-חֲכָמִים; וְנֹזְפָה
לְהַמְשִׁיךְ עָלֵינוּ שְׁלוֹם, וְלַהֲנַצֵּל מִכָּל מִינֵי
מְרִיבוֹת וּמַחֲלָקָת, וְשְׁלֵא יִזְיַק לָנוּ הַמַּחֲלָקָת;

וּתְבַטֵּל חֶרֶב וְהָרַג וְאַבְדוֹן מִן הָעוֹלָם,
וּתְקִים מִקְרָא שְׁפָתוֹב: "וְנַתַּתִּי
שְׁלוֹם בְּאַרְצְךָ, וְחֶרֶב לֹא תַעֲבֹר בְּאַרְצְכֶם."

⊗ [ג] לְקוּטֵי-תַפְלוֹת ח"א סא ⊗

(על-פי לקוטי-מוהר"ן ח"א סא, 'חדי רבי שמעון')

"וַיִּקְהַל עַל מֹשֶׁה וְעַל אַהֲרֹן, וַיֹּאמְרוּ

אֱלֹהִים רַב לָכֵם" (במדבר טז, ג)

"וַהֲיָה הָאִישׁ אֲשֶׁר יִבְחַר ה' הוּא הַקְּדוֹשׁ"

(במדבר טז, ז)

שִׁנְזָפָה לְאֻמוֹנַת-חַכְמִים' בְּשִׁלְמוֹת, וּלְתַקֵּן פְּגָם
אֻמוֹנַת-חַכְמִים' - וְנִזְכָּה לְהַמְשִׁיךְ עֲלֵינוּ שְׁלוֹם, וּלְהַנְצִיל
מִכָּל מִינֵי מַרְיָבוֹת וּמַחְלָקוֹת, וְשִׁלָּא יִזְיַק לָנוּ הַמַּחְלָקוֹת,
וְשִׁנְזָפָה עַל-יַדֵּי הַמַּחְלָקוֹת, לְשׁוּבַת שְׁלוֹמָהּ

אָנָּה יְהוָה, מָלֵא רַחֲמִים, חוֹמַל דְּלִים,
שׁוֹמֵעַ אֲנָקַת אֲבִיוֹנִים, חוֹס וְחַמֵּל
עֲלֵינוּ לְמַעַן שְׁמֶךָ, לְמַעַן רַחֲמֶיךָ הַרְבִּים,
לְמַעַן חֲסָדֶיךָ הָעֲצוּמִים, לְמַעַן הַצְּדִיקִים
הָאֲמֵתִים.

וְעֲזָרְנוּ וְהוֹשִׁיעֵנוּ, וְזַכְּנוּ מְהֵרָה
לְאֻמוֹנַת-חַכְמִים בְּשִׁלְמוֹת
בְּאֵמֶת, וְתַעֲזָרְנוּ לְתַקֵּן פְּגָם אֻמוֹנַת-חַכְמִים
שֶׁפָּגַמְנוּ מִנְּעוּרֵינוּ עַד הַיּוֹם הַזֶּה.

וּתְמַחֲרֵנוּ מִכָּל הַגְּלוּלִים וּמִכָּל הַטְּנָפֹת,
הַנִּמְשָׁכִים וְעוֹלִים אֶל הַמַּח
חֶסֶד-וְשְׁלוֹם, עַל-יַדֵּי פְּגָם אֻמוֹנַת-חַכְמִים.

כִּי בַעֲוֹנוֹתֵינוּ-הַרְבִּים, נִפְּגָם דַּעֲתָנוּ
וְנִתְבַּלְבַּל מְאֹד, עַל-יַדֵּי פְּגָם אֻמוֹנַת-
חַכְמִים, אֲשֶׁר עַל-יַדֵּי-זֶה עוֹלִים בְּכָל-עֵת
עֲשָׂנִים סְרוּחִים אֶל הַמַּח, וּמְסַבְּבִין אֶת
דַּעֲתָנוּ, וּמְעַקְמִים וּמְבַלְבְּלִים אֶת דַּעֲתָנוּ
וּלְבַבְנוּ מְאֹד.

⊗ [א] לְקוּטֵי-תַפְלוֹת ח"א ה ⊗

(על-פי לקוטי-מוהר"ן ח"א ה, 'בפחצרות')

"וַיִּקְהַל עַל מֹשֶׁה וְעַל אַהֲרֹן, וַיֹּאמְרוּ

אֱלֹהִים רַב לָכֵם" (במדבר טז, ג)

"וַהֲיָה הָאִישׁ אֲשֶׁר יִבְחַר ה' הוּא הַקְּדוֹשׁ"

(במדבר טז, ז)

שִׁנְזָפָה שִׁלָּא יִכְנַס בְּלִבְנוּ שׁוֹם הַרְהוּר עַל הַצְּדִיקֵי-
אֵמֶת - רַק לְהֵאֱמִין בָּהֶם תְּמִיד בְּאֻמוֹנָה-שְׁלָמָה

אָנָּה יְהוָה, אַל תַּעֲשֶׂה עִמִּי כַחֲטָאִי, וְאַל
תְּדִינֵנִי כַמַּפְעָלִי, וַעֲשֵׂה לְמַעַנְךָ
וְלֹא לְמַעַנִּי, וּמִלֵּא בְקִשְׁתִּי בְּרַחֲמִים.

וְזַכְּנִי, שְׁלֹא יִכְנַס בְּלִבִּי שׁוֹם קִשְׂיָא
וְהַרְהוּר כָּלֵל עַל הַצְּדִיקֵי-אֵמֶת,
וְעַל הַמַּחְלֻקָּת שְׂבִינֵיהֶם. רַק אֲזַכָּה
לְהֵאֱמִין בָּהֶם תְּמִיד בְּאֻמוֹנָה-שְׁלָמָה
בְּאֵמֶת.

⊗ [ב] לְקוּטֵי-תַפְלוֹת ח"א מז ⊗

(על-פי לקוטי-מוהר"ן ח"א מז)

וח"א מז, 'מחאת כפים בתפלה')

"וַהֲיָה הָאִישׁ אֲשֶׁר יִבְחַר ה' הוּא הַקְּדוֹשׁ"

(במדבר טז, ז)

"וַיִּבְדֵּל אַהֲרֹן לְהַקְדִּישׁוּ קֹדֶשׁ קֹדָשִׁים"

(דברי-הימים א כג, יג)

שִׁנְזָפָה עַל-יַדֵּי 'מַחְאֵת-כַּפַּיִם' בְּתַפְלָה -
לְבַטֵּל כָּל מִינֵי מַחְלָקוֹת

וּתְזַכְּנוּ עַל-יַדֵּי מַחְאֵת-כַּפַּיִם, לְהַמְתִּיק
כָּל הַדִּינִים שְׂבָעוֹלָם. וְנִזְכָּה
לְבַטֵּל כָּל מִינֵי מַחְלָקוֹת מִן הָעוֹלָם, וַהֲיָה
נִכְלָל שְׂמֹאל בַּיָּמִין, וְתַמְשִׁיךְ שְׁלוֹם גְּדוֹל
בְּעוֹלָם.

אויב דבר וחרב ורעב ויגון, והסר שטן
מלפנינו ומאחרינו.

הצילנו נא מיד אויבינו ורודפינו,
בגשמיות ורוחניות. הצילנו
מכל החולקים והשונאים, ומכל
המלשינים הדוברים רע על נפשנו, ומכל
המקטרגים, ותסכר את פיהם, "ולא
תעשנה ידיהם תשיה".

וכל הקמים עלינו לרעה, מהרה הפר
עצתם וקלקל מחשבתם, ויקים
בהם מקרא שכתוב: "עצו עצה ותפר,
דברו דבר ולא יקום, פי עמנו אל".
ונאמר: "יהוה הפיר עצת גוים, הניא
מחשבות עמים".

ושמרנו והצילנו ברחמיך הרבים,
שלא יזיק לנו המחלקת כלל,
לא בגשמיות ולא ברוחניות.

רק נזכה על-ידי המחלקת, לשוב
בתשובה שלמה על כל חטאינו
ועונותינו ופשעינו, ובפרט על פגם
אמונת-חכמים, אשר פגמתי בכבוד
חכמים-אמתיים, ובספריהם-הקדושים,
ולא האמנתי בהם בשלמות באמת, והיו
דבריהם אצלי למותר, ולא היו יקרים
וחשובים בעיני דבריהם וספריהם
הקדושים.

אנא יהוה, זכני ברחמיך הרבים לתקן
כל-זה, שאזכה לחוס על נפשי,
ולהסתכל על עצמי היטב, ולהבין
ולהשכיל מתוך המחלקת שחולקים עלי,
עד היכן פגמתי באמונת-חכמים, ולשוב

סבנו גם סבנונו, וימרו את חיינו
מאד, בקשיות, ובלבולים,
ומחשבות-זרות, ושגעון, וטרוף-הדעת,
ועקמימות הלב, הרבה מאד. הביטה
בעניינינו, פי רבו מכאובינו וצרות לבנו.

אבינו מלך קל חי וקים, רחם עלינו
ברחמיך הרבים, ברחמיך
העצומים, ברחמיך הגדולים, ברחמיך
הטובים. "פי לא על צדקותינו אנחנו
מפילים תחנונינו לפניך פי על רחמיך
הרבים". "רחמיך רבים יהוה כמשפטיך
חיינו".

וטחר רעיונינו ולבנו לעבודתך באמת,
ותגרש ותרחק ותבטל מדעתנו
ומלבנו, כל מיני בלבולים רעים, וכל
מיני מחשבות-רעות שהרגלנו בהם.

ונזכה לטהר ולכבס ולרחץ את מחנו
ומחשבתנו ולבבנו, מכל מיני
טנפות ולכלוכים, ומכל העשנים
סרוחים, ולא יעלו ולא יבואו על לבנו
ודעתנו כלל.

ונזכה לקדש את מחנו ומחשבתנו
ולבבנו מעתה, בקדשה ובטהרה
גדולה, ונזכה למחשבות קדושות תמיד,
בלי שום בלבול-הדעת כלל.

ותרחם עלינו ותושיענו אבינו
שבשמים, אדון כל, אדון
השלום, מלך שהשלום שלו. ותמשיך
עלינו ברכה וחיים ושלום.

ותצילנו מכל מיני מריבות ומחלקת,
והגן בעדנו, והסר מעלינו

בתשובה שלמה על-זה, ולתקן כל מעשי מעתה.

ואזכה לקים דברי החכמים האמתיים, ולבלי לסור מדבריהם ימין ושמאל.

ואזכה שיחזרו ויחשבו בעיני כל ספריהם הקדושים, ויהיו יקרים בעיני מפז ומפנינים, וכל חפצים לא ישוו אצלי, נגד כל ספר וספר מדברי החכמים האמתיים. ויתרבו מאד הספרים הקדושים בעולם עד אין קץ.

ונזכה על-ידי תשובתנו בשלמות, שיהיה נעשה על-ידי-זה ספר קדוש למעלה בעולם העליון, כמו שכתוב: "אז נדברו יראי יהוה איש אל רעהו, ויקשב יהוה וישמע, ויכתב ספר זכרון לפניו, ליראי יהוה ולחושבי שמו".

ותזכנו מעתה לאמונת חכמים באמת בשלמות בכל הבחינות. ונזכה, שיתחברו ספרים הרבה דקדשה, ויתחדשו בכל-פעם, ספרים הרבה בתורתנו הקדושה, ויהיה לנו אמונה שלמה בכלם.

ולא יהיה אצלנו למותר, שום ספר המדבר מעניני תורתנו הקדושה. הן המדברים בפשט, רמז, דרוש, סוד. הן ספרי המפרשים והמבארים. הן ספרי הפוסקים ושאלות ותשובות. הן ספרי מוסר. הן ספרי תפלות ותחנונות ובקשות וודוים ושירות ותשבחות להשם-יתברך.

וכל מיני ספרים המדברים בעניני תורתנו הקדושה, כלם יהיו חשובים ויקרים בעינינו מאד, כל ספר וספר. הן אותן שנתחברו כבר, הן העתידים להתחבר.

כי כלם מכרחים להעולם, ואנו צריכים כלם, כי הם חיינו וארך ימינו, וכלם עומדים ברום עולם, ומשמיעים ביראה יחד בקול, דברי אלהים חיים ומלך עולם.

כלם אהובים, כלם ברורים, כלם קדושים. וכלם מדברים מרצונך הטוב הגנוז בתורתך הקדושה, וכלם מעוררים לעבודתך וליראתך, וכלם "נחמדים מזהב ומפז רב, ומתוקים מדבש ונפת צופים".

רבונן של עולם, הצילני מפת לצים, ותשמרני תמיד ותצילני, שלא אלעיג ולא אתלוצץ חסו-שלום, משום ספר מתורתך הקדושה. ותצילני מענש הקשה והמר, המגיע להמלעיג על דברי-חכמים, שהוא נדון בצואה-רותחת רחמנא-ליצלן.

הצילני נא, שמרני נא, שלא אפשל בעון זה חסו-שלום לעולם, שמרני שלא אפנה בגחלתן של חכמים-אמתיים דקדשה. ואזהר בכבודם תמיד. ולא יהיה עלי שום קפדא, משום חכם-אמתי דקדשה.

מלא רחמים, מלא משאלותי לטובה ברחמים, וזכני מהרה לאמונת-חכמים בשלמות באמת בכל הבחינות.

וְתִזְרַק עָלֵינוּ מִיַּם טְהוֹרִים, וְתִטְהַרְנוּ מִכָּל טְמְאוֹתֵינוּ וּמִכָּל גְּלוּלֵינוּ, כְּאָמֹר: "וְזָרַקְתִּי עֲלֵיכֶם מִיַּם טְהוֹרִים וְיִטְהַרְתֶּם, מִכָּל טְמְאוֹתֵיכֶם וּמִכָּל גְּלוּלֵיכֶם אֲטַהֵר אֶתְכֶם". "יְהִי לְרָצוֹן אִמְרֵי פִי וְהִגִּיזוֹן לִבִּי לְפָנֶיךָ ה' צוּרֵי וְגוֹאֲלֵי".

וְעַל-יְדֵי-זֶה יִהְיֶה נִמְשָׁךְ שְׁלוֹם גָּדוֹל וְנִפְלָא, לְמַעַלָּה וּלְמַטָּה, בְּכֹל הָעוֹלָמוֹת כָּלֵם.

וַיִּתְבַּטַּל כָּל מִיַּי נִצְחוֹן דְּסִטְרָא-אַחְרָא, וְקִנְיָאָה, וְשִׁנְיָאָה, וְקִנְטוֹר, וּמַחְלָקָת, מִמְּנֵי וּמִכָּל יִשְׂרָאֵל וּמִכָּל בְּנֵי עוֹלָם.

רַק יִהְיֶה אֲהָבָה וְשְׁלוֹם גָּדוֹל בֵּין כָּל עַמֵּי יִשְׂרָאֵל, וּבֵין כָּל הַנְּבִרָאִים, וְהַנוֹצְרִים, וְהַנְּעֻשִׁים - שְׁבָכַל הָעוֹלָמוֹת כָּלֵם.

וְעַל-יְדֵי-זֶה תִּמְשִׁיךְ וְתִשְׁפִּיעַ בְּרָכָה גְּדוֹלָה, לָנוּ, וּלְכָל יִשְׂרָאֵל, וּלְכָל הָעוֹלָמוֹת כָּלֵם. עוֹשֶׂה שְׁלוֹם בְּמִרוֹמָיו, הוּא בְּרַחֲמָיו יַעֲשֶׂה שְׁלוֹם עָלֵינוּ, וְעַל כָּל יִשְׂרָאֵל, וְאִמְרוּ אַמֵּן.

⊗ [ה] לְקוּטֵי-תַפְלוֹת ח"א צה ⊗

(על-פי לקוטי-מוהר"ן ח"א פ, ה' עז לעמו יתרו)

"וְלֹא יִהְיֶה כְּקֹרַח וְכַעֲדָתוֹ" (במדבר יז, ה)

"אָמַר רַב: כָּל הַמַּחְזִיק בְּמַחְלָקַת עוֹבֵר בְּלֹא,

שְׁנַאמַר: "וְלֹא יִהְיֶה כְּקֹרַח וְכַעֲדָתוֹ" (סנהדרין סי.)

שְׁנֹזְכָה תְּמִיד לְאַחַז בְּמַדַּת הַשְּׁלוֹם, וַיִּהְיֶה שְׁלוֹם גָּדוֹל בֵּין כָּל אָדָם לְחֻבְרוֹ, וּבֵין אִישׁ וְאִשְׁתּוֹ; וְלֹא יִהְיֶה שׁוֹם מַחְלָקַת אֶפְלוֹ בְּלֵב; וַיִּתְחַבְּרוּ כָּל הַהֶפְכִּים יַחַד, וַיִּכְלְלוּ כָּלֵם בְּדַעַה אַחַת לַעֲשׂוֹת רָצוֹן הַשֵּׁם

אֲדוֹן הַשְּׁלוֹם, מֶלֶךְ שֶׁהַשְּׁלוֹם שָׁלוּ, עוֹשֶׂה שְׁלוֹם וּבוֹרֵא אֶת הַכֹּל. עֲזָרְנוּ וְהוֹשִׁיעֵנוּ כְּלָנוּ, שְׁנֹזְכָה תְּמִיד לְאַחַז בְּמַדַּת הַשְּׁלוֹם, וַיִּהְיֶה שְׁלוֹם גָּדוֹל בְּאַמַּת, בֵּין כָּל אָדָם לְחֻבְרוֹ, וּבֵין אִישׁ וְאִשְׁתּוֹ.

⊗ [ד] לְקוּטֵי-תַפְלוֹת ח"א צד ⊗

(על-פי לקוטי-מוהר"ן ח"א עה, י'ברכנו אלקים)

"וְלֹא יִהְיֶה כְּקֹרַח וְכַעֲדָתוֹ" (במדבר יז, ה)

"אָמַר רַב: כָּל הַמַּחְזִיק בְּמַחְלָקַת עוֹבֵר בְּלֹא,

שְׁנַאמַר: "וְלֹא יִהְיֶה כְּקֹרַח וְכַעֲדָתוֹ" (סנהדרין סי.)

שְׁנֹזְכָה לְמַדַּת הַשְּׁלוֹם, וְלִהְיוֹת תְּמִיד 'אוֹהֵב שְׁלוֹם וְרוֹדֵף שְׁלוֹם' - וְנֹזְכָה לְהַנְצִיל מִנִּצְחוֹן וּמַחְלָקַת

רְבוּנוֹ שֶׁל עוֹלָם, זְכַנֵּי בְּרַחֲמֵיךְ הַרְבִּים לְמַדַּת הַשְּׁלוֹם, וְאַזְכָּה לְהִיּוֹת אוֹהֵב שְׁלוֹם וְרוֹדֵף שְׁלוֹם תְּמִיד, כְּמוֹ שְׁכַתּוֹב: "סוֹר מִרַע וַעֲשֵׂה טוֹב, בְּקֶשׁ שְׁלוֹם וְרַדְפֵהוּ". וְאַזְכָּה בְּכָל-עֵת, לַעֲשׂוֹת שְׁלוֹם בֵּין אָדָם לְחֻבְרוֹ, וּבֵין אִישׁ לְאִשְׁתּוֹ.

וְתִשְׁמְרֵנִי וְתִצִּילֵנִי בְּרַחֲמֵיךְ הַרְבִּים, מְמַדַּת הַנִּצְחוֹן, וּמַחְלָקַת-דְּסִטְרָא אַחְרָא, שְׁלֹא יִהְיֶה בְּלִבִּי שׁוֹם נִצְחוֹן וּמַחְלָקַת דְּסִטְרָא-אַחְרָא, הַנִּמְשָׁכִין מִהַדָּמִים שֶׁל הַגּוֹף שְׁעָדִין לֹא עֲבָדוּ בָהֶם אֶת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ.

וְתִתֵּן לִי כַח בְּרַחֲמֵיךְ-הַרְבִּים, לְהַעֲלוֹת אֶת כָּל הַנִּיצוּצִין הַנִּפְּוֹלִין אֵלַיךְ, בְּבַחֲיַנַּת הַעֲלָאת מִיַּי-נוֹקְבִין.

וְעַל-יְדֵי-זֶה יִהְיֶה נַעֲשֶׂה יַחּוּד קוּדְשָׁא-בְּרִיךְ-הוּא וְשְׁכִינְתֵיהּ,

וְלֹא יִהְיֶה שׁוֹם מִחֻלְקֵת אֶפְלוֹ בְּלֵב, בֵּין
 כָּל בְּנֵי-אָדָם, כִּי אַתָּה עוֹשֶׂה שְׁלוֹם
 בְּמִרוֹמָךְ, וְאַתָּה מְחַבֵּר שְׁנֵי הַפָּכִים יַחַד,
 אִשׁ וַיִּם, וּבִנְפֻלְאוֹתֶיךָ הָעֲצוּמִים אַתָּה
 עוֹשֶׂה שְׁלוֹם בִּינֵיהֶם.

בֵּן תַּמְשִׁיךְ שְׁלוֹם גְּדוֹל עָלֵינוּ, וְעַל כָּל
 הָעוֹלָם כְּלוּ, בְּאֶפֶן שִׁיתְחַבְּרוּ כָּל
 הַהֶפְכִים יַחַד, בְּשְׁלוֹם גְּדוֹל וּבְאַהֲבָה

גְּדוֹלָה, וַיִּכְלְלוּ כָּלֶם בְּדַעַה אַחַת וְלֵב
 אֶחָד, לְהִתְקַרֵּב אֵלֶיךָ וּלְתוֹרַתְךָ בְּאַמֶּת,
 וַיַּעֲשׂוּ כָּלֶם אֶגְדָּה אַחַת לַעֲשׂוֹת רְצוֹנְךָ
 בְּלֵבֵב שְׁלָם.

יְהוָה שְׁלוֹם, בְּרַכְנוּ בְּשְׁלוֹם, וְעַל-יַדֵּי-
 זֶה תַּמְשִׁיךְ עָלֵינוּ כָּל הַבְּרָכוֹת,
 וְכָל הַהַשְׁפָּעוֹת, וְכָל הַיְשׁוּעוֹת.

חֶדֶשׁ תַּמּוּז

א.

(לקוטי מוהר"ן ח"א ריז)

"ז'כרו ת'ורת מ'שה" (מלאכי ג, כב), **ראשי תבות 'תמ"ז' חסר 'וא"ו'**.

כי אז ב'תמוז' - צריכים להמשיך ה'זכרון' לתקן ה'שכחה', כי אז נתהוה ה'שכחה'.

כי על-ידי "הלוחות שנשתברו בחדש תמוז" (תענית פ"ד מ"ו), **נתהוה השכחה, כמו שאמרו רז"ל (ערובין נד): "אלמלא לא נשתברו הלוחות הראשונות, לא נשתפחה תורה מישראל".**

ועל-כן חסר 'וא"ו מ'תמוז' - כי מאחר שנשתברו הלוחות, נסתלק ה'וא"ו, כי ה'לוחות' הם בחינת 'וא"ו', כמו שאמרו (בבא-בב"א יד): "הלוחות ארכן ששה ורחבן ששה".

גם "ז'מן מ'תן ת'ורתנו" ראשי-תבות 'תמ"ז, כי "בתמוז נתנו הלוחות" (יומא ד:).

וגם כאן חסר 'וא"ו' - מחמת שאז נשתברו הלוחות שהם בחינת 'וא"ו' כנ"ל.

ב.

(עלים-לתרופה, א חקת ראש-חדש תמוז תר"א) **והיום ראש-חדש תמוז, ראש החדש שרש התשובה** (על-פי ח"א תורה י). **'תמ"ז' ראשי-תבות: "ז'כרו ת'ורת מ'שה". 'ז'מן מ'תן ת'ורתנו'. והוא"ו חסרה - כי**

נשברו הלוחות "שארכן ורחבן וא"ו" (על-פי תורה ח"א ריז הנ"ל).

וצריכין לזכר כליזה היטב - כמו שאנו מזהרין מזאת התורה [הנ"ל] בעצמו, שהוא ראשי-תבות 'תמוז' שהוא "זכרו" וכו'. כי כל דברינו אלה, הם 'תורת משה' ממש, כי הם 'קיום-התורה'.

[ונכמו שאמר מוהרנ"ת ז"ל (פוכבי-אור, אנשי-מוהר"ן ח"ג ה): הלמוד של 'דיני-התורה', נתן לנו השם-יתברך על-ידי 'משה רבנו' על-ידי השלום. והלמוד של 'קיום-התורה', נתן לנו השם-יתברך על-ידי אדמו"ר זצ"ל].

ועתה צריכין לחזר עוד הפעם ועוד הפעם וכו' וכו': זכר! זכר! היטב היטב: את כל הטובות והנפלאות שעשה השם-יתברך עמנו, מימות משה רבנו עליו-השלום, מיזם מתן-תורה עד היום הזה.

כמו שהזכירו אותנו רבותינו ז"ל הרבה על-זה, כמו שכתוב (תהלים קה, ה): "זכרו נפלאותיו אשר עשה", "זכר את יום אשר עמדת לפני ה' אלקיך בחורב" וכו' (דברים ד, י), ואשר עשה עמנו בכל דור ודור על-ידי כל הצדיקים-אמתים בני עליה שבכל דור.

ובפרט אשר עשה עמנו בדור הזה, שאנו בעניותנו ועבודתנו, ותכלית תכלית שפלותנו אשר ירדנו פלאים בעוונותינו-הרבים, הפליא השם-יתברך חסדו וישועתו עמנו - להשמיענו כזאת, להזכירנו בכל-פעם, את ה' אלקינו, ואת תורתו הקדושה.

עד שגם אנחנו כלנו אלה פה היום חיים - נוכל להזכיר עצמנו בכל-פעם, בגדלת הבורא היחיד הקדמון יתברך שמו, המשגיח בכל עת עלינו, הצופה בכל עת להטיב אחריתנו.

כַּאֲשֶׁר אנו רואין בכל-פעם בעצם שפלותנו, שנדמה בכל-פעם: שפמעט פמעט אפס תקוה חסוֹשְׁלוֹם, בבחינת (איכה ג, יח-כא): "ואמר אבד נצחי ותוחלתי מה' וכו', זאת אשיב אל לבי על פן אוהיל, חסדי ה' בי לא תמנו בי לא כלו רחמיו".

וכמו שאנו אומרים שלשה פעמים בכל יום: "ועל נסיד שבכל יום עמנו וכו', הטוב בי לא כלו רחמיו" וכו'.

וְתֹאמִין באמונה שלמה בני חביבי המדת לבבי: שגם עליך נאמרו כל הדברים האלה וכו'.

רק חזק ואמץ מאד מאד, לשמח נפשך בכל מה שתוכל, ולהפך כל היגון ואנחה, וכל מיני מרה-שחורה ועצבות ודאגות, להפך הכל לשמחה - בי אהי-על-פי-כן אני יודע: ש'תמוז' ראי-תבות "ז'כרו תזרת מ'שה".

וכפי מעט מעט השעור שבלבי מזה - צריכין-לומר גם על דבור הקדוש הזה: "אלמלא לא אתינא לעלמא, אלמלא למשמע דא, די"! למשמע דא, די"!

כי הוא נוגע ל'תקון חטא-העגל', לתקן 'פגם שבירת-לוהות', שהמשיכו 'שכחה' בעולם - שמשם כל הצרות בגוף ונפש וממון שסובלין בגלות הפור הארץ הזה. ועקר הוא צרות הנפש, בפרט כמו שיודע כל אחד בנפשו נגעי לבבו ומכאוביו.

אבל "לא דבר ריק הוא" (על-פי דברים לב, מז): אשר הפליא חסדו עמנו, להאיר עינינו בחדושי תורתו-הקדושה.

שבכלם הראה לנו, ורמז לנו היטב היטב: שעדין לא עזב חסדו מעמנו, ועדין השם-יתברך עמי ועמך בפרטיות, ועם כלנו.

כי גלה לנו "תורת חסד" שלא נשמע מעולם. שכל דבור יכול להחיות גם אותך וגם כל הגרועים ביותר וכו'.

לקוטי תפלות

חדש תמוז

– תפלות בענין 'זכרון דקדושה' –

(לפי התורה ח"א ריז הנ"ל: "שבחדש תמוז צריכין להמשיך ה'זכרון")

חוסה עליך, ושמר את הזכרון היטב,
שתזכר תמיד בכל יום בעלמא-
דאתי, ולא תשכח, והדבק מחשבתך
בעלמא-דאתי, ואל יזוז זכרון עלמא-
דאתי מרעיונך.

הסתכל על עצמך היטב היטב, וישב
דעתך באמת-לאמתו, וזכור
ותן ללבך: מה תעשה באחריתך, בעת
יבא קצף כהרף-עין.

צר לי עליך אחי, הקיצה אחי משנת
פתיותך, וחמל על נפשך, "וזכר את
בוראיך בימי בחורותיך".

ובבן באתי לפניך יהוה אלהי ואלהי
אבותי, להפיל תחנותי לפני
רחמיך-האמתיים, ולשא עיני לחסדיך
העצומים.

שתזכני לשמר את הזכרון הזה היטב,
שאזכר תמיד בעלמא-דאתי,

❁ [א] לקוטי-תפלות ח"א נד ❁

(על-פי לקוטי-מוהר"ן ח"א נד, זינהי מקץ - זכרון)

"אזכרה נגינתי בלילה, עם לבבי
אשיחה ויחפש רוחי. זכרתי
בלילה שמך יהוה, ואשמרה תורתך.
אזכור מעללי יוה, פי אזכרה מקדם
פלאך. זכרתי ימים מקדם, הגיתי בכל
פעלך, במעשה ידיך אשוחח. בהתעטף
עלי נפשי, את יהוה זכרתי. זכור תזכור,
ותשוח עלי נפשי".

ואען ואומר לנפשי: זכור אל תשכח
שיש עלמא-דאתי, ואין שום
קביעות בזה העולם, פי העולם-הזה
עובר כהרף-עין, כצל עובר, וכאבק
פורח, וכענן כלה, וכרוח נושבת,
וכחלום יעוף, ועקר החיים ועקר
הקביעות דירה של האדם, הוא רק
בעלמא-דאתי.

וְלֹא־דַבְּקָא מַחֲשַׁבְתִּי רַק בְּעֲלֵמָא־דְּאֲתִי
בְּכָל־וּבְפֶרֶט.

וּבְכָל יוֹם וַיּוֹם בְּהַקִּיצִי מִשְׁנָתִי, תַּכְּף
וּמִיד כְּשֶׁאֶפְתַּח אֶת עֵינַי, אֲזַכֶּה
לְזִכֵּר מִיַּד בְּעוֹלָם־הַבָּא, שֶׁהוּא עוֹלָם
הָעוֹמֵד וְהַקָּיִם לְעַד וּלְנֹצֵחַ נֹצְחִים,
וְהָעוֹלָם־הַזֶּה הוּא הַבֵּל וְרִיק, הַבֵּל הַבְּלִים
אֵין בּוֹ מִמֶּשׁ, "הַבֵּל גִּדְף, הַבֵּל הַבְּלִים
הַכֵּל הַבֵּל".

וַאֲיֵן שׁוֹם יִתְרוֹן לְאָדָם בְּכָל עֲמָלוֹ
שִׁיעֵמַל בְּעֶסְקֵי הָעוֹלָם־הַזֶּה, וַאֲיֵן
שׁוֹם תְּכִלִּית וְטוֹב בְּעוֹלָם, כִּי אִם לְרִדְף
תְּמִיד לְהַשִּׁיג הָעוֹלָם־הַבָּא. וְתִזְכְּנִי
שְׂאֲזַכֵּר זֹאת הַיֵּטֵב בְּכַח הַזְכָּרוֹן־דְּקִדְקָה־שָׁה.

הַצִּילֵנִי וְשִׁמְרֵנִי מִרַע־עֵין הַמַּבִּיא לַיָּדִי
שְׂכָחָה, שְׂכָחָה, שֶׁהִיא מִיתַת הַלֵּב,
שְׂבִירַת לֵב, כְּמוֹ שְׂכָתוֹב: "נִשְׁכַּחְתִּי כְּמַת
מִלֵּב הָיִיתִי כְּכֹלִי אוֹבֵד". עֲזָרֵנִי שְׁלֹא
אֶשְׁכַּח אֶת עוֹלְמִי הַנּוֹצְחִי וְהַקָּיִם לְעַד.

חֲוֹסָה עָלַי כָּרֵב רַחֲמֶיךָ, כָּרֵב יִשׁוּעָתְךָ,
כָּרֵב טוֹבוֹתֶיךָ, כָּרֵב הַצְּלוֹתֶיךָ.
יְהִמוּ מֵעֶיךָ עָלַי, עַל גִּרְדֶּךָ כְּמִנִּי, עַל חֶסֶר
דַּעָה, חֶסֶר עֲצָה כְּמִנִּי. אַמֵּץ וְחִזַּק אֶת
לִבִּי בִּירְאָתְךָ וְעִבּוֹדְתְךָ.

וְזַכְּנִי, שְׂאֲשִׁים אֶל לְבִי, וְאֲזַכֵּר הַיֵּטֵב
בְּלִבִּי וּבִדְעָתִי תְּמִיד, אֶת הַתְּכִלִּית
הָאֲחֵרוֹן. וְאֲזַכֶּה לְדַבֵּק מַחֲשַׁבְתִּי וּלְכַבֵּי
תְּמִיד, בְּעֲלֵמָא־דְּאֲתִי.

כִּי אַתָּה יוֹדֵעַ אֶת גְּדֹל הַצַּעַר וְהַבּוֹשָׁה
שִׁיְהִיָּה בְּעֲלֵמָא־דְּאֲתִי, עַל מִי שְׁלֹא
קִשַּׁט עֲצָמוֹ בְּעוֹלָם־הַזֶּה, וְהוּא אֲבִדָּה

שְׂאִינָה חוֹזֶרֶת לְעוֹלָם, כִּי שָׁם אֵין מַעֲשֵׂה
וְחֲשַׁבּוֹן מוֹעִיל כָּלֵל, כִּי "מִי שְׁלֹא טָרַח
בְּעָרֵב־שַׁבָּת, מָה יֵאָכֵל בְּשַׁבָּת". "מַעֲוֹת
לֹא יוֹכֵל לְתַקֵּן וְחֲסָרוֹן לֹא יוֹכֵל
לְהַמְנוֹת". וַאֲיֵן מוֹעִיל שָׁם שׁוֹם רַחֲמָנוֹת
בְּעוֹלָם.

זַכְּנִי עֲתָה בְּרַחֲמֶיךָ, שְׂאֲזַכֶּה לְזַכֵּר עֲתָה
בְּעוֹלָם־הַזֶּה, אֶת הָעוֹלָם־הַבָּא
תְּמִיד, וְאֵל יִלְיָזוּ מֵעֵינַי, וְלֹא אֶסוּר
מִדְּעָתִי, זְכָרוֹן הָעוֹלָם־הַבָּא תְּמִיד, בְּאִפְן
שְׂאֲזַכֶּה לָשׁוּב בְּתִשׁוּבָה שְׁלֵמָה אֵלֶיךָ
בְּאַמָּת, וְאֲזַכֶּה לְתַקֵּן בְּחַיֵּי אֶת כָּל אֲשֶׁר
שַׁחַתְתִּי, בְּשׁוּגַג וּבְמִזִּיד בְּאַנְס וּבְרָצוֹן.

אָבִינוּ שְׂבִשְׂמִים, מִלֵּא מִשְׂאֵלוֹתֵינוּ
בְּרַחֲמִים, וְהַצִּילֵנוּ מִכַּח־
הַמְדָּמָה, וּמִמִּיתַת הַלֵּב, וּמִשְׂכָּחָה, וּמִרַע־
עֵין בְּכָל הַבְּחִינּוֹת.

וְזַכְּנֵנוּ לְזַכָּרוֹן־דְּקִדְקָה־שָׁה, שְׂנִזְכֶּה תְּמִיד
לְדַבֵּק מַחֲשַׁבְתָּנוּ בְּעֲלֵמָא־דְּאֲתִי,
בְּכָל יוֹם וַיּוֹם, וּבְכָל מְקוֹם וּמְקוֹם, בְּכָל־
וּבְפֶרֶט, וְלֹא נֶאֱבַד אֶת עוֹלְמָנוּ חֶסֶד־וְשְׁלוֹם
בְּחַנּוּם.

וְנִזְכֹּר "אֶת יְמֵי הַחֲשָׁף, כִּי הִרְבָּה יְהִיו
כָּל שְׂבָא הַבֵּל". וְנִזְכֹּר אֶת
בוֹרְאָנוּ בִּימֵי בַחֲרוּתֵינוּ, "עַד אֲשֶׁר לֹא
תַחֲשָׁף הַשֶּׁמֶשׁ, וְהָאוֹר, וְהַיָּרֵחַ,
וְהַפּוֹכְכִים, וְשָׁבוּ הָעֵבִים אַחֵר הַגִּשָּׁם".

וְנִזְכֹּחַ לְזַכֵּר אֶת כָּל דְּבָרֵי הַתּוֹרָה הַזֹּאת,
וְלֹא נִשְׁכַּח דְּבָר מִמִּשְׁנָתָנוּ. וְלֹא
נִשְׁכַּח אֶת הַדְּבָרִים אֲשֶׁר רָאוּ עֵינֵינוּ וְאֲשֶׁר
שָׁמְעוּ אָזְנֵינוּ מִפִּי חֲכָמֶיךָ הָאֱמִתִּיִּים.

⊗ [ב] לקוטי-תפלות ח"א קלא ⊗

(על-פי לקוטי-מוהר"ן ח"א קצב, 'מעלת דבור אמת של הצדיק')

רחם עלי למען שמך, וזכני לזכרון
אמת דקדושה, לזכר היטב את כל
דברי התורה-הקדושה.

ותזכני להתמיד בלמודי היטב, להגות
בתורתך הקדושה יומם ולילה,
ולחזר כל דבר מאה פעמים ואחד.

באופן שאזכר תמיד את כל דבור, וכל
חדוש, וכל טעם ועצה, אשר
גלית לנו בתורתך הקדושה, המלאה
עצות ואורות קדושות ונוראות, ולזכרם
היטב בכח הזכרון שלי יפה כל ימי חיי
עד עולם, עד היום אשר תאספני אליך
בשלוש.

ואזכה לבא לשם, עם כל דברי
התורה, שיהיה קשור, וחקוק,
וכלול, ונאחד, בשכלי ונשמתי, כל דברי
התורה שבכתב ושבעל-פה.

ואזכה ברחמיה, להיות בכלל יראיך
עוסקי תורתך' שנאמר עליהם:
"אשרי מי שבא לכאן ותלמודו בידו".

ונזכר בעלמא-דאיתי תמיד, עד אשר נזכה
לשוב אליך באמת, ולהיות כרצונך הטוב
תמיד.

וזכר לנו יהוה אלהינו את ברית
אבותינו, וקיים לנו מקרא שכתוב:
"וזכרתי את בריתי יעקב ואף את בריתי
יצחק ואף את בריתי אברהם אזכר,
והארץ אזכר".

ונאמר: "וזכרתי להם ברית ראשונים
אשר הוצאתי אותם מארץ
מצרים לעיני הגוים להיות להם לאלהים
אני יהוה".

ונאמר: "זכרתי לך חסד נעורייך,
אהבת כלולותיך, לכתך אחרי
במדבר, בארץ לא זרועה".

ונאמר: "הבן יקיר לי אפרים, אם ילד
שעשועים, כי מדי דברי בו
זכור אזכרנו עוד, על פן המו מעי לו,
רחם ארחמנו נאם יהוה".

"זכר רחמיה יהוה וחסדיך פי מעולם
המה. חטאת נעורי ופשעי אל
תזכר, כחסדיך זכר לי אתה למען טובך
יהוה".

